ತುಳು ಬರವು ಪರವು

ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು

ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ತುಳು ಬರವು ಸರವು
ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು

ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ ಕಟ್ಟಡ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 003

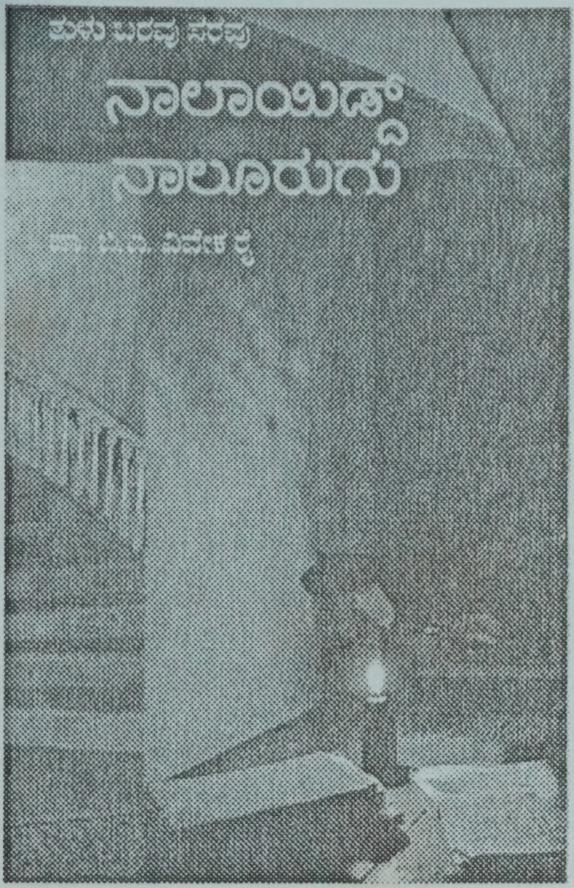

tulu baravu saravu : naalaayiDd naaluurugu

Tulu Reading and writing : From Tongue to Multiregions written by

Dr. B.A. Viveka Rai

Suyil, Jappu Kudpady Raste

Mangalore - 575 001, D.K. Karnataka

bavivekarai@gmail.com

Published by

Karnataka Tulu Sahitya Academy

Lalbagh, Mangalore - 3

Tel. & Fax : 0824 2459389

tulu.academy@yahoo.co.in

First Published : 2009

Pages : 112

Price : Rs. 50

Cover Design :

Kalloor Nagesh

Designed & Printed at :

Aakrithi Prints

K.S. Rao Road, Mangalore – 575 001

Tel. : 0824 2443002

ತುಳುತ ಕಮ್ಮೆನೊ ನಾಲೂರುಗು

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಂತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನಕ್ಲೆಡ್ ಸುರುತಾರ್. ೧೯೯೪ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊಡ್ದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉದಿಪನ ಆನಗ ಅಯಿತ ಸುರುತ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಆದ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಆಡಳಿತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುತ ಕಮ್ಮೆನೊನು ನಾಲೂರುಗು ಪಟ್ಟಿನಾರ್. ಅಪಗ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ಯಾನ್ ಇತ್ತೆ ಅವ್ವೇ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಶಿನೇ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಂತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಈ ಪೊರ್ತುಗು ಅರೆನ ತುಳುತ ಬೂಕೊಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಬೊಲ್ಪು ತೂವರೆಗ್ ಅನುವು ಆಯಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಯೋಗೊಂದು ಪನೊಲಿ. ಇಂಚ ಈ ಬೂಕುನು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊನಯೆರೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸ ಪಡೆವೊಂದುಂಡು.

'ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು' ಪನ್ಪುನ ಈ ಬೂಕುದ ಪುದರ್ ಬಾರೀ ಅರ್ಥೊವತ್ತಾಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಸಂದರ್ಬೊಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜ ಕಾರ್ಯೊಲ ಅಂಚನೇ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು ಪಸೆರಾವುನ ಕೆಲಸ. ಈ ಬೂಕು ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ತುಳು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಬರೆಯಿನ ಮದಿಪುದ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆ. ನೇನ್ ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಸಂಪಲ್‌ತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಈತ್ ಮಾತ ತುಳು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಕೊರೊಡುಂದಾಂಡ ಅಯಿಡ್ದ್ ಏತೋ ಎಚ್ಚ ಬೂಕುಲು ಆ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುಟು ಅಚ್ಚಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು. ಪಂಡಿತೆರ್ನಕುಲು ಬೂಕುಗು ಮದಿಪು ಕೊರ್ನಗ ಬೂಕುನು ಓದುದು, ಆ ಬೂಕುದ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಸಾರೊನು ಬರೆಪುನ ರೂಢಿ. ಅಂಚ ಈ ಕೋಪೆಡ್ ತುಳುತ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ ಸಾರೊನೇ ಉಂಡುಂದು ಪನೊಲಿ. ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಭಾರಿ ವರ್ಷದ ದುಂಬೇ ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ ೧೯೮೦ಡು ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯ ಬರವಣಿಗೆದಾರ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರೆ ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಕಾನಿಗೆ ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಕಬಿತೆದ ಕೋಪೆನ್ ಪಿರ ಮುದ್ರಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಮೆರೆನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೇವೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರ್ ಬರೆಯಿನ

'ಜೋಕುಲೆ ಪದ'ಕುಲೆ ಬೂಕುಗು ಸುರುತ ಮದಿಪು ಕೊರಿಯೆರ್. 'ನಾನಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್' ಡಾ. ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ರೆನ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕಾದಂಬರಿ. ಅಯಿತ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಿರೀಟೊಗೊಂಜಿ ಮಯಿರ್ದ ಸುಯಿ ಕುತ್ತಿನಾರ್ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ, ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಬಂಗೇರ, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ, ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು, ಶ್ಯಾಮ್‌ಗೋಪಾಲ್, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್, ಬುಧಾನಂದ ಶಿವಳ್ಳಿ, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ, ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ ಮೊಕುಲು ಪೂರಾ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್‌ನಕುಲು. ಜಾನಕಿಯೆರೆನ 'ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ', ವಿಠಲೆರ್ನ 'ಪರಶುರಾಮೆ', ಚೌಟೆರೆನ 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್ನ ಕತೆಕುಲು', ಜಯಂತಿ ಬಂಗೇರ ಆರ್ನ 'ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ', 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು' ಉಂದು ಪೂರ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬೂಕುಲು. ಈ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಬರೆತಿನ ಈ ಮುನ್ನುಡಿದ ಕೋಪೆಲೆನ್ ಓದನುಕ್ಲೆಗ್ ಖಂಡಿತ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಗಲಪ್ಪು ಆಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೇಕ್ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿ.

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದುಪ್ಪುನಗ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ಡ್ ಸುಮಾರ್ ೫೦ ಗ್ರಂಥೊಲು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕುಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕುಲು, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಇಂಚ ೨ ವಿಭಾಗದ ಸುಮಾರ್ ೪೦ ಬೂಕುಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುಲೆಗ್ಲಾ ಬಾಸಿಂಗ ಕಟ್ಟಿನಾರ್ ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು. ಈತ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಎಡ್ಡೆ ಎಡ್ಡೆ ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆಗ್ ವಿವೇಕ ರೈ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆತೆರ್. ಉದಾರ್ಣೆಗ್ ಪನ್ಪಿನಾಂಡ ಎನ್ನ 'ತುಳು ಜನಪದ ಕತೆಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಗು ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಬೂಕುದ ೨ ಕತೆಕುಲು Folk Tales From India ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಅಚ್ಚಾದ್ ಲೋಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆ ಬೂಕುದ ಮುನ್ನುಡಿ ಕನ್ನಡಡ್ ಇತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಈ ಕೋಪೆಗ್ ಸೇರಿಸಾಯರೆ ಆತಿಜಿ. ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪರೆ ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಈ ಬೂಕುನು ದೆತೊಂದು ಓದುದು, ಉಮೇದ್ ಪಡೆದ್ ಮುನ್ನುಡಿಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಮೂಲ ಕೃತಿಕ್ಲೆನ್ಲ ತುಳುವೆರ್ ಓದುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಎನ್ನವು.

ಕುಡ್ಲ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

31 ಆಗಸ್ಟ್ 2009

ಮದಿಪು ರಾಶಿಗೊಂಜಿ ಪೊಲಿ

ಎನ್ನ ಪಾತೆರೊದ ಬಾಸೆ ತುಳು ಆಂಡಲಾ ಶಾಲೆಗ್ ಪೋದು ಕಲ್ತ್‌ನ, ಓದುನ ಬಾಸೆ, ಬರವುದ ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡ. ಅಂಚಾದ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ತುಳು, ಬರೆಯೆರೆ ಕನ್ನಡ ಪನ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಪಾಪುಡು ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದು ವಿದ್ಯೆ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕೈಸಾಂಗ್‌ಡ್ ಕೈ ಊರೊಂದು ದುಂಬೊತ್ತು ಬತ್ತ್‌ನ ಎಂಕ್ 1968ಡು ಕುಡ್ಲದ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಕನ್ನಡೊದ ತಡೆವು ಬುಡಾರೊಡು ತುಳು ಗಾದೆಲ್ನ, ತುಳು ಎದುರು ಕತೆಕ್‌ಲ್ನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುನ ಬೆನ್ನಿಡ್ ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕೆರ್ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ'ದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಹೆಚ್.ಡಿ.ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಹಿರಿಯ ತುಳುವೆರ್ನಕುಲು ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುನ ಪೊಳಬು ಆಂಡ್. 1976ಡ್ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ.ದೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳು ಬಾಸೆ – ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನೊಗು ಮಣೆ ಪಾಡ್ನೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುಟು ನನಲಾತ್ ಓದುನ, ಶೋಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. 1994 – 98 ಮುಟ್ಟ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ್ತ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆದ್ ತುಳುತ್ತ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪಾವುನ, ಮದಿಪು ಸಂಚಿಕೆಲೆನ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಬೆಳಗಾವುನ ಪೊರ್ತುಡು ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು ತುಳುಟ್ಟ ಬರೆಪುನ ಬಾಗ್ಯೊ ಎಂಕ್ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆದ್ ತುಳುಟು ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೊಂದು ತುಳುವ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಕಬಿತೊ, ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಸಂಶೋಧನೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬೂಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪುದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬರವು ಬರೆಯಿನವು ಮಾತ ಊರೊರ್ಮೆ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಪಾತೆರೊಲು, ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಮದಿಪುಲು ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್

ಒಂಜಿ ಮಾಲೆದಲೆಕೊ, ಒಂಜಿ ಸಂಚಿದಲೆಕೊ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪುನ ಬಯಕೆ ಇತ್ತೆ ಕೈಸೇರ್‍ದ್ಂಡ್.

ತನ್ಕುಲೆ ತುಳು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಎನಡ್ದ್ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆಪಾಯಿನ ಮಾತ ತುಳು ಲೇಖಕೆರೆಗ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೆರೆಗ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್‌ಕೊರ್ನ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಅಂಚೆನೆ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯೆರೆಗ್ ಮೋಕೆದ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ.

ಎನ್ನ ಗೊಂತುಗು ತಿಕ್ಕಂದೆನೆ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪೋತುನ ಬರವುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಅಣಿಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ದುಂಬುದ ಗುರ್ಕಾರೆಲಾ, ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಆಯಿನ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಆರ್. ಆರ್ ಈ ಬರವುಲೆನ್ ಮಾತ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಟ್ಟಿ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕೊಂಜಿ ದೇಕಿನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪೊರ್ಲುದ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಬೂಕುನು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊನೊದು ಬರ್ಪುನ ಮೋಕೆದ ಕಾನಿಕೆನ್ ಕೈ ಸೇರ್ಸಾಯಿನಾರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇತ್ತೆದ ಗುರ್ಕಾರ್, ಎನ್ನ ಕಾಲದ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲಾಯಿನ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ ಅಚ್ಚಿದ ಪೊರ್ಲುನು ಮೋಕೆಡ್ ತೂಪುನಾರ್ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್. ಅಚ್ಚಿದ್ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ತೂವೊನ್ನಾರ್ ಭಾರತಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಶ್ವಿನಿ.

ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು ಎನ್ನ ತುಳುತ್ತ ಬರವುನು ಎನಡ ಬರೆಪಾಯಿನಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಬರವುಗಾರೆರ್. ಕನ್ನಡದ ಬರವುಡು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ನನಲಾತ್ ಪೆರ್ಚವುಡಾಯಿನಕುಲು ಮಾತ ತುಳುತ್ತ ಓದುನ ಬಂಧುಲು. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಯಾನ್ ಸೋಲೊಯಿತ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ.

ಮೈಸೂರು ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

೫ ಸಪ್ಟಂಬರ್ ೨೦೦೮

ನಾಲೂರುಡು...

ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ... ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ...... ix

ಪಕ್ಕಿಲು ನಿದಾನೊ ನಿದಾನೊ ಕಡತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೊನೆ x

ಕಾನಿಗೆ - ಪ್ರಕಾಶಕೆರೆನ ಪಾತೆರೊ 1

ಕಾನಿಗೆ - ಶ್ರೀ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪರಿಚಯೊ 3

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು 7

ಸುದೆತ್ತ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ಮುರ್ಕು 8

ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆ, ಕಂಡೆದ ನೆಂಪು 11

ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿನ್ ಮಿತ್ತಣ್ಣದ್ ತೂನಗ 14

'ತುಳು ನಡಕೆ'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು 17

'ಅಮರ್ ಬೀರೆರೆ'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು 19

ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ 21

'ದೋಲು'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು 24

'ಮಾಯದ ಕಾಯಿ' ಮದಿಪು 27

'ಕರ್ಮ' ಮದಿಪು 29

ಪೆಜಿಪುನ ಕಣ್ಣ್ ಅಜಪುನ ಮನಸ್ 31

ತುಳು ನೆಗಪುನಗ 33

ತುಳು ಪಾತೆರೊ 35

'ಮುಗುರ್'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು 38

ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು 39

ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು 41

ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ 43

ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು 44

'ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯ' ಮದಿಪು 46

‘ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿ’ ಮದಿಪು 48

‘ಅಣಿ’ ಏರ್ಪಾವುನ ಮದಿಪು 49

‘ಬಾರಣೆ’ದ ಮದಿಪು 51

‘ಮೂಡಾಯಿ’ ಮದಿಪು 53

‘ಪಡ್ಡಾಯಿ’ ಮದಿಪು 55

‘ತೆನ್ಕಾಯಿ’ ಮದಿಪು 57

‘ಬಡಕಾಯಿ’ ಮದಿಪು 58

‘ಚೌಕಿ’ ಮದಿಪು 60

‘ರಂಗಸ್ಥಳ’ ಮದಿಪು 62

‘ಒಡ್ಡೋಲಗ’ ಮದಿಪು 63

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ 65

ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ 66

ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ 67

ಮಟ್ಟಾರ್ ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ 68

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ 69

ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ 70

ವಿಶುಕುಮಾರ್ 71

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ 72

ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ 74

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ 75

ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು 77

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮಾಲೆ 79

ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್‌ಡ್ ಜುಮಾದಿ ಮಲರಾಯೆ, ಬರ್ಲಿನ್‌ಡ್ ಬೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ 81

ಆಫ್ರಿಕಾ ಮಾದರಿಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯ 86

ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿದ ಬಲ್ಮನ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು 91

ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿ – ಬರವು 95

ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ... ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ......

ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕಲಾ
ಅಕ್ಕಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಕುಲು ಬತ್ತೆರಿತ್ತೆಲಾ!

ಓ ರಾಮಾ ಓ ದೂಮಾ!
ರಾಮ ದೂಮ ಚೋಮಾ ಅವುಲು ಏರ್ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಯಾ?
ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಬೊಂಡೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಲೆಯಾ!
ಮಂಡೆ ನಿಲಿಕೆ ನೀರ್ ಕೂಟುದು ಬೆಂದ್ರ್ ಕಾಯ್ಪೊಡು
ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆ ಎಣ್ಣೆಪಾಡ್ದ್ ಮೀವೊಡು

ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕಲಾ
ಅಕ್ಕಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಕುಲು ಬತ್ತೆರಿತ್ತೆಲಾ!

ಓ ಗಂಗೇ ಓ ಗೌರೀ!
ಗಂಗೆ ಗೌರಿ ಕಾಳಿ ಬೊಳ್ಳಿ ಇಂಚಿ ಬಲೆದೇ
ಚೆಂಬು ಮುಟ್ಟಿ ಮಂದ ಪೇರ್ ಕೊರೊಡು ಶಾರದೇ
ಓಲೋ ಇತ್ತಿ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ ಉಪ್ಪು ಸೇರ್‌ಲೆಕೊ
ಬದ್‌ಕ್ ಪನ್ಪಿ ಉಜ್ಜಾಲ್‌ಡ್ ನಮ ಕುಲ್ಲ್‌ಲೆಕೊ

ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕಲಾ
ಅಕ್ಕಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಕುಲು ಬತ್ತೆರಿತ್ತೆಲಾ!

ವಿಶುಕುಮಾರ್ ನಿರ್ದೇಶನದ 'ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ' ಸಿನೆಮೊಗಾದ್ 1971ಟ್
ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ ಬರೆತಿನ ವಿಜಯ ಭಾಸ್ಕರ್ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಗಾಯಕಿ ಎಸ್. ಜಾನಕಿ ಪಂಡಿನ ಪದ

ಪಕ್ಕಿಲು ನಿದಾನೊ ನಿದಾನೊ
ಕಡತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೊನೆ

ಪಕ್ಕಿಲು ನಿದಾನೊ ನಿದಾನೊ ಕಡತೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೊನೆ
ಅರಸುಪಕ್ಕಿ ತರೆ ಅನ್ನಾದ್ ತೂಪೆ ದಾನೆ
ಸಾಂತನೆ ಪತ್ತೊಂದುಳ್ಳೊ ಕಿನ್ನಿಲು ಆಯನ ಅಳ್ಳೆಡ್
ಆಯೆ ಉಳ್ಳೆ ಎತ್ತರೊಡು ಗಾಳಿಡ್ ಮನಿ ಮಂಬುಡು
ಶಿರ್ತ್ ತೂನಗ ಜೆಯಿದ್ಂಡ್ ಮೆರಿಮೆಂಚುನ ಐಸ್ರೊದ ಬೂಮಿ
ಜಯಬೆನ್ಯೆರೆ ಅಯಿನ್ ತೂಪುನವು ಆಯಡಪ್ಪದ ಕಿನ್ನಿಲು ಬಾರಿ ರೂಮಿ
ಸುರೂಕು ಇಲ್ಲ್ ಬುಡ್ದ್ ಪಿದಡ್ನವು ಜುಮಿ ಜುಮಿ
ದಟ್ಟಿದ್ ತನ್ನ ರೆಂಕೆಡ್ ಎಂಚಾಂಡಲಾ ಓಯೆ
ಬಾಮಿಪುಬೆ ಅವೆನ್ ಆಯೆ

ಜರ್ಮನ್ ಕವಿ ಫ್ರೀಡ್ರಿಷ್ ಹೋಲ್ಡರ್ಲಿನ್‌ನ (1770-1843) ಒಂಜಿ ಜರ್ಮನ್ ಕಬಿತೊದ ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ

ಕಾನಿಗೆ

ಪ್ರಕಾಶಕೆರೆನ ಪಾತೆರೊ

ತುಳುಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರ್ಮೆಲ ಪರಡ್ಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ 'ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊ'ನ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದೊ. ಈ ಪ್ರಕಾಶನೊದ ಲೆಕ್ಕೊಡು ವರ್ಷೊಗ್ ಒಂಜಿ ತುಳು ಬೂಕುನ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪುವೊ. ಅತ್ತಂದೆ ವರ್ಷೊಗ್ ಒಂಜಿ 'ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಟಣೆ'ನ್‌ಲಾ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪುವೊ. ತುಳುಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದೊ ಇತ್ತ್‌ನ ಈ ಬೂಕು ತುಳುಟ್ಟ್ ಆವಡ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಆವಡ್ ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಈ ಪ್ರಕಾಶನೊಗು ಬೆರಿಕೊರ್‌ದ್ ದೆರ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಡಲಾ, ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆಡಲಾ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊನುಬೊ. ಐವ್ವೊ ರೂಪಾಯಿಲಾ ಅಯಿಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚಲಾ ಪಣವುಡ್ ಸಾಯೊ ಮಲ್ತ್‌ನಕುಳೆಗ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕಟನೆನ್‌ಲಾ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಟನೆನ್‌ಲಾ ದರ್ವೊಗ್ ಕೊರೊಂದು ಬರ್ಪೊ.

ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊದ 1980ದ 'ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕಟನೆ' ಆದ್ ದಿವಂಗತೆರಾಯಿನ ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್‌ನ 'ಕಾನಿಗೆ' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಪದೊಕ್ಕುಳೆನ ಈ ಬೂಕುನ್ ಪಿರ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ದೊ. 1932ಟ್ಟ್ ಒಡಿಪ್ಪುಡ್ 'ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ'ದ ಪುದರ್‌ಡ್ ದಿವಂಗತೆರಾಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ನ 'ಕಾನಿಗೆ'ದ

ಪದೊಕ್ಕುಳು ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ನಲಿತ್ತ್‌ದ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ್ ಏಪೊಲ ಮರಪ್ಪಂದ್‌ನಲೆಕೊ ಮಲ್ಲೊ. ಆಂಡ ಇನಿ 'ಕಾನಿಗೆ'ದ ಬೂಕು ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಯೆರೆನೇ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಂಚಿತ್ತಿನ 'ಕಾನಿಗೆ'ನ್ ಪಿರ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪುನ ಭಾಗ್ಯೊ 'ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊ'ಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ದಿವಂಗತ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಧರ್ಮಪತ್ನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆರ್ 'ಕಾನಿಗೆ'ನ್ ಪಿರ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಎಂಕುಳೆಗ್ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್‌ನೆಡ್ಡಾದ್ ಇನಿ ಈ ಬೂಕು ನಿಕ್‌ಳೆನ್ ಕಯಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯೊ ಆಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆರೆಗ್ ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊದ ಪರವಾದ್ ಎಂಕುಳು ಭಕ್ತಿಗೌರವೊ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆನ್ ಸಂದಾಬೊ. 1980ದ 'ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಟಣೆ' ಆದ್ ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳೆನ 'ತುಳುವ ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಸಂಶೋಧನೆದ ಬೂಕುನು ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ದೊ.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್‌ಲಾ ಸಂಶೋಧನೆಡ್‌ಲಾ ಆಯಿನಾತ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನೆಯಿನ್ ಕೊರೊಡು, ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ರುಚಿತ್ತ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪುನವು ಎಂಕುಳೆನ ಆಸೆ. 1928ಡ್ ಒಡಿಪ್ಪುಡು ದಿವಂಗತೆರಾಯಿನ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ನ 'ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯಮಾಲೆ'ದ ಪದ್‌ರಾಡ್ ಬೂಕುಳು ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ತುಳುತ್ತ ಬಿಗುತ್ತ ಬೂಕುಳು ಆದ್ ಇಪ್ಪುನವು ಎಂಕ್‌ಳೆಗ್ ಮಾದರಿ ಆದ್ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೂಕುಳೆನ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಪೋದ್, ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಬಂಜೋ, ಕಷ್ಟನಷ್ಟೊಲೆನ ಸಂಗತಿ ಎಂಕ್‌ಳೆಗ್ ಗೊಂತುಂಡು. ಈ ಐವ್ವೊ ವರ್ಸೊಡು ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಮಿತ್ತ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಇಪ್ಪುನ ಪ್ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚಾತ್‌ಂಡೋ ಕಡಮ್ಮೆ ಆತ್‌ಂಡೋ ಇಂದ್‌ದ್ 'ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊ'ದ ಮೂಲಕೊ ತೂಯೆರೆ ಉಂಡು. ಈ ಪ್ರಕಾಶನೊನು ಒರಿಪ್ಪುನಲ, ದೇರ್ಪುನಲ ತುಳುವೆರೆನ ಕಯಿಟ್ಟ್ ಉಂಡು.

ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊ 1980ದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕಟನೆ

ಕಾನಿಗೆ

ಶ್ರೀ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪರಿಚಯೊ

ಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕುದ ಕೂಳೂರು ಪೊಸ ಇಲ್ಲಲ್ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿನ ಬಂಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ತಾರೀಕ್ 5-1-1901ತ್ತಾನಿ ಪುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಆರೆನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಮರವೂರು ಬೂಡುದ ಬೊಗ್ರ ಕಿಲ್ಲೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಆದಕ್ಕೆ ಶೆಡ್ತಿ. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದೆ ಕಲ್ತ್‌ನಕ್‌ಳೆನ ಕುಟುಂಬೊ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ. ಆರೆನ ಅಜ್ಜೆರ್ ಮಂಜಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿಲ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರವು ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಸರ್ಕಾರೀ ಕೆಲಸೊಗು ಸೇರ್‌ನ ಬಂಟೆರೆಡ್ ಸುರುತ್ತ ಸಾಲ್‌ದಾರ್.

ದುಂಬುದ ಮಲ್ಲ ಬಂಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಲ್ ಮರಿಯಾಲದ ಪುರುಸೊತ್ತುದ ಪೊರ್ತುಡು, ರಾಮಾಯಣೊ ಭಾರತೊಲೆನ್ ಪುರಾಣ ವಾಚನೊ, ಅಯಿಕ್ಕ್ ಅರ್ಥೊ ಪನ್ಪುನೆ, ಇಂದ್ ಮಾತ ನಡತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಕ್ರಮೊ. ಕಿಲ್ಲೆರ್‌ಲ ಎಲ್ಯೆಡೇ ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ಕಲ್ತೆರ್. ತನ್ನ ಊರುಡು ಎಲ್ಯ ಶಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪುನವು ಆಯಿಬೊಕ್ಕ, ಕುಡ್ಲದ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಡು ಕಲ್ಪಿಯೆರೆ ಪೋಯೆರ್. ಅಪಗನೇ ಆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಪದೊ ಬರೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಪಾತೆರುನ ಪಂತೊಲೆಡ್ ಇನಾಮು ತಿಕ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

1919ಡ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕೆಲಸೊಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದ್, ಅಲ್ತ ಜನರಲ್ ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸ್‌ಡ್ ಕೆಲಸೊಗ್ ಸೇರಿಯೆರ್. 1920ಡ್ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಚೌಪಾಟಿಡ್ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯೆರ್‌ನ ಭಾಷಣೊ ಕೇಂಡ್‌ದ್, ಆರೆನ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೊನ್ಪು ತನ್ನ ಸರ್ಕಾರೀ ಕೆಲಸೊಗ್ ರಾಜಿ ಕೊರ್‌ದ್ ಊರುಗು ಬತ್ತೆರ್.

ಈತಾನಗ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಕುಟುಂಬೊ ದುಡ್ಡುದ ಬಂಜೊಗ್ ಬೂರ್‌ನೆಡ್ಡಾದ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆಗ್ ನಿಲೆ ಇದ್ಯಂದಿಲೆಕೊ ಆದ್, ಆರ್ ಬಾರೀ

ಕಂಗಾಲಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಕೊಡತ್ತೂರುಗುತ್ತು ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ಬುಡೆದಿ, ದೆಪ್ಪುಣಿಗುತ್ತುದ ದೇವಕಿ ಶೆಡ್ತಿಯೆರ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆಗ್ ಆಶ್ರಯೊ ಕೊರ್‌ದ್ ಸಾಂಕಿಯೆರ್. ತನಕ್ಕ್ ಪೊಸಜಲ್ಮೊ ಕೊರ್‌ನಾರ್ ತನ್ನ ಸಾಂಕನೊದ ಅಪ್ಪೆ ದೇವಕಿ ಶೆಡ್ತಿಯೆರ್‌ಂದ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಬಾರೀ ನೆನೆತ್ತೊಂದು ಏಪೊಲ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ' ಬೂಕುನು ಈ ಸಾಂಕನೊದ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಅರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಆರೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪುರಾಣೊಲೆನ್ ವಾಚನೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಭಗವದ್ದೀಗತೆ, ಹರಿಭಕ್ತಿಸಾರೊಲೆನ್ ಓದ್‌ದ್, ತನ್ನ ಪುರಾಣೊದ ತಿಳುವಳಿಕೆನ್ ಹೆಚ್ಚ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

1923-24ಟ್ಟ್ ಆರ್ಯ ಸಮಾಜೊದಕುಳು ಮೂರ್ತಿಪೂಜೆನ್ ಖಂಡಿಸದ್, ಕುಡ್ಲದ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ಭಾಷಣೊ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುನಗ, ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಅಕುಳೆನ್ ವಿರೋದಿಸಾದ್ ಭಾಷಣೊ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಇಂದೆಡ್ದ್ ಆರೆನ ಪುದರ್ ಜನೊಕುಳೆಗ್ ಒಂತೆ ಕೇನಿಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕೊ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಅರ್ಥೊ ಪನಿಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರ್‌ನ ಪುದರ್ ಒರ್ಮೆಲ ಕೇನೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

1929ಡ್ ಮದ್ರಾಸ್‌ಡ್ ಡಾ। ಸುಬ್ರಾಯನ್ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲೊ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧದ ಪ್ರಚಾರ ಸಮಿತಿನ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿತ್ತ ಗುರಿಕಾರೆ ಮೂಲ್ಕಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪೂಂಜೆರೆನ ಕೈತಿರ್ತ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪ್ರಚಾರೊಗಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮೂಲೆಮೂಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಭಾಷಣೊ ಕೊರಿಯೆರ್; ಹೆಚ್ಚ ಜನೊಕ್ಕುಳೆನ ಪರಿಚಯೊ ಆರೆಗ್ ಆಂಡ್.

1930ಡ್ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ಉಪ್ಪುದ ಚಳವಳೊ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ನಗ, ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಸೇರ್‌ದ್, ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ, ಪಿರ 1932ಟ್ಟ್ ಸುರುವಾಯಿನ ಚಳವಳೊಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಜೈಲ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಅಲ್ತ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಕೆಲಸೊನೇ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್. 1935ಟ್ ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಡ್ ತಿರ್‌ಗ್‌ದ್ ಪೋಯಿಬೊಕ್ಕ, ಆರ್‌ನ ಆದೇಶದಂಚನೆ ಹರಿಜನ ಸೇವಕೆರಾದ್ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೆಯೆರೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್.

1937ಟ್ಟ್ ಮಲ್ಲ ಓಟುಡು, ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಭಾಷಣೊ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಳೆನ ಭಾಷಣೊಲೆನ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಈ ಸರ್ತಿ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ ಗೆಲ್ಪಾಯಿನೆಟ್ಟ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಪಾಲ್ ಮಲ್ಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

1935ಟ್ಟ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ದ ಗಾಂಧಿವಾದಿ ಗುಂಪುದ ಒರಿ ಗುರಿಕಾರೆ ಆದ್ ದಿಂಜ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕೊ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಕರ್ನಾಟಕೊಡೇ ಪುದರ್ ಕೇಂಡೆರ್.

ಕಿಲ್ಲೆರ್ ರಾಜಕೀಯೊದ ರಂಗೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಸುದಾರ್ಣೆ, ಪ್ರಾಣಿಬಲಿ ನಿಷೇಧೊ, ಪಿರವು ಬೂರ್‌ನ ಸಮಾಜೊದಕುಳೆನ್ ಮಿತ್ತ್ ದೇರ್ಪುನ - ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಬೇಲೆಗಾದ್ ದಿಂಜ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಬೆಂದೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಬೆದ್ರ್‌ಮಾರ್ ತುಕ್ರಪ್ಪ ರೈಕುಳೆನ ಮಗಳ್, ಅಜಿಲಾಡಿ ಬೂಡುದ ಕರಿಯಪ್ಪ ಬಂಟೆರೆ ಪುಳ್ಳಿ, ವಕೀಲ್ ಎ. ಮಹಾಬಲ ರೈಕುಳೆನ ಮರ್ಮಾಳ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಬಾಯಿನ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ತಾ. 7-2-39ದಾನಿ ಮದಿಮ್ಮೆ ಆಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕುಡ್ಲದ ಪೇಂಟೆಡೇ ಇಲ್ಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂಸಾರೊ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಇತ್ತೆರ್.

ಕಿಲ್ಲೆರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ, ತುಳುಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲ ಅಭಿಮಾನಿ. ಆರೆನ ತುಳುಬಾಸೆದ ಜ್ಞಾನೊ, ತುಳು ಶಬ್ದೊ ಸಂಪತ್ತ್ ಮಿತ್ತ ಮಟ್ಟೊದವು. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ' ಬೂಕುದ ಪದೊಕ್ಕುಳು ಪೊರ್ಲುದ ಉದಾರ್ಣೆಳು. ತುಳುನಾಡ್‌ದಲ ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ದಲ ಚರಿತ್ರೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ಬರೆದ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಇತ್ತ್‌ನ ಆರೆನ ಬಯಕೆ ಆರ್ ತೀರ್‌ನೆಟಲ ತೀರ್‌ಜಿ. ಆರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ನ ಬುಡೆದಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆರ್ 'ಪ್ರಾಚೀನ ತುಳುನಾಡು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಯಿನ್ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಬೂಕುಡ್ ದಿವಂಗತೆರಾಯಿನ ಪುರಾಲ್‌ದ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆರೆನ ಪಾಲ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ಪದೊಕುಳೆನ್ ಬರೆದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ತೀರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಆ ಕನ್ನಡ ಪದೊಕ್ಕುಳೆನ್ 'ಮುರಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಲೆಡ್ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಕರ್ಣನ ಅರ್ಥೊ ಬಾರೀ ಪುದರ್ ಕೇಂಡ್‌ನವು. ಭಾರತೊದ ಕರ್ಣಗ್ ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಪೊಸ ಜೂವೊ ಕೊರಿಯೆರ್ಂದ್ ಆರೆನ ಅರ್ಥೊ ಕೇಂಡ್‌ನಕ್ಳ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕರ್ಣನ ಪಾತ್ರೊದ ಉಳಯಿಪಿದಯಿ ತೆರಿಯಿನೆಡ್ಡಾದ್ ಆರ್ 'ಭಾರತದ ಕರ್ಣ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ಬರೆಯೆರ್. ಅಯಿನ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಾಂಧಿಯೆರ್ ತೀರ್‌ಪೋಯಿ ದುಕ್ಕೊಡು ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಬರೆಯಿನ 'ನಾ ಕಂಡ ಬಾಪು' ಅಚ್ಚ್ ಆವಂದೆ

ಅರ್ದೊಡೇ ಉಂತ್‌ಂಡ್.

1947ತ್ತ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿದ ಓಟುಡು ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿಡ್ ಉಂತ್‌ದ್ ಗೆಂದಿಯೆರ್. ಗಾಂಧಿಯೆರ್ನ ತತ್ವೊನು ಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್ 1949ಟ್ಟ್ 'ಸರ್ವೋದಯ' ಪನ್ಪಿ ವಾರೊದ ಪೇಪರ್‌ನ್ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಏತೋ ನಷ್ಟೊ ಆಂಡಲ ತೀರ್‌ಪೋಯಿನೇಟಲ 'ಸರ್ವೋದಯ' ಪೇಪರ್‌ನ್ ನಡಪ್ಪೊಂದ್ ಬತ್ತೆರ್.

ಕನ್ನಡೊಡು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿನ್ ಅಜಪ್ಪುನ ಸಮಿತಿಗ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರೊ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ್ ಒರಿ ಸದಸ್ಯೆ ಆದ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ದಿವಂಗತೆರಾಯಿನ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಗೋವಿಂದ ಪೈಕುಳು ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೈಕೊಣುನಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್ ಕಿಲ್ಲೆರ್.

1952ತ್ತ ಓಟುಡು ಕಿಲ್ಲೆರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡೊಡ್‌ಲಾ ಕೊಡಗುಡುಲಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಾರ್ಟಿದ ಪರವಾದ್ ಪ್ರಚಾರೊ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಆರೆನ ಆರೋಗ್ಯೊ ಆತ್ ಸರಿ ಇದ್ಯಂಡ್. ಆಂಡಲ ದಿಂಜ ಶ್ರಮೊಟ್ಟು ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ತೆರ್. 1953ಟ್ಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಳು ಆಯೆರ್. ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಧರ್ಮೊ ಸಮ್ಮೇಳನೊಳೆಡ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಜಿಲ್ಲೆದ ಕೀರ್ತಿದ ನಿಶಾನಿನ್ ಪರವೂರುಲೆಗ್ ತೋಜಿಲೆಕೊ ರಾಪಾಯೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆದ ಕೂಟೊಡು ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಪುದರ್ ಒರ್ಮೆಲ ಪರಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಜಿಲ್ಲೆದ ಉಳಯಿಲ ಪಿದಯಿಲ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಅರ್ಥೊಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಜನೊ ಮರ್ಲ್ ಆಪುನಲೆಕೊ ಆಂಡ್. ಕನ್ನಡೊಡ್‌ಲ ತುಳುಟ್ಟುಲ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಭಾಷಣೊನ್ ಮಾತೆರ್‌ಲ ಸೈ ಪನ್ಪುನಲೆಕೊ ಆರೆನ ಪಾತೆರೊ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಭಾಷಣೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪಿಯೆರೆ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ ಸಮೊಕ್ಕ್ ನನೊರಿ ಇದ್ದಿ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

1953ನೇ ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗೊಳುಡು ಕಿಲ್ಲೆರ್ ಕ್ಯಾನ್ಸರ್‌ದ ಕಾಯಿಲೆಡ್ ಬೂರಿಯೆರ್. ಬಗೆಬಗೆತ್ತ ಮರ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ನಲಾ ದಾಲ ಪ್ರಯೋಜನ ಆವಂದೆ ಕಿಲ್ಲೆರ್ ತನ್ನ 52ನೇ ವರ್ಷೊಡು 4-7-1953ತ್ತಾನಿ ಕುಡ್ಲಡ್ ತನ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ ಕಡೇತ ಉಸುಲು ಬುಡಿಯೆರ್.

ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊ 1980ದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕಟನೆ

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು

ಶ್ರೀ ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರೆನ 'ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು' ಪಣ್ಪಿನ ಈ ಬೂಕುನು 'ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ'ದ ಪರವಾದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಸಂತೋಷಾಪುಂಡು. ತುಳುವ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುಭಾಷೆಡ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಕಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಕಾರ್ಯೊನು ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ರ್ ಮೂಲು ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಜಾನಪದೊಡ್ಲ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಡ್ಲ ದಿಂಜ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಶ್ರೀ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ಟೆರ್ ಕಿನ್ಯ ಜೋಕ್ಲೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಅರಳುನಲೆಕ್ಕೊ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆ - ಅಮ್ಮೆರ್ನಕ್ಲ್ ತನ್ಕ್ಲೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಪದೊಕ್ಲೆನ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೋಕೆನ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ತೋಜಪಾವಡ್ ಅಂದ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಣ್ಣಿಬೊ. ಕವಿ ಶ್ರೀ ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಬಟ್ರೆಗ್‌ಲಾ ಈ ಬೂಕುನು ಅಚ್ಚಿಮಲ್ತಿನ ಶ್ರೀನಿಧಿ ಪ್ರೆಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನೊದ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್ ಆರೆನ 'ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು', ಪ್ರಕಾಶಕರೆ ಪಾತೆರೊ, ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ, ೨೯.೭.೧೯೮೬

ಸುದೆತ್ತ ಉಳಯಿ ಒಂಜಿ ಮುರ್ಕು

ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ರ್ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಲೆನ ಪರಿಪ್ಪುನು ಪೊಸ ಸಾದಿಡ್ ತಿರ್ಗಾಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ ಆರೆನ 'ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್'. ತುಳುಟ್ಟು ಪನಿಯಾಡಿಯೆರ್ನ 'ಸತೀ ಕಮಲೆ', ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ನ 'ಮಿತ್ಯನಾರಾಯಣ ಕತೆ'ಟ್ಟ್ ಸುರು ಆಯಿನ ಕಾದಂಬರಿದ ಪರಿಪು ಬಾರೀ ನಿದಾನೊಡು ಮಲ್ಲ ಬಿರ್ಸ್ ಇಜ್ಯಾಂದೆ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ತುಳುಟ್ಟು ನಾಟಕೊಲೆನ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ ಆಯಿಲೆಕ್ಕೊ ಕಾದಂಬರಿದ ಪೊಲಿಪು ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ. ತುಳುವೆರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಓದುನೆಡ್ದ್ ಹೆಚ್ಚ ತುಳುನು ಕೇನುನೈಕ್ಕ್, ತುಳುಟ್ಟು ಪಾತೆರುನೈಕ್ಕ್ ಮರ್ಲಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದಿನಕುಲು. ಅಂಚಾದ್ ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ತುಳು ನಾಟಕೊ, ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನೊಲು ತುಳುವೆರೆ ಉಡಾಲ್‌ನ್ ಪತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಕಾದಂಬರಿದಂಚಿತ್ತಿನ ಓದುನ ಬರಾವುಲೆಗ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಒಯ್ಪೆರೆ ಸಾದ್ಯೊ ಆತ್‌ಜಿ. ಕನ್ನಡ ಪೇಪರ್‌ಲೆನ್, ಕನ್ನಡ ಬೂಕುಲೆನ್ ಓದುದು ಪೊಳಬ್ಬು ಆಯಿನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಗ್ - ಮನಸ್ಸ್‌ಲೆಗ್ ತುಳುನು ಓದುನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಅಟ್ಟಣೆ ನನಲಾ ಸರ‍್ಯಾದ್ ಆತ್‌ಜಿ. ಓದ್ಯೆರಾಪುನ ಕಾದಂಬರಿದಂಚಿತ್ತಿನ ಬರವುಲೆನ್ ಓದುದು ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಟಕೊದ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಲೆಕ್ಕೊಂದಿ ಕೆಬಿ - ಕಣ್ಣ್‌ದ ಮಾಟೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಬಿ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಮಾಟೊದ ಬರವು ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ರೆನ ಈ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ.

ನರಮಾನಿನ ಸಾಮರ್ತಿಕೆ ಪನ್ಪುನೆತ್ತ ಗಡಿ ಓಲು ಪನ್ಪುನೆನ್ ತೂಯಿನಾಕ್ಲ್ ಏರ‍್ಲಾ ಇಜ್ಯೆರ್. ದುಂಬುದಕ್ಲ್ ಪಂಡಿ ಕೊರಿನ ಬುದ್ಧಿ, ಕಟ್ಟ್‌ಕೊರ್ನ ಪೊದಿಕೆ ಇಂದೆನೇ

ಪತ್ತೊಂದು ಉಂಡೊಂದು ಬದುಕುನಕ್ಲೇ ದಿಂಜ ಜನೊ. ಆಂಡ ಪರಿಪುನ ಸುದೆತ್ತ ಸಾದಿನ್ ತಿಗಾರ್ಯೆರೆ ಬೆನ್ಪುನ ಜನ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನೆಂಚಿತ್ತಿನಾಕ್ಲ್ ಸಾವಿರೊಡೊರಿ. ಮುಗಲ್ ತಾಗುನ ಕನೊಕುಲುಪ್ಪಿನ ನರಮಾನ್ಯೆರ್ ಮಾತ್ರೆ ಮುಗಲ್‌ಡ್ ಯಿಮಾನೊ ರಾಪಾವೆರ್, ಸುದೆತ್ತ ಸಾದಿನ್ ತಿರ್ಗಾವೆರ್. ಪ್ರಕೃತಿದ ಗುಣೋಂದು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊನು, ದುಂಬುಡ್ದು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆನ್ ಅಂಚನೇ ಒತ್ತೊಂದು ನಡತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ಎನ್ನುನ, ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ತೂಪುನ, ಪೊಸತ್ತ್‌ನ್ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಎಂಚ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರೊಲಿ ಪನ್ಪುನ ಕತೆ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನ ಉಡಾಲ್‌ಡ್ದ್ ಕಾದಂಬರಿದ ಉಡಾಲ್‌ಗ್ ಪರತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತೂಪುನಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಮರ್ಲ್‌ಂದ್ ತೋಜುನ, ಮಂಗೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದ್ ತೋಜುನ ಸಂಗತಿಲ್ ಒಂಜತ್ತನ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಪೊರ್ಲು ಆಪುನ - ನಿಜೊ ಆಪುನ ಕತೆ ಒವ್ವೇ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡಾವಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನಾವು. ವಿಜ್ಞಾನೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಉದಾರ್ಣೆಲು ತಿಕ್ಕುಬೊ. ಕಾನೊ, ಬೊಟ್ಟು, ಸುದೆತ್ತ ನಡುಟ್ಟು ಬದ್ಕುನ ನರಮಾನಿ ಅವೆನ ಬಾಲೆ ಆದ್ ಮಾತ್ರ ಬುಲೆವಂದೆ ಅವೆನ ಮಿತ್ತ್ ಯಜಮಾಂತಿಕೆ - 'hegemony' ಮನ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲೆಡ್ ತೋಜ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪ್ರಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ನರಮಾನಿ ಮನ್ಪಿ ಯಜಮಾಂತಿಕೆ ಪನ್ನಗ, ಆ ಪ್ರಕೃತಿ ಒರ್ಯನಾವೋ ಅತ್ತಾಂಡ ಮಾತೆರ್ಲೆನವೋ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೂಡ್ದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೋಣಿ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನ ಸೈನಾದಿ ಆದ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾವುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸೆ; ದಿನ ನಿತ್ಯೊ ಪರ್ಯೆರೆ, ಮೀಯೆರೆ, ಮೀಂದ್ಯೆರೆ ನೀರ್ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನವು ಪೋಣಿನ, ಆಯನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಆಸೆ. ದನಿಕ್ಕುಲೆ ಆಸೆದ ಉಲಯಿ ಪೋಣಿನ ಆಸೆ ಮುರ್ಕ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ಕಡೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ತಿರ್ಗ್‌ನ ಸುದೆ ಪಿರ ದುಂಬುದ ಸಾದಿನೇ ಪತ್ತ್‌ನಗ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನ ಬುಕ್ಕೊ ಪೋಣಿನ ಆಸೆಲು ಮಗ್‌ರ್‌ದ್ ತಿಗ್ರ್ಯೆ. ಬೆರಿಪದವು ಪೋಣಿನ ಬೊಕ್ಕೊ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬೆರಿಪುಡೆನ್ ತೋಜಾವುನ ಪೊರ್ತುಡು ಕಾದಂಬರಿ ಮುಗಿಪುಂಡು. ಕಾದಂಬರಿದ ಉದ್ದೊಗ್ಲಾ ನಾಣಜ್ಜೆರ್ನ ಸೊರೊ ಸುದೆತ್ತ ಪರಿಪುದ ಸೊರೊತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಕೇನುಂಡು. ಪೋಣಿನ ಮನಸ್ಸ್ ಸುದೆತ್ತ

ಉಲಾಯಿದ ಒಯ್ಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊ ಉಲಾಯಿಡ್ದೇ ಪಂದುಂಡು. ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ರಡ್ಡ್ ಶಕ್ತಿಲು ಒಂಜೆ ತೊಟ್ಟಿಗೆ ಒಂಜಿ ಸೇರೊಂದು ಪುಡೆರೊಂದು ಬೈದೊ. ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ತೂನಗ ಸುದೆತ್ತ ನೀರ್‌ದ ಪರಿಪು ಒಂಜೇಂದೇ ತೋಜ್‌ಂಡಲಾ ನೀರ್ದ ಉಲಾಯಿ ಮುರ್ಕುನಗ ಒಯ್ಲ್‌ದ ಒಯ್ಪಾಟಿಗೆ ಏತ್ ಜೋರುದವೂಂದು ಮುರ್ಕುನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ್ರೆ ಗೊಂತು ಆಪುಂಡು.

ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ಮಲ್ಲಾತಿಗೆ ಇಪ್ಪುನೆ ಅವು ಜೋರುಡು ಪಂಡೊಣುನ ಪಾತೆರೊಲೆಡ್ ಅತ್ತ್. ಪನ್ಯೆರೆ ಆವಾಂದ್ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಉಲಯಿಯೇ ಮನಿಪಂದೆ ಇಪ್ಪುನ ಪೊಟ್ಟಾತಿಕೆಡ್. ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ರಡ್ಡ್ ದಾರೆದ ಒಂಜಿ ಕತೆ, ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ ರಡ್ಡ್ ನಮುನೆದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ಒಂಜಿ ಕತೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬುಳೆಪುನ 'ಅಂಚಗೆ - ಇಂಚಗೆ' ಪಾತೆರೊಲು ಕತೆನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಮಲ್ಪುವೊ. ಸುದೆ ತಿರ್ಗ್‌ನ ಜಾಗೆಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಕಮುನಿಸ್ಟ್ ದಯಿ - ಒಂಜಿ ಕತೇಂದ್ ಪಂಡ್‌ನ, ಬುಲೆದ್ ಬರ್ಪುನ ರೀತಿದ ಒಂಜಿ ಒರುತ್ತ ಲೆಕ್ಕೊ. ಜನೊ ಪನ್ಪುನ ಕಾಟ್ ದೈಕ್ಕುಲೆ ಮುದೆಲ್‌ಡ್, ಬಲ್ಲೆಡ್ ಬೂರಿನ ಮಣ್ಣ್ - ಬೆಗರ್, ಅವು ಪನ್ಪಿನ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಕೋಪೆ ಆನಗ ಆ ಕೋಪೆಗ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಅರ್ತೊ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ರ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಕಾಟ್ ಬಲ್ಲೆದ ಉಲಯಿದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್, ಆ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಿನ ಬೆಗರ್‌ನ್, ಆ ಬೆಗರ್ ಜಪ್ಪಾಯಿನ ಜನೊಕುಲೆ ಪೊರ್ಲುನು - ಮರ್ಲ್‌ನ್ ಕೋಪೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಒರುಟ್ಟು ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸಾಯಿತ್ಯೊ ಇದ್ದಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಿನೆಮೊಲೆನ್ ನಾಟಕೊ ಮನ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣ್‌ನ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ತೆರಿಪಾವೂಂದು ಯಾನ್ ಎನ್ನಿಬೆ. ನಾಟಕೊದಂಚಿತ್ತಿನ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಬಿತ್ತ ವಿದ್ಯೆನ್ ಕಾದಂಬರಿಂಚಿತ್ತಿನ ಓದುನ ವಿದ್ಯೆಗ್ ತಿರ್ಗಾವುನ ಸಾಹಸೊನು ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ರ್ ಮೂಲು ಮನ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಾದೇ 'ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್' ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಾಲಿಂಗೆರ್ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿನ್ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್ ಪನ್ಪುನವೇ ಅರ್ತೊ.

ಮಹಾಲಿಂಗ ಭಟ್ ಆರೆನ 'ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್' ತುಳು ಕಾದಂಬರಿದ ಮುನ್ನುಡಿ, ಕುಡ್ಲ, ೧೯೯೪

ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆ, ಕಂಡೆದ ನೆಂಪು

ಕಣ್ಣ್, ಬಾಯಿ, ಕೆಬಿತ್ತ ಕತೆಕ್ಕುಲು

'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು' ಗೊಂಚಿಲ್‌ದ 'ಬೈತರಿತ್ತ ಪುಂಡಿಲಾ ಗಾಂಧಿಯಜ್ಜೆರ್ಲಾ' ಪನ್ಪಿನ ಕತೆತ್ತ ಸುರುಟ್ಟ್ ಆನಂದಕೃಷ್ಣರೆನ ಒಕ್ಕಣೆ 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್ ಜೀವನದ ಬಿಸಲೆಡ್ ಕೈತಿನ ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆದ ಲೆಕ್ಕ' ಇಂದುವೇ ಪಾತೆರೊನು ಒಂತೆ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪಂಡ್‌ನ, 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆ ಕತೆಕುಲು' ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಿಸಲೆಡ್ ಕೈತಿನ ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆದ ಕಜಿಪುದ ಲೆಕ್ಕ. ಕರಿಯವೆಜ್ಜೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ನೆಂಪುದ ಅಟ್ಟೆಲಟ್ಟೆನ್ ಲಕ್ಕಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಸೀಮೆದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನ್ ಕೊರ್ಪೊ ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲು.

ಬಾಲೆ ಕರಿಯೆ, ಮುಳ್ಳಿ ದಿಕ್ಕಲೆನ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಪರ್‌ದ್ ಮಲ್ಲೆ ಆತ್‌ನ ಕತೆ, ಕರಿಯೆ ಪೋದ್ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಆದ್, ಜವ್ವನೆ ಆಯಿ ಬುಕ್ಕೊಲ ಮುಳ್ಳಿನ ಬೈತರಿತ್ತ ಪುಂಡಿ ತಿಂದೊಂದು ಆಳೆನ ಚಾಕ್ರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಕತೆ, ಜವ್ವನೆ ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಪೊಣ್ಣು ತೂಯರೆ ಪೋದ್ ಮುಣ್ಚಿದ ನೀರ್ ತೇಪಾವೊಂದು ಕುಲಾರಗುತ್ತುದ ಜವ್ವನೆರೆ ಕುಸಾಲ್ ಉಂತಾದ್ ಮದಿಮೆ ಆವಂದೆ ಒರಿನ ಕತೆ, ಚೋಮಕ್ಕೆನ ಮೆಯಿಟ್ಟ್ ಸುಬ್ಬಕ್ಕೆನ ಕುಲೆ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆಗ್ ಸೂತಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೊರ್ತುಗೇ ಅಜ್ಜೆರೆಗ್ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ಕೊರ್ದ್ ಸಾಂಕಿನ ಮುಳ್ಳಿ ದಿಕ್ಕಲ್ ಸಯಿತ್ತ್‌ನ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್‌ನ ಕತೆ, ಕರಿಯಣ್ಣೆ ಜವ್ವನಾಟಿಕೆಡ್ ಗುತ್ತುದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಮರ್ಯಾದಿ ಒರಿಪ್ಪಾಯೆರೆ ಗಡಿತ್ತ ಬೂಳ್ಯ ದೆತೋನಿಯರೆ ಚೇಳೂರದ ಬಾಳಪ್ಪಣ್ಣಡ ತಾಂಟಿಯೆರೆ ಪೋದ್ ಆರೆನ ಬುಡೆದಿ ಸಂಕಮ್ಮಕ್ಕೆನ ಕರಿಯಣಿ ಮೂಂಕುತಿದಂಚಿ ತೂದ್, ಊರು ಬುಡ್‌ದ್ ಪೋದ್ ಮಂಡೆ ಬೋಳ್ಸಾದ್ ಕಾವಿ ಕಂಬಯಿ ತುತ್ತುದು ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ನ ಬಿರ್ಸ್ ಬುಳಿಪುದ ರಂಗ್‌ದ ಕತೆ - ಇಂದ್ ಮಾತಾ ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ಕ್‌ದ ಉಳ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಕತೆಕ್ಕುಲು.

ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್ ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆಗ್ ಪನ್ಪಿ ರುಚಿಕಲು ಮಾತಾ ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು - ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ, ಮುಂಚಿದ ಕಾರ, ಪುಳಿತ್ತ ಸ್ವಾದ್, ಪನಿಪನಿತ್ ಮಂಜಲ್ ಓಮದ ಬೆರಕೆ.

ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್ ತೂಯಿನ ಜನಕ್ಕುಲು ಕೇಂಡಿನ ಸಂಗತಿಲು ಮಾತಾ ಆರೆನ ಕಣ್ಣ್ ಕೆಬಿಟ್ಟೆ ಪೊಗ್ಗ್‌ದ್ ನೆಂಪುದ ಅಟ್ಟೊಡು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀತಿನ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಮುಡಿಕ್ಕುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಗಿಬ್ಬಾದ್ ಕುಡ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್ದೆರ್ ಆನಂದಕೃಷ್ಣೆರ್. ಇಂದ್ ಮಾತಾ ನಡತ್ತ್‌ನವೊಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅಂದ್, ಕತೆನೋಂದ್ ಪಂಡಂಡಲಾ ಅಂದ್. ಅನುಬವೊ ನೆಂಪು ಆಪುನೆ, ನೆಂಪು ಕತೆ ಆಪುನೆ - ಕತೆ ಕುಡ ಅನುಬವೊ ಆಪುನೆ - ಇಂದ್ ಬಯಿತ್ತರಿತ್ತ ಪುಂಡಿ, ಬೆಯಿಪ್ಪಯಿಲೆಕೊ, ಮುಂಚಿದ ಬಂಗುಡೆನ್ ಕುಡ ಕುಡ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತಿಲೆಕೊ ಮುಲುತ್ತ ಕತೆಕ್ಕುಲುಲಾ ಅಂಚನೇ. ತುಳುವೆರೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿನವೇ. ತೀರ್ ಪೋಯಿನ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಕುಲೆಕ್ಕುಲಾದ್ ಒರ್ಸೊಗೊರ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕುಲು ಏಪೊಲ ನಮ್ಮ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಇಪ್ಪುವೆರ್. ಆಂಡ, ಆಟಿಡ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ನಮ್ಮಾಡೆ ಬರ್ಪೆರ್. ಅನುಬವೊ ನೆಂಪು ಆದ್, ನೆಂಪು ಕತೆ ಆದ್, ಕತೆ ಕುಡ ಅನುಬವೊ ಆದ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುನಲಾ ಇಂಚನೇ.

'ಬಾಯಿಪಾತೆರ'ಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅವು ಒಂಜಿ ಕಿನ್ಯ ಕತೆತ್ತ ಬೂರು ಇತ್ತಿಲೆಕೊ. ಬೂರು ಪಿದಾಯಿಡ್ ಉಂಡು, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುಂಡು. ಬೂರುನ್ ಒಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಮಣ್ಣ್ ಗರಿತ್ತ್‌ಂಡ ಉಳಾಯಿ ಕಂಡೆ ತೋಜುಂಡು. ಅವು ಕೆರೆಂಗೋ, ಕೇನೆನೋ, ಚೂರ್ಣಕಂಡೆನೋ ಆದಿಪ್ಪು. ಆ ಕಂಡೆ ಬುಳೆಯೆರೆ ಪಾಡ್‌ದಿ ಗೊಬ್ಬರೋ, ಸೂಟಾನ್ ನೀರ್ ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ನಾಡೊಂದ್ ಪೋಂಡನೇ ಕಂಡೆದ ರುಚಿ ಗೊಂತಾಪುನೆ. ಬೂರುದ ಪೊರ್ಲು ಅತ್ತೊ ಆಪುನೆ. 'ಪತ್ತ್ ಒರುಂಬ', 'ಸ್ವಾಮಿಯೆರೆ ಸ್ವಾಮಿಯೆರೆ ಪಾಪು ಕುರ್ಕಾವಡೆ', 'ತೈತಿ ಕೋರಿ', 'ಪರಂಞದೆಲ್ಲಾ ನಾಟ್‌ಕಾರ್‌ಕ್, ನಂಕ್ ನಿಂಕಲ್ಲ', 'ಲಾಭ - ನಷ್ಟ' - ಇಂದ್ ಮಾತಾ ಬಾಯಿ ಪಾತೆರದ ಬೂರುದ ವರ್ನವರ್ನೊದ ಕಂಡೆಲು. ಮೂಳು ರಂಗ್, ಕುಸಾಲ್ ಉಂಡು. ಕಾರದ ಕಜಿಪ್ಪು ತಿಂದ್‌ದ್, ಕಣ್ಣ್ ಮೂಂಕುಡು ನೀರ್ ಬನ್ನಾಗಲ ಕುಸಾಲ್, ಸ್ವಾಮಿಯೆರೆನ ಎದುರುಗೊಂಜಿ ಪಿರವುಗೊಂಜಿ ಮಸ್ಕಿರಿ, ಮುಕ್ರಿ ಬ್ಯಾರಿಲೆನ ಪಕ್ರು ಬ್ಯಾರಿಲೆನ ಅನುಕೂಲ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಕಾರ್, ಸಾವುಕಾರ್ರೆನ ಪಿಟ್ಬಾಸ್ ಮಗನ ಕಾಸ್‌ದ ಮರ್ಲ್ ಬುಡ್ಪಾವುನ ಸಾಯಿಬೆರೆನ ರಂಗಿತೊದ

ಗೊಬ್ಬು - ಇಂದೆಟ್ಟ್ ಈತ್ ಇಪ್ಪುನೆ ಅತ್ತ್. ಬಂಜ, ಅತ್‌ರೊನ, ಕಳುಕಪಟೊ, ಪನವುದ ಮರ್ಲ್ ಇಂದೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ತೂಪುನೆ ಓರೆಕಣ್ಣ್‌ಡ್, ಮಸ್ಕಿರಿ ತೆಲಿಕೆಡ್, ಕೊಳಿಕ್ಕೆ ಪಾತೆರೊಡು. ಇಂಚ ತೂದ್ ತೆಲಿತ್ತ್‌ದ್, ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಬದುಕ್ಕೊಡ್ ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ಕ್‌ದ ಮೋಕೆದ ಒಂಜಿ ಒರು 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್'. ಅಂಚಾದೆ ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್ ಆರೆನ ಕಡೆಕಾಲೊಡುಲ ಆರೆನ ಕುಸಾಲ್ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್. 'ಆರ್ ಅಂಚಿ ಒಯಿಪ್ಪುವೆರ್, ಯಾನ್ ಇಂಚಿ ಒಯಿಪುವೆ' ಪನ್ಪಿ ಕತೆ, ಸಯಿನಗಲಾ ತೆಲಿಪ್ಪುನ ಬದ್‌ಕ್ಕ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅನುಬವೊ, ಸುಕೊ ಮಲ್ಲಾವು ಪನ್ಪಿನ ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಮದಿಪುನು ಪನ್ಪುಂಡು. ಈ ಕತೆತ್ತ ಅಕೇರಿದ ಪಾತೆರೊಲು 'ಬೈಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಏರೋ ಗಟ್ಟಿ ತೆಲಿತ್ತೆರ್. ಗುತ್ತುದ ಚಾವಡಿಡ್ದ್ ಪೊಂಜೊವು ಬಾಲ್ಲು ಜೋರು ಬುಲಿಪುನ ಸೊರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್'. ಈ ಪಾತೆರೊ ಅಜ್ಜೆರೆನ ಸಾವುದ ಸಂಗತಿನ್ ಮಾತ್ರೊ ಪನ್ಪುನವು ಅತ್ತ್; ಇಂದ್ ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ ಉಳಯಿದ ತಿರ್ಲ್‌ಲಾ ಅಂದ್. ಬದ್‌ಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ತೋಜುನ ಬೇತೆ - ಕುಲಾರಗುತ್ತುಡು ಕರಿಯಣ್ಣಗ್ ಮೋನೆ ದೆಕ್ಕಿಯೆರೆ ಕೊರ್ನ ನೀರ್‌ದಲೆಕೊ, ಮಲರಾಯನ ದೀಟಿಗೆದ ಲೆಕೊ, ಗಾಂಧಿಯಜ್ಜೆರೆನ ಪುಳ್ಳಿಯಲ್ಲಾಲೆನ ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆದ ಲೆಕೊ,ಕಾಸಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಸ್ವಾಮಿಯೆರೆಲೆಕೊ, ಊರುಗು ಬುದ್ಧಿ ಪನ್ಪಿ ಪಕ್ರು ಬ್ಯಾರಿನಲೆಕೊ, ದೂಮಣ್ಣನ ಕೋಟುದ ಲೆಕೊ, ತಂಕಡ್ ಪತ್ತುನ ಗಡಿತ್ತ ಬೂಳ್ಯದ ಲೆಕೊ, ನರ್ಸಣ್ಣೆ ಮಾರುನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಲೆಕೊ. ಆಂಡ ಉಳಾಯಿದ ಕತೆನೇ ಬೇತೆ. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಕತೆಕುಲು 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು'.

ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಬಜೀ ಓದುನ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಅತ್ತ್. ಕರಿಯವಜ್ಜೆರ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕತೆ ಪಂಡಿಲೆಕೊನೇ ಒಂತೆ ಜನೊ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಅಕುಲೆನ ಎದುರು ಈ ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಪಂಡೊಂದ್ ಪೋವೊಡು. ಬಾಯಿದ ಕತೆಕ್ಕೊಲು ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕತೆಕ್ಕುಲಾದ್, ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಕುಡ ಬಾಯಿದ ಕತೆಕ್ಕುಲಾದ್ ತುಳುವೆರೆ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಬೂರೊಡು. ಕಣ್ಣ್, ಕೆಬಿ, ಬಾಯಿಲೆಗ್ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಸುಕೊ ಕೊರ್ದ್, ಪೊಸ ಗೇನೊ ಪುಟ್ಟಾವುನಂಚಿತ್ತಿನ ಕತೆಕ್ಕುಲು 'ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು'.

ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ (ಆನಂದಕೃಷ್ಣ) ಆರೆನ ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನ ಕತೆಕುಲು, ಮುನ್ನುಡಿ : ಕುಡ್ಲ, ೧೯೯೬

ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿನ್ ಮಿತ್ತಣ್ಣದ್ ತೂನಗ

ಕುದುರದ ಕೇದಗೆದಂಚಿನ ಕಾದಂಬರಿ, ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್ದಂಚಿನ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಳಕ್ಕ್ ಕೊರ್ತಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಪೊಸ ಕಾಲದ ತುಳು ಲೇಖಕಿಯೆರೆಡ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್‌ದಾರ್. ಇಂಚಿಪ ಎಡ್ಡೆ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ನಿಲೆ ತೂವೊಂದಿಪ್ಪುನ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿದ ಕಳಟ್ಟ್ ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿನ್ ರಾಪಾದ್ ತುಳುವೆರ್ ಕ್ಯಾಮರಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಅಯಿತ್ತ ಸೂಕುರುಮೊಳೆನ್ ತೂಪುನಲೆಕೊ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಊರು ಬೊಕ್ಕ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಪೇಂಟೆ ಉಂದೆತ್ತ ನಡುತ್ತ ಸಮ್ಮಂದೊಳೆನ್ ನಿಲೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಳ ಮರ್ಮೊಳೆನ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ತುಳಿತ್‌ದ್ ತೂತೆರ್. ಜೋಕುಳುದಾಂತಿನಕುಳು ಆಣ್ ಮಗನ್ ದತ್ತೊಗು ದೆತೊಂದು ಸಾಂಕುನವು ಕುಟುಂಬೊಗು ಸಮ್ಮಂದೊ ಪಟ್ಟ್‌ನ ಒಂಜಿ ನಿಲೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಕೆಲಸ ನಾಡೊಂದು ಪೋದು ಕಷ್ಟ ನಷ್ಟೊಲೆನ್ ಅಲಿಂಬೈತ್ತೊಂದು ಪುಣೆಚಾಟೊದ ಬದ್ಕ್ ನಡಪಾವೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುನ ಸಮ್ಮಂದದ ಕೊಂಡಿನ್ ಕಡಿಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಕಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ನಿಲೆ. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿಲೆಕೊ ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಸನ ಪಿದಯಿ ಬೆಂದೊಂದು ಕಂಡನ್ಯೊಟ್ಟುಗು ಸಮ್ಮಂದೊನು ದೀವೊಂದು ಬೊಕ್ಕ ಕಡಿತೊಂದು ಬದುಕುನ ಮೂಜನೆ ನಿಲೆ. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮುಪ್ಪ ಒರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾರಿ ಮಲ್ತಿ ಭೂ ಸುಧಾರಣೆದ ಕಾನೂನುಡ್ದಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದನಿ - ಒಕ್ಕೆಲ್ ಸಮ್ಮಂದೊ ಸಡಿಲಾದ್ ಚಿದ್ರವಾದ್, ಎಚ್ಚಾದ್ ಪೆಟ್ಟಾಪುನ, ಅಪೂರ್ಪೊಡೊ ಒರೊರೊ ಒಟ್ಟಾಪುನ ಸೀಗೆದ

ಬಲ್ಲೆದಂಚಿನ ಬಲ್ಲೆ ನಿಲೆ. ಈ ಕಾನೂನುಡ್ಡಾದ್ ತನ ಮೂಲ ನಿಲೆನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ದನಿಕುಳ್ನಕುಳು ಪೊಸ ನಿಲೆ ತೂವೊಂದು ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ - ಅಟ್ಟಣೆಗಾದ್ ಪೊಣೆಯಿನ ಬಗೆ -

ಇಂಚ 'ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆತ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ಗಿದುರುನ ಬೊಕ್ಕ ಮಗ್ತ್ ಕಟ್ಟ್‌ನಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತಿಲೆ ಚರ್ಚೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪರಿಸರದ ಉಳಯಿ ನಡಪವುಂಡು. ಈ ಮಾತ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಒಂಜಿ ನನೊಂಜೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ವೊಡೆವೊಂದುಪ್ಪುನವು ಈ ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಸಡಿಲಾದಾಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ವೊಡೆಪ್ಪುನು ಒದಗಾದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ದಾಮೋದರೆ - ಕಲ್ಯಾಣಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಶಾಂಕೆ ಮೊಕುಲೆ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಶಶಾಂಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಕಿಲಾನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಶಶಾಂಕೆ - ಶಕಿಲಾ ಬೊಕ್ಕ ನೀತಾನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ದಾಮೋದರೆ ಬೊಕ್ಕ ಒಕ್ಕೆಲ್ದಕುಳೆನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ದಾಮೋದರೆ ಬೊಕ್ಕ ನಾರ್ಣಪ್ಪನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಶಶಾಂಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಲಕ್ಕಣಿನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಶಶಾಂಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಲೀಂ ಅಲಿನ ಸಮ್ಮಂದೊ, ಶಶಾಂಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿತ ಸಮ್ಮಂದೊ ಇಂಚ ದಾಮೋದರೆ ಬೊಕ್ಕ ಶಶಾಂಕೆ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ತನ್ಕುಲೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿಲೆಡ್ದ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕುಟುಮ್ಮೊದ ನಿಲೆ, ಊರುದ ನಿಲೆ, ಪರ ಊರುದ ನಿಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಕಡತ್ತ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ನಿಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್, ತಿರ್ಗಾಟೊ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಕ್‌ಲ್ ಇರ್ವೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಲೆನ್ ತೂಲ್ಪೊಂದು ಪೋಯಿಲೆಕೊನೇ 'ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಬಿಚ್ಚೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಅನಾಥ ಪ್ರಜ್ಞೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲ್ ಶಶಾಂಕೆ ಬೊಕ್ಕ ದಾಮು ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೊ. ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿತ ಕಿನ್ನಿಲೆನ ಸಮ್ಮಂದೊ ಬಜೀ ಶಶಾಂಕೆ ಒರ್ಯನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಮಾತ್ರ ಒರುವಾದ್ ಬರ್ಪುನವು ಅತ್ತ್. ಈ ಮಾತ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಕಡಿದ್ ಪೋಪುನ, ಪೊಸ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಕೂಡ್ದು ಬರ್ಪುನ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೆ ಪಿರ ಕಟ್ಟುನ ತತ್ವೊ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ತಿರ್ಲ್.

ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಎಡ್ಡೆನೊ ಪತ್ತುನ ಕಥನ ಶೈಲಿನ್ನ ಜಾನಕಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್‌ಡ್ ಗಳಸೊಂದೆರ್. ಪಾತೆರ ಕತೆ, ಮನಸ್‌ದ ನೆಂಪುಲೆ ಗೊಂಡೆಲು ಬಿಚ್ಚೊಂದು ಪೋಪಿನ

ವಿವರ್ಣೆ, ಕತೆ ಪನ್ಪಾಟಿಕೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆಲು ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಸೇರಿಗೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಕತೆ ಪನ್ಪುನ ಪೊಸ ಸಾದಿನೊಂಜೈನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತುನ ಪ್ರಯತ್ನೊನು ಜಾನಕಿ ಮುಲ್ಪ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಈ ಮಾತ ಪಾತೆರೊಲೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಕುಂದು ಕೊರತೆಲೆನ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿತ ಒರುನು ದೀವೊಂದು ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ನ ಬೊಕ್ಕ ಬಿಚ್ಚಾವುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಿಲೆಕುಲೆನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಯೆರೆ ಮುಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆ ಮಾತ ನಿಲೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಆಲೋಚನೆದ ಮೊಡೆಪ್ಪುಡು ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಜಿ. ಒಂತೆ ತೆಲ್ಪು ಆಯಿನ ಕೆಲವು ಕೊಂಡಿಲೆನ್ ಬುಡುಂಡ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನೋಟೊಲೆ ಒಟ್ಟು ಸೊರ್ಪದ ಆಲೋಚನೆನ್ ಒಟ್ರಾಸಿಯಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆತ್‌ಜಿ. ಮಸ್ತ್ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಗೆ ಕೊನಪುನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬಯಕೆಲು ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ಒರುಟ್ಟು ಒಂಜಾಪುನವು ಮಸ್ತ್ ಆಗತ್ತ್ಯೊ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಡಿಲಾತಿ ಸಮ್ಮೊಂದೆಲೆ ಮೊಡೆಪ್ಪುವೇ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಅನನ್ಯತೆಂದ್ ತೆರಿಯೊಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ಪುನಯಿಕ್ಕ್ ಬಂಜ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ನನಲಾ ಸರಿಯಾಯಿನ ಮೊಡೆಪ್ಪಾಟಿಕೆದ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿಲು ಉಂಡು ಆವಂದಿಪ್ಪುನ ಈ ಕಾಲೊಡು ತುಳುವೆರೆನ್ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿದಂಚಿ ಒಯುಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಲಾ ನಮನ ಬರವುದಕುಳೆಗ್ ಉಂಡು.

ಜಾನಕಿ ಆರೆನ ಈ ಮೂಜನೆ ಬೂಕುಡು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಪ್ರಯೋಗೊ ನಡಪಾದೆರ್. ಕನ್ನಡದ ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಪಂತೊಗುಂತುನ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿನ್ ತುಳುಕ್ಕ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ವೈಚಾರಿಕತೆ, ಸೊಸ್ಟ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ತುಳು ಶೈಲಿದ ಪೊರ್ಲು ಬೊಕ್ಕ ಸೇಬಿ ಬದಲಾವೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೋನೆಲೆ ದಾಖಲೆ - ಈ ಮಾತ ದೃಷ್ಟಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜವಾಬ್ದಾರಿಡ್ ತುಳಿತ್ ತೂವೊಡಾಯಿನ ಕಾದಂಬರಿ ಕಪ್ಪು ಗಿಡಿ.

ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಆರೆನ 'ಕಪ್ಪುಗಿಡಿ' ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ, ಮುನ್ನುಡಿ, ಕುಡ್ಲ : ೧.೫.೧೯೯೮

'ತುಳು ನಡಕೆ'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಮೇರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿದ ಕಲಟ್ಟ್ ದತ್ತ್‌ದ್ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ್‌ಲಾ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್‌ಲಾ ಕಾದಂಬರಿದ ಒರುಟ್ಟು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತ್ತಿನಾರ್. ಅರೆನ ಎಣೆಲ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ಸುಗ್ಗಿದ ಬುಳೆ ತುಳುಮಣ್ಣ್‌ದ ಸತ್ವೊಡು ನೀರ್‌ಡ್ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬಯ್ದ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಅಮೀನೆರ್ ಇತ್ತೆ ಮೂಜನೇ ಕೊಳಕೆದ ಬುಳೆನ್ ಮೂಲು ತುಳುನಡಕೆದ ಒರುಟ್ಟು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಉಲಯಿ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಒಸರ್‌ಲೆನ್ ಒಕ್ಕುದು ಅಯಿಕ್ ಕಣಿ ತೋಡುದು ತುಳು ತುದೆದ ಪರ್ಬುಗು ಐಸ್‌ರ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ದೆರ್.

ಮಣ್ಣ್‌ಡಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣ ನಿರೆಲ್ ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣುಲೆಡ ಉಮಿತ್ತ ಉಲಯಿದ ತೂತ್ತಲೆಕ್ಕ ಗಮೆಲೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಗ್ತಿಲು ಎಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ನೆಗತ್‌ದ್ ತೋಜಿದ ಪನ್ಪಿ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್ ಪಂತೆರ್. ಜಾನಪದೊಡು ಪೊಣ್ಣ ನೋಟದ ಅಧ್ಯಯನ ಬರಂದೆ ಉಪ್ಪುನ ಈ ಕಾಲೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬರವುಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಬಿಲೆ ಉಂಡು. ಮಾಜೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳು ಸೀಮೆದ ಗೊಬ್ಬುಲು ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಜನಕುಲೆನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ತಾಂಟಾಂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲೆನ್ ವಿವರಿಸದೆರ್. ಗೊಬ್ಬುಲು ಪನ್ನಗ ಅವು ಪದತ್ತೊಟ್ಟುಗುಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ರಂಗಿತ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಉಲ್ಲಾಸ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಲಾದಿತ್ತ ಪನ್ಪಿ ದಿಂಜ ಉಜರ್ಮೆನ್ ಮುಲ್ಪ ತೊರ್ತೆರ್. ಬೇವು ಬೆಲ್ಲದ ಬಿಸು ಪರ್ಬ ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು

ಬಿಸುತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆನ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕನೆ ಅಪಗ ಇತ್ತಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ್, ಮದಿಪುಲೆನ್ ಪಿರ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ದೆರ್. ಮದಿಪು ಪಂಡ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಬಯಕುನ ಪಾತೆರೊಲು, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರ್ಲೆಲ್ ಉಂದೆನೇ ದಿಂಜಾವೊಂದು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. 'ಮದತ್ ಪೋಪಿನ ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲುಲು ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಜನಕ್ಕುಲೆನ ಜೂವ ಆದಿತ್ತಿ ಬೆನ್ನಿದ ಜನಕುಲೆನ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಲೆಲೆನ್ ಮೂಲು ರಾಸಿ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಬೆನ್ನಿ ಪಂಡ ಅಯಿಟ್ ರಂಗ್ ಉಂಡು, ಪದ ಉಂಡು, ಮಕಾರ್ ಉಂಡು, ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಇತ್ತಿ ಬಂಗೊಡೇ ಬಂಗಾರ್ ಮಲ್ಪುನ ಸಗ್ತಿ ಉಂಡು. ತುಳು ನಡಕೆಡ್ ತುಳುವೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬೇತೆ ಕಾಲೊಲೆಡ್ ನಡತಿನ ನಡಪುನ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್ ಕೋಪೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಂದು ರಂಗ್‌ದ ಪದೊಕ್ಕುಲಾದುಪ್ಪು, ನಟ್ಟಿ ನಡ್ನಗ ಪನ್ಪಿ ಕಬಿತೆದ ಪದೊಕುಲಾದುಪ್ಪು. ಅತ್ತಾಂದೆ ಪೊಣ್ಣನ್ ಲೆಪ್ಪುನ ಸಿಂಗರಿಪುನ ಬಲ್ಮನದ ಪಾತೆರೊಲಾದುಪ್ಪರೆ ಯಾವು. ಮದ್ಮಯೆ ಮದ್ಮಲೆನ ಮೋಕೆದ ಸೂಕೆಲಾದುಪ್ಪರೆ ಯಾವು. ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ಅಮರ್ ಬೀರೆರಾಯಿನ 'ಕಾಂತಾಬಾರೆ ಬೂದಬಾರೆ' ಮೊಕಲ್ನ ಪುಟ್ಟು ಬೊಕ್ಕ ಬದ್‌ಕ್ ಪಾಡ್ದನಲೊಡ್ ಎಂಚ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಪಂತೆರ್.

ಇಂಚ ತುಳುಬಾಸೆದ ಒರು ಒಂಜತ್ತ್ ರಡ್ಡತ್ತ್ ಸಾರ ಬಗೆತ್ತ, ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಬಾಸೆ ಒಂಜಾಂಡ ತುಳು ಪಾತೆರದ, ಮದಿಪುದ, ಗಾದೆದ, ಕಬಿತೆದ ಒರುಕುಲು ಪತ್ತ್ ಬಗೆ, ನೂದುಬಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಲು, ಮದಿಪುಲು ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು, ಅಕ್‌ಲೆ ತುಳು ನೇಜಿನ್ ನಡ್‌ನಗ ಈ ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಲೆನ್ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಗೊಬ್ಬರಾದ್, ತೂಂಟನಾದ್ ಸೇರಾವೊಡು.

ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಂಪೊತ್ತು ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರಾವುನವು, ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನವು ಆವೊಡು. ಆಂಡ ಆ ಶಬ್ದ ಸಂಪೊತ್ತು ಆ ನೆಯ್ಗಿ, ಆ ಸುಕುಮ್ರು ಉಂದೆನ್ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತಿನಕುಲು, ಅಕಲೆ ಕಬಿತೆಲೆಡ್, ಕತೆಕ್ಕಲೆಡ್, ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ ಕೊರೊಂದು ಬರೊಡು. ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದವತ್ತ್. ಪೊಸ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಸಾಹಿತಿನಕುಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಓದುನ ಅಯಿತ ಕಲ್ಪೊಲೆನ್ ಗೇನೊಗು ದೆತೊಂದು ತನ್ಕುಲೆ ಬರವುಡು ಅಯಿಕ್ ಪಿರ ಜೂವ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಈಟ್‌ನ್ ಪೆಜಿದ್ ರಾಸಿ ಪಾಡ್ದ್ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಕೊಲೆಂಜಿಲೆಡ್ ಪಾರಾವುನ ಕೆಲಸ ಆವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನ್ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರ್ ಈ ತುಳುನಡಕೆ ಬೂಕುಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೋಜಾದೆರ್. ಅರೆಗ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಲ್ಮನ ಮಲ್ಪುವೆ. ಅಮೀನೆರೆನ ಈ ಬೂಕುನು ತುಳುವೆರ್ ಓದುದು ತುಳು ನಡಕೆಗ್ ಪೊಸ ತಾದಿ ತೋಜಾದ್ ಕೊರೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ ತುಳು ನಡಕೆ, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೮

'ಅಮರ್ ಬೀರೆರೆ'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಮರ್ ವೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕತೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಏತೋ ಕಾಲೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಕತೆಯಾದ್, ಸಂದಿಯಾದ್, ನಾಟಕೊ ಆದ್, ಆಟ ಆದ್, ನೇಮ ಆದ್ ನೆಂಪುಡು ದೀವೊಂದು ಉಡಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜವೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಪಂಜೆಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್‌ನಂಚಿತ್ತಿನ ಕನ್ನಡದ ಮಾಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಕತೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕಿನ್ಯ ಕಾದಂಬರಿದಲೆಕೊ ಬರೆದ್ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕೊನತ್ತ್‌ದ್ ಕನ್ನಡದಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಬಿರ್ಸತಿಗೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ ಕತೆನ್ ದೆತೊಂದು ಸಂಕಮಾರ್‌ದ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ **ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್** ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಮೊಡೆಪುನ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆನ ಬರವುದ ತುಳು ಅವು ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಕಬಿತೊಲೆ ಕೊಂತಿನ ಒಚ್ಚುನ ಒಯ್ಪುನ ತುಳು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಅಯಿತ ಕಣಿತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಸೊರೊದನಿಕುಲೆನ್ ತೋಜಿಪವುನ ಕೇನವುನ ಬೆನ್ನಿ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮುಲ್ತ ಬಾಸೆಡ್ ರಾಗೊದ ಪದೊತ್ತ ದಾಟಿ ಉಂಡು, ಪಾರಿಮದಿಪುದ ನುಡಿಗಟ್ಟ್ ಉಂಡು, ಮೂರ್ತೆದ ಏರ್ತೆದ ಜೋರು ಉಂಡು. ಕತೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಅಂಜಿಲೆಕೊ ಗೊಬ್ಬುನವು ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ತಡ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಬರೆಯಿನ ಬರವು ಅವ್ವೊಂಜಿ ನಾಟಕೊದ ನೋಟೊದಲೆಕೊ ಓದುನಕುಲೆನ್ ಒಯಿಪ್ಪುನ ಸೂಜಿಕಲ್ಲ್‌ದ ಲೆಕೊ ಕೆಲಸೊ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್‌ನ ಈ ಕತೆ ಪೊಸತ್ತ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಯಿನ್ ಪನ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಪೊಸತ್ತ್. ಅಯಿಡ್ದ್

ಪಿದಡ್ಪವುನ ಉಳದನಿ ಪೊಸತ್ತ್.

ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣನ ಕತೆನ್ ಕಿನ್ಯ ಕಾದಂಬರಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ನ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಅವೇ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಡ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಸ ಬೂಲ್ಯೊ ಪನ್ಪುನ ಪುಗರ್‌ಗ್ ಸಂದುನ ಬೂಕು ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್. ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆನ ಮೆಯಿಟ್ಟ್ ತುಳುಆಡ್‌ದ ಜವ್ವನೆರ್ ಒರಿಯೊರಿಯೆ ಜೋಗೊಡು ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೆಯಿ ದಿಂಜೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಣ್‌ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮಾತ ಇಂಚನೆ ಕಾದಂಬರಿ ಆದ್ ಇಜ್ಜಂಡ ನಾಟಕೊ ಆದ್ ಪೊಸ ಒರುಟ್ಟ್ ನೆಗತ್ತ್‌ಂಡ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಅಕ್‌ಲೆನ ಹಿರಿಯಕ್‌ಲೆನ ಕತೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ಓದುನ ಕೇನುನ ಪುಣ್ಯ ತಿಕ್ಕುಂಡು, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಐಸಿರೊ ಕೈ ಸೇರುಂಡು, ಇಂಚ ಎಂಚ ತೂಂಡಲಾ ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಸಾಧನೆಡ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬಂಜೊಡು ಮಲ್ತ್‌ನ, ಮಲ್ತೊಂದಿಪ್ಪುನ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದ್, ಅರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬರವುದ ದುಂಬುದ ಸಾದಿ ಎರುಪೋಪುನ ಎದ್ದಾರಿ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕ್ಕ್‌ಬೆ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್', ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ: ೧೯೯೭

ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಪುಟುದು ತನ್ನ ಮೈತ್ರ ತ್ರಾಣೊನುಲಾ ಬೆನ್ಪುದ ತಂಕೊನುಲಾ ಇತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಆತ್‌ಜಿ ನನ ಆಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್ದು ಒಂಜಿ ಕತೆ ಆದ್ ಪೋತಿನ ನರಮಾನಿ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ. ತುಳುವೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಏತೋ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಪುಗರ್ತೆದ ಕತೆ ಆದ್ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆದ ಕತೆ ಆದ್ ನಡತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಸಂಗತಿನ್ ಕನ್ನಡದ ಹಿರಿಯೆರಾಯಿನ ಹಿರಿಯ ಸಾಹಿತಿಲಾಯಿನ ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಶರಾಯೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆದ್ ತುಳುತ್ತಕಲೆಗ್‌ಲಾ ಕನ್ನಡದಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಮಂಜಣನ ಪುದರ್ ಪಾರಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರ್ ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಬಿಟ್ಟ್ ಕೇಂಡಿನ, ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂಯಿನ ತುಳುವೆರ್ ತನ್ಕುಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ನಿಜ ಮಲ್ತೊನ್ನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಮಾತ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ಓದಿಯರೆಲಾ ಕೇನಿಯರೆಲಾ ರಂಗ್ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ತಿಗಲೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುಲೆಕ್ಕ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಮೋಕೆ ಎಚ್ಚಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಕತೆನ್ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಮಂಜಣೇ ಪುಟಿನ ಕಟ್ಲ, ಮಂಜಣೆ ತನ್ನ ಕಾರ್‌ಬಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸುರತ್ಕಲ್, ಚೇಳಾಯರು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಜಾಗೆಲು ಮಾತ ಕುಡ್ಲದ ಬಂದರ್‌ಗ್, ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್. ದಂಚಿನ ಮಾರಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತುಳುವೆರೆನ ಕೈ ತತ್ತ್‌ದ್ ಮಣ್ಣ್ ಪಾಲಾಯಿನ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನ ಈ ಕಾಲೊಡು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಕತೆ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಅರ್ಥೊಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಎರ್ಮಾಳ್ ಸುಲಿಗೆಡ್ದ್ ಕತೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕಟ್ಲದ ಕೈತಲ್ ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.ದ ಭಂಡಾರ ಪೋಪುನ ಇತ್ತೆದ ಪೊಸ ಮಾರಿದ ಸವಾರಿನ್ ತೂವೊಂದೇ ಪಿರ ಪಿರ ಪೋದು ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಬರ್ಕೆ ಕಟ್ಲಗ್

ಎತ್ತುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಪೋಪಿನಿ ದುಗ್ಗುಗು ಪರಕೆಡ್ಡ್ ಗರ್ಭ ಉಂತುನ, ತೆಲಾಗ ಗುತ್ತುದ ಅರತ್ತಾನ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ ಕಂಬುಲಡ್ ನಿರ್ಸಾನಿಗ್ ನೀರ್ ಪಾಡುನ, ತಪ್ಪುದ ಕಟ್ಟಿಡ್ದ್ ಪಂಜಿದ ಕುರ್ಲೆನ್ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ಪುನ, ಬೈತ್ತ ಮುಟ್ಟೆಡ್ದ್ ಅರಿತ ಕೂಟಯಿನ್ ದೆತ್ತ್ ಕೊನೊಪಿನ, ಇಂಚ ಪೋದು ಪೋದು ಕಡೆಕ್ಕ್ ಮೋಸದ ಪಗರಿಗ್ ಬಲಿಯಾದ್ ಪರಲೋಕೊಗು ಸಂದುನ ಇಂಚ ಉರ್ಕುಡು ಉಮೇದ್‌ಡ್, ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆಡ್, ನಲಿಕೆಡ್ ಪೋಯಿನ ಕತೆ ಕಡೆ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿ ದುಃಖ ಬುಡೊಂದು ಕನನೀರ್ ಸುಯಿಂತೊಂದು ಕೋಡಿ ಎತ್ತುಂಡು.

ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಈ ಕತೆಕ್ಕ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ವಸ್ತುನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಕತೆ ಮಲ್ಪುನಗಲಾ, ಅಯ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ತುಳುವೆರೆನ ಮಾತ ತಂಕ ಸಾಮರ್ಥಿಕೆಲ್ ಕಪಟೊಗು, ಮೋಸೊಗು ಬಲಿಯಾಪುನ, ಕನನೀರ್‌ದ ತುದೆ ಆಪುನ. ಅರ್ಥೊನು ಕೊರಿಯರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ದೆರ್.

ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಊರುಡು ಇತ್ತೆ ಆವೊಂದುಪುನವು ಇಂಚಿನವೇ ಕನನೀರ್‌ದ ಕತೆ. ಅಂಚಾದೇ ಅಮೀನೆರೆನ ಈ ಕತೆ ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್.ದ ಮಾರಿದ ಭಂಡಾರ ಪೋಪಿನಲ್ತ್ ಸುರುವಾದ್ 'ಪುಂಚೊಡಿತ್ತಿನ ಕೆಂಚಿ ವರ್ಣದ ಉಚ್ಚು ಸುಯಿಂತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಸುರಿಯ ಸುಗಿತ್‌ದ್ ತಿಗಲೆ ತೊರ್ತುದು ಬೆಗರ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಕೊರಿಯೆನೇ' ಇಂದ್ ಪಂಡೊಂದು ಮುಗಿಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನಂಕ್ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ ಸುರತ್ಕಲ್‌ದ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತೊಡು ಏಪನಾ ಪುಟುದು ಇನಿ ಕತೆ ಆದ್ ಪೋಯಿನ ನರಮಾನಿ ಆದ್ ಇಜ್ಜೆ. ಆಯೆ ಒಂಜತ್ತ್‌ಡ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ನಮ್ಮ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಅಂಶ ಆದ್ ತೋಜೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಮಂಜಣೆ 'ಕಾರ್ಲದ ಬಾಕ್ಯಾದ್ ಕಂಗಣ ಆತೊಡು ಕೊಡಿಂಜದ ಕಲ್ಲ್ ಉಡರಿಗೆ ಆತೊಡು ಗುಜ್ಜಾರ ಕೆದು ಪೇರಾತೊಡು ಎನ್ನಪ್ಪೆ ದುಗ್ಗು ಬಲಸ್‌ದೊಡು ಯಾನ್ ಮಗೆ ಮಂಜಣೆ ತಿಂತೊಡು' ಇಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರದ ಲೆಕ್ಕ ಬಜೀ

ಒಣಸ್ ತಿನಸ್ ಬಂಜಾರ ತಿನ್ಪಿನ ಬಂಜೆಲೆ ಅತ್ತ್ 'ಅರಿಯ ನುರಿಯ ಬೆನೊಡು ಬಂಜಾರ ತಿನೊಡು' ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಗಾದೆ ತುಳುಟ್ಟುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬೆನ್ಪುನಲಾ ತಿನ್ಪಿನಲಾ ಒಂಜಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಸೇರೊಂದುಪುನವು ತುಳುವೆರೆನ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ.

ಈ ಅರ್ಥೊಡು ಮಂಜಣೆ ತನ್ನ ಮೈತ್ತ ಬಲ ಮನಸ್‌ದ ಧೈರ್ಯ ಇಂದೆನ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಾದರಿಯಾದ್ ಬದ್‌ಕಿನ ನರಮಾನಿ.

ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ಈ ಸಂಗತ್ತಿನ್ ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಸೆಡ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಕೇನುಲೆಕ್ಕ ಮನಸ್‌ದ ಪರದೆಡ್ ಅಂಜುಲೆಕ್ಕ ಈ ಬರವುಡು ತೋಜಾದೆರ್, ಕೇನ್ಪಾದೆರ್. ತುಳುಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ತಪ್ಪು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಉಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಜನೊಕುಲ್ನ ಮನಸ್‌ಡ್ದ್ ದೆಪ್ಪಾವೊಡಾಂಡ ತುಳುವೆರ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಕತೆನ ನನಲಾ ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಬರೆವೊಡು, ಓದೊಡು. ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳು ಪಾತೆರುನಕುಲು, ಊರುಡು, ಪೇಂಟೆಡ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ವ್ಯವಹಾರ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಬರವುಲೆನ್ ಓದುದು ತೆರಿಯಂದಿನಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆನ್ ತುಲುವೆರ್ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾದಿಡ್ ಪೋಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಧೈರ್ಯದ ಪಜ್ಜೆನ್ ದೀನ್ಯ ಸಂಕಮಾರ್ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆಗ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ತುಳುವೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅಭಿಮಾನೊಡುಲಾ ಈ ಬೂಕುನು ದೆತೊಂದು ಓದೊಡು. ಮಂಜಣನ ರೋಮದ ಒಂಜಿ ಸಗ್ತಿ ಆಂಡಲಾ, ಮಂಜಣನ ಮನಸ್‌ದ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪ ಆಂಡಲಾ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಯಾನ್ ಎನ್ನುವೆ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೬

'ದೋಲು'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಮೇರ್ ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ, ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್, ತುಳುನಡಕೆ ಈ ಮೂಜಿ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾದಿಡ್ ಆರ್ನ ನಡಕೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್‍ತಿನಾರ್. ಇತ್ತೆ ದೋಲು ಪನ್ಪಿನ ಆರೆನ ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕ್ಕ್ಲ್ನ ಈ ಗೊಂಚಿಲ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಲಟ್ಟ್ ಪೊಸ ಬಿದೆತ್ತ ಬುಳೆನ್ ಬುಳೆಪಾದ್ಂಡ್. ದೋಲುಡು ಒಟ್ಟು ಆಜಿ ಕತೆಕ್ಕುಲುಲ್ಲ. ಈ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಾತ ಒಂಜಿ ಊರುದ ಪರಿಸರ ಉಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಿಸರ ಉಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಲಯಿದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ, ಪಾಪದಕಲ್ನ ಬೇನೆದ ಸೊರೊನು ಮಾತ ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಕೇನಾವುನ ದೋಲುದ ಸೊರ ಈ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ಉಂಡು.

ಊರುದ ನಾಗಮಂಡಲೊಡು ಪೀಂಚಿಲನ ದೋಲು ಆಯನ್, ಆಯನ ಜಾತಿದಕೆಲನ್ ಪಿದಯಿ ದೀಪಿನ ಒಂಜಿ ಒರುವಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆನ್ ಮಲ್ಲಕುಲು ಪಂಡೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ನಾಗಮಂಡಲೊಡು ಒಣಸ್ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆನ್, ಬೇತಾಲನ್ ತುಂಬುನ ಜಾಗಟೆನ್, ದೋಲುನು ಬೊಟ್ಟುನ ಮುಟ್ಟ ಉಲಯಿ, ಪಿದಯಿ, ಮಿತ್ತ್ ತಿರ್ತ್ ಪನ್ಪುನ ಬೇದ ಭಾವ ಒರಿಯೊಂದು ಬತ್ತಿನೆನ್ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರ್ ಮೂಲು ಕತೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಸರಕಾರದ ಕಾನೂನುಲು ಒವ್ವೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕಲ್ನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂಚ ಪೀಂಚಿಲನ ದೋಲುನು ಇತ್ತಿನಲ್ಪನೇ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಎಂಚ ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆನ್ ಗಳಸುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಕತೆ ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಮರ್ಯಾದಿದ ಕತೆ, ಪುನ ಪಂಡಿನ ಕತೆ, ನನ ದಾಯೆ, ಒಂಜಿ ಸಾದಿದ ಪೊಣ್ಣು ಈ ನಾಲ್ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್‌ಲಾ

ಸಾವು ಬೊಕ್ಕ ಪುಣ ಕತೆತ್ತ ತಿರ್ಲ್. ಸಾಧಾರಣ ಕೇನಿಯೆರೆ, ಓದಿಯೆರೆ, ಅರ್ಗೆಲ್ಪುನ ಸಂಗತಿ ಪುಣನ್ ಆಪುನ ಬೊಕ್ಕ ಪುನನ್ ತೂಪುನ. ಆಂಡ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರ್ ಈ ಪುಣ ಆಪುನಲಾ, ಪುಣ ಪನ್ಪುನ ಸೂಕುರ್ಮದ ಕಣ್ಣ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ತೂದು ಸಾಧಾರಣದ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಬೂರಂದಿನ, ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೋತಿನ ಕತೆಕ್ಕ್ಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ವೆರ್. ಪುಣಕ್ಕ್ಲ್ನ ತರೆತ್ತ ಬೊಂಡುನು ಪಿರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪೊಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿ ಮುಲ್ತ ಒಂಜಿ ಕತೆಟ್ಟ್ ಉಂಡು. ಅಮೀನೆರ್ ಉಂದೇ ಕೆಲಸೊನು ಆ ಜನೊಕುಲ್ನ ಮನಸ್‌ದ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಬೆನ್ಪುನ ಜಾತಿದಕ್ಲ್ ಬೊಕ್ಕ ತಿನ್ಪುನ ಜಾತಿದಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲೊಡು, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ದನಿ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಅನ್ಯಾಯದ ಕತೆಕ್ಕ್ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಮರ್ಯಾದಿದ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾಲೊಡುಲಾ ಕಾಂತು ಮಲ್ತಿನ ಮರ್ಯಾದಿದ ಪೊಣೆಚಾಟ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸಾಧನೆ. ಭೂತದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮಲ್ಲಕುಲು ತನ್ಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿಲೆಕ ನ್ಯಾಯೊನು ತಿರ್ಗಾವುನ ಅನ್ಯಾಯದ ಸಾದಿಲೆನ್ ಎದ್‌ರ್ ಪಾಡೊನ್ನ ತಂಕದ ಕತೆ ಮೂಲುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕತೆಕ್ಕ್ಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕನನೀರ್‌ದ ಕತೆ, ಬೇನೆದ ಕತೆ, ಪುಣಕುಲ್ನ ಕತೆ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಮೂಲು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಒಂಜಿ ಬಾಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಗೂವೆಲ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಸೈತಿನ ಸಂಗತಿದ ಪಿರವುಡೇ ನಡತಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಲು ಪುನ ಪಂಡಿನ ಕತೆಟ್ಟುಂಡು.

ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣನ್, ಪುಣ ಮಲ್ಪುನ ಏತೇತೋ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ನಡಪುಂಡು. ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಅಮೀನೆರ್ ಮೂಲು ಕೊರ್ತೆರ್. ಸೈತಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಬಂಗಾರ್‌ಗ್ ಬಯಕುನ ಜನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಬಂಗಾರ್ದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಕಾಟೊಗು ಪಾಡುನ ಜನ, ಸಂತೋಸುಡು ದುಃಖದ ಗಂಜಿ ಉನ್ಪಿನ ಜನ, ದುಡ್ಡುಗು ಬೋಡಾದ್ ಪುಣೊನು ಕಾಪಾವುನ ಜನ ಇಂಚ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ ದಾಂತಿನ ಜನೊಕುಲ್ನ ಕತೆ ಮೂಲುಂಡು.

'ಮೋಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಮೋಸ' ಕತೆಟ್ಟ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ನಂಬಿಸಾದ್

ಆಣ್ ಕೈ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂಗತಿ ಉಂಡು. ಕತೆತ್ತ ಒರು ದಿಂಜ ಪೊಸತ್ತ್ ದಾಲ ಅತ್ತ್. ದುಡ್ಡುಗು ಬೋಡಾದ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ದು ಕಡೇಕ್ಕ್ ಆಲೆನ್ ಅಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಒಯಿತ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪುಣ ಮಲ್ಪುನ ಕತೆ 'ಒಂಜಿ ಸಾದಿದ ಪೊಣ್ಣು' ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಸಂಗತಿಲು ಪೊಣ್ಣನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮಲ್ಲ ಕತೆ ಆದ್ ಮೂಲು ತೋಜುಂಡು.

ನಾಟಕದ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ 'ನನದಾಯೆ' ಪನ್ಪುನವು ನಾಟಕ ಪೋದು ಎತೆತ್ತ ಕತೆ ಆಯಿನ ಸಂಗತಿ ನಾಟಕೀಯ ಆದ್ ಮೂಲು ಪನ್ಪೆರ್. ನಾಟಕದ ದೃಶ್ಯೊಲು ಸೈತಿನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನಿಜ ಆಪಿನ ರೀತಿಡ್ ಈ ಕತೆ ಪೋಪುಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಪುಣಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಒರುಟ್ಟು ವಿವರಣೆಡ್ ತೋಜುನ ಉಡಲ್ಗ್ ತಾಗುನ ಬರವು ಈ ಕತೆತ್ತವು.

ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರೆನ ಈ ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ಮೊಡೆಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪಾತೆರದ ಮಾತ ಅಜಕೆಲೆನ್ ಮೊಡೆದ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುನಲೆಕ್ಕ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಉದಾರ್ಮೆಲೆನ್ ಕೊರ್ನಗಲಾ ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಮೂಲು ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುತ್ತ ಕತಾ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಅಮೀನೆರೆನ 'ದೋಲು' ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಕಾನಿಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕತೆಕ್ಕುಲು ನನಲಾ ಒಂತೆ ಪುಡ್ಕೆನ ಆವೊಡು. ನಡತಿನಲೆಕನೇ ಪನೊಂದು ಪೋಪಿನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಕನತ್ತ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಜೋಡಣೆ ಆವೊಡು. ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬಾಸೆ, ಪಾತೆರುನ ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುತ್ತ ಬಾಸೆ ಆದುಪ್ಪುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗೆನೇ ತುಳುತ್ತ ಪೊಸ ಪೊಸ ಉದಾರ್ಮೆಲು, ಮದಿಪುಲು ಈ ಬಾಸೆದೊಟ್ಟುಗೆ ಸೇರ್ದ್ ಬರೊಡು. ಈ ರೀತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್ ಅಮೀನೆರೆನ ನನತ್ತ ಬರವುಲೆಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುನ ಮಾತ ಲಕ್ಷಣಲಾ ಈ ದೋಲುದ ಬರವುಡು ಉಂಡು. 'ದೋಲು'ದ ಸೊರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ದೋಲು ಬೊಟ್ಟುನಕಲ್ನ ಬಡವುಡು, ಪೊಂಜೊವುನಕಲ್ನ ಮುರ್ಯೊಡು, ಪಾಪದಕಲ್ನ ತಂಕೊಡು ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ದ್, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬರೊಡು. ಅಮೀನೆರೆನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ದೋಲುದ ಸೊರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಊರೊರ್ಮೆ ಪರಡಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುವೆ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ 'ದೋಲು' ಕಿನ್ಯ ಕತೆಕುಲು, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೮

'ಮಾಯದ ಕಾಯಿ' ಮದಿಪು

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರೆನ ಮಾಯದ ಕಾಯಿ ನಾಟಕೊಡು ಕಂಡೆವು, ಉಳ್ಳಾಯ ದೈವದ ಪಾಡ್ದನ ನಾಟಕದ ಒರುವಾದ್ ಮೆಂಚಿದ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆಡ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಚರ್ಚೆಗ್ ತಿಕ್‌ದಿನವು. ಪಡವುನು ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜಾರವುನ ಪೊರ್ತುಡು ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆನ್ ಬಲಿ ಕೊರ್ರೆ ಬೊಡೆದಿ ಒಪ್ಪಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ತಂಗಡಿನ ತ್ಯಾಗ ತಗೆನ್ ಒರಿಪಾವುಂಡು. ತನ್ನ ಬದ್‌ಕ್ ಭಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ತಂಗಡಿನ ಬಾಲೆಲೆಗ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕತೆತ ಕಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕ್‌ದವು. ಅಯಿತ ಒಟ್ಟುಗೇ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಒಂಜಾಪಿನವು, ಈಶ್ವರೆ ಪಾರ್ವತಿ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್‌ದ್ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ ಶಕ್ತಿಲು ಒಂಜಿ ಒರುವಾದ್, ಪೊಣ್ಣನ ಬಲಿದಾನೊಡ್ದು ತುಳುವೆರ್ ಪಡೆವೊನ್ನ ಸತ್ಯ ದಾದ? ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ನಾಟಕ ಪದತ್ತ ಪಾತೆರದ ಗೊಬ್ಬುಡು ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ನುಡಿ, ಮದು, ಮದಿಪು ಉಂದು ಸತ್ಯೊಲೆನ ಪಾತೆರೊಲು ರಾಗ ಒಯಿಪರೆ, ನಲಿಪೆರೆ, ಮದಿಪು ಪನಿಯೆರೆ, ಮಯಾಕೊನು ಜೋಗೊಡು ತೋಜಪಾವರೆ, ಜೋಗದ ಮಾನ್ಯರೆನ್ ಮಾಯಕದ ಲೊಕೊಗು ಕೊನೊಯೆರೆ, ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜುನೆನ್ ತೋಜಂದಿಲೆಕ ಕೊನೊಯೆರೆ ಮಲ್ಪುನ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ ಅಮೀನೆರೆನ ಈ ನಾಟಕೊಡು ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಕಾಯಿದ ಉಲಯಿ, ಕಂಡೆದ ಒರುಕೊರ್ದು ಪಾಡ್ದನನೊನು ನಾಟಕ ಮಲ್ದಿನ ಕ್ರಮ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಕಂಡೇವು ಕ್ಷೇತ್ರದ ಧರ್ಮರಸು ಉಳ್ಳಾಯನ ಕಾರ್ನಿಕದ ಕತೆ ಬರೆತಿನ ಅಮೀನೆರ್ ಇನಿ ಆ ಬೂಕುದ ಆಧಾರೊಡು, ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆನೆ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಲೆ, ಕಾರ್ನಿಕೊನು ಮೆರೆಪಾವುನಂಚಿನ, ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ನ ಒರಿಪುನಂಚಿನ

ಕೆಲಸೊನು ಈ ನಾಟಕೊಡು ಮಲ್ದೆರ್.

ಕರೀನ 6 ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ 'ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ', 'ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯೆರ್', 'ತುಳುನಡಕೆ', 'ದೋಲು', 'ಕರ್ಮ', 'ಧರ್ಮರಸು ಉಳ್ಳಯೆ', 'ಮಾಯದ ಮದಿಪು', 'ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲಾಂಡಿ' ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್ ತುಳು ನಡಕೆನ್ ತೋಜಾದಿನ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್‌ರೆನ ಮಾಯದ ಕಾಯಿ ಕಂಡೆವುದ ಕರಿಯಡ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಮೀನ್. ಅಮೀನೆರ್ ಕಂಡೆವುದ ಅಡೆಪುಡು ಮೀನ್ ಪತಿನಾರ್, ಮುರ್ಕುದಿನಾರ್ ಆರೆನ್ ಆ ಅನುಭವೊಡ್ದಾತ್ರ ಆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ, ಮೀನ್‌ದ ತಮ್ಮನ ನಂಕ್ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳು ನಡಕೆದ ತರಕ್ಕುಲೆಡ್ ಈ ಮಾಯದ ಕಾಯಿ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ತಾದಿನ್ ಪತ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಅಮಿನೆರ್ ತುಳು ತುದೆಟ್ಟ್ ಮುರ್ಕುದು ಮೀನ್ ಪತಿನಂಚೆನೇ ತುಳುವೆರ್ ಅಕ್‌ಲಕ್‌ಲೆ ಊರುದ ಕರಿಯೊಲೆಡ್ ಮಚ್ಚ್ಂಗಲ ಬೋಂಟೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬರವುದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ನ್ ಬುಲೆಪಾವೊಡುಂದು ಪಂಡೊಂದು ಇನಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕೊಗು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ನಮುನೆದ ಜಾನಪದ ನಾಟಕೊನು ಕೊರಿನ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನೆರೆಗ್ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಆರೆನ 'ಮಾಯದ ಕಾಯಿ' ನಾಟಕ, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೨೦೦೨

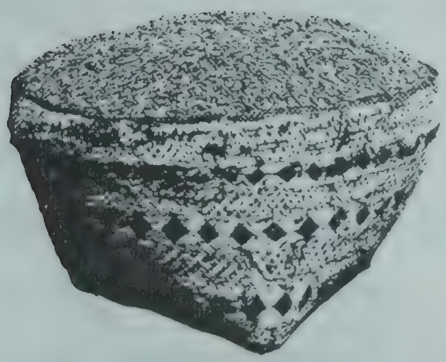

‘ಕರ್ಮ’ ಮದಿಪು

ವಿಶುಕುಮಾರೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡುಲಾ ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಎಡೇನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಊರುಡುಲಾ ಪರವೂರುಡುಲಾ ಪರಿಪಾಯಿನಾರ್. ಆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯಿನ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ ವಸ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್ ಬೇನೆ, ಬೇಜಾರ್‌ಲೆನ ಸಂಗತಿ. ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಸೊರೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಮಾತೆರ್ನ ಕೆಬಿಕ್ಕ್ ಕೇನ್ಪಾಯಿನಾರ್. ಮೇರೆನ ಬರವು ಕತ್ತಲೆದ ಕಪ್ಪು ಕತೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನತ್‌ದ್ ತೋಜಾಯಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬಲ್ಲೆಲೆನ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್, ಕಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನರಮಾನಿ ಪೋವರೆ ನಿಲ್ಕ್‌ದ್ ತೂವರೆ ಮಲ್ದಿನ ಪೊಸ ಸಾದಿ.

ವಿಶುಕುಮಾರೆರ್‌ನ ಕರ್ಮ ಪನ್ಪಿನ ಕಾದಂಬರಿ ಕನ್ನಡೊಡು ಒಂಜಿ ಪೊಸ ನಮುನೆದ ಬರವು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ದೈವ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆಡ್ ನಡಪುನ ಉಲಯಿದ ಗೊಬ್ಬಾಟಿಕೆನ್ ದುಡ್ಡುದ ರಾಪಾಟಿಕೆನ್ ದೇವೆರ್ನ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪುನ ಬಣ್ಣಾಟಿಕೆನ್ ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಕರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿ ತುಲಿತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಎಂಡೋಮೆಂಟ್ ಇಲಾಖೆಡ್ ಆಫೀಸರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಸರಕಾರಿ ಸಂಬಳದ ಬೇಲೆನ್ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ದಿನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಒಂಜಿ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪಂಡ ಅಯ್ತ್ ಆಡಳಿತೆ, ಪೂಜೆದ ಜನೊಕುಲು, ಅಡೆ ಬರ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಯಕೆದ ಜನಮಾನಿ ಮೊಕಲ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕೊದಿ ದಾದ? ಪನ್ಪಿನೆತ್ತ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಕಟ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮೂಲು ಪಣವು ಮಲ್ಲೆ ಆದ್ ದೇವೆರ್ ಎಲ್ಯ ಆದ್ ಭಕ್ತಿದ ಬೇರ ನಡಪುನೆನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ನಾರ್. ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕ್‌ಲೆನ್ ಮುಟ್ಟಂದಿನ ನರಮಾನಿಲು ಅಕಲ್ನ ಕಾಸ್‌ಗ್ ಬಯಕುನೆನ್ ಕರ್ಮ

ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಮೊಡೆವೊಂದು ಪೋತೆರ್. ಊರುದ ಕೂಸು ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪೋದು ಕೌಸಲ್ಯೆ ಆದ್ ಪನವುದ ಗಂಟ್‌ನ್ ಕನತ್‌ದ್ ಬನ್ನಗ ಊರುಡು ಆಲ್ನ ಜಾತಿದಕ್‌ಲೆನ್ ದೂರ ದೀತಿನ ಮಲ್ಲ ಕುಲು ಆಲ್ನ ಪಣವುದ ಮೋನೆ ತೂದು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನ ನಾಟಕೊಲು ನಡಪುಂಡು.

ಕಸಬೇರಿ ಮಂಜನ ದೋಲಂಟೆಡ್ದ್ ಸುರುವಾಪಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಕಂಡಿನ ಮೂರ್ತಿಲು ಮ್ಯೂಸಿಯಂಡು ರಾಶಿ ಬೂರ್ದು ಮುಟ್ಟರೆ ಪೋಯಿನ ಉಪಾದ್ಯೆರ್‌ನ ಕನ್ನಡಕ ದರೀದ್ ದೂರ ಆಪಿನಡೆ ಮುಗಿಯುಂಡು. ಅಕ್‌ಲೆಕಲ್ನ ಕರ್ಮ ಅಕಲೆಕಲೆಗ್ ಪನ್ಪಿನ ಉಪಾದ್ಯೆರ್‌ನ ಪಾತೆರದಲ್ಕ್ ದೇವೆರೆನ ಉಲಾಯಿದಲಾ ಪಿದಯಿದಲಾ ಮರ್ಮೊಲೆನ್ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಕರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿ.

ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಕರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿನ್ ತುಳುಕ್ಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳುಟ್ಟು ಅಗೋಳಿ - ಮಂಜಣ್ಣೆ, ಅಮರ್ ಬೀರೆರ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್, ತುಳುನಡಕೆ, ಡೋಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆದ ತುಳು ಬರವುಲೆನ್ ಕೊರ್ತಿನ ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್‌ರೆನ ತರ್ಜುಮೆಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿ ಉಂಡು, ಕಮ್ಮೆನ ಉಂಟು. ತುಳುತ್ತ ಮದು, ಮದಿಪು, ಪಾರಿ, ನುಡಿಗಟ್ಟ್‌ಲೆನ್ ಎಡೇನ ಬಂಜಿದುಲಯಿ ಪಾಡೊಂದಿನ, ದೊಂಡೆಡ್ ದಿಂಜಾವೊಂದಿನ ಅಮೀನೆರ್ ಅಯ್ತ ಜೂವ ಸತ್ವೊನು ತನ್ನ ತುಳು ತರ್ಜುಮೆದ ಭಾಷೆಡ್ ಪೊಸ ಜೂವ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಅರ್ಥೊಡು ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಕರ್ಮ ಕಾದಂಬರಿ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆವೊಡಾಯಿನವು. ಆಂಡ ಆ ಕಾಲೊಡು ತುಳುತ್ತ ಬರವುಗಿತ್ತಿನ ಮರ್ಯಾದಿ ಬಾರೀ ಕಮ್ಮಿ. ಇತ್ತೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪೊಲಬು ಪರಡೊಂಪ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ತುಳುತ್ತ ಕತೆನ್ ಕನ್ನಡೊಡ್ದು ತುಳುಕ್ಕು ಕನತಿನವು ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್ ಕನ್ನಡದ ಆಕಾರಗು ಬತ್‌ದ್ ಪಿರ ತುಳುತ್ತ ಇಲ್ಲದ ಗೋಡೆಗ್ ಬಲ ಕೊರಿಲೆಕ್ಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ನಮೂನೆಡು ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲು ಕಾರಂತೆರ್ನ ಚೋಮನ ದುಡಿನ್ ತುಳುಕ್ಕ್ ಕನತ್‌ದೆರ್. ಒಂಜಿ ಅರ್ಥೊಡು ಉಂದು ಮಾತ ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬರವುಲು.

'ಕರ್ಮ' ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಗಣೇಶ ಅಮೀನೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಪೊಲಬುನು ಪಿರತಿರ್ಗ ಕನಪಿನ ಪೊಸ ಅವಕಾಶದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನ್ ಮಲ್ದೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕೆಲಸ ಒರ್ಮೆಲಾ ನನಲಾತ್ ಆವೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಪುಗರುನ, ಪೆರ್ಮೆನ್ ಸಾರುನ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆಲೆನ್, ಚಲ್ಲ್ ಬಿತ್ತರೊಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡುನ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಲ್ಪುನ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು ಎಚ್ಚ ಎಚ್ಚ ಬರೊಡು. ಪೊಸ ಕಾಲದ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆಲು ಪುಟ್ಟುನ ಈ ಸಂಧಿ ಕಾಲೊಡು ಅಮೀನೆರೆನ ಈ ತುಳು ತರ್ಜುಮೆದ ಕೆಲಸ ಪಾವಂಜೆದ ನಂದಿನಿ ತುದೆತ್ತ ನೀರ್‌ದಲೆಕ್ಕ ಪರತೊಂದುಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಯಕುವೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪೊಸ ದೇಕಿದ, ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆದ, ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲೆನ್ ತೋಜಾವುನ, ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುನ, ತೂಟೆ ಪತ್ತುನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ತುಳುಕೂಟ ಕುಡ್ಲ ಉಂದೆತ್ತ ಗುರ್ಕಾರೆ ಬಿ. ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗ ಮೆರೆನ ಕೆಲಸೊಗು ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ ಪರವಾದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಆರೆನ ಕರ್ಮ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿದ ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೨೦೦೦

ಪೆಜಿಪುನ ಕಣ್ಣ್ ಅಜಪುನ ಮನಸ್

ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು ಮೇರ್ ತುಳು ಕವಿಯಾದ್ ಪತ್ರಕರ್ತೆ ಆದ್, ಲೇಖಕೆ ಆದ್ ತುಳುಕು ಎಡ್ಡೆನೇ ಬೇಲೆ ಬೆನ್ತಿನಾರ್. 'ತುಳುವೆರೆ ತುಡರ್' ಪನ್ಪಿ ಪೇಪರ್‌ನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬರವುದ ಕದಿಕೆಗ್ ತನ್ನ ಬುಳೆಕಾನಿಗೆ ಸಂದಾಯಿನಾರ್. ವಿಠಲೆರ್ ತುಡರ್‌ಡ್ ಬರೆವೊಂದು ಇತ್ತಿನ 'ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್' ಪನ್ಪಿ ಬರವುಲೆಡ್ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಸೇರ್ದ್ ಉಂಡು. ಈ ಬೂಕುಗು ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಇನಾಮು ಸಂದ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ವಿಠಲೆರ್ನವು ಪೆಜಿಪುನ ಕಣ್ಣ್ ಅಜಪುನ ಮನಸ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪುರಾಣೊಲೆನ್ ಇತಿಹಾಸೊಲೆನ್ ಓದುದ್ ಅವೆನ್ ಮಾತ ಜೀರ್ಣ ಮಲ್ತೊಂದು **'ಪರಸುರಾಮ ದೇವೆರ್ / ಸೃಷ್ಟಿ / ಈ ತುಳುನಾಡ್** ಪನ್ಪಿನ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತೆರ್. ಈ ಬೂಕುದ ಸುರುಟು 'ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಂಡ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಇಪ್ಪುನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಪರಸುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಮಾತ ದಾಖಲೆ ಇಸವಿ ಕೊರ್ದು ತುಳುಟು ಮೊಡೆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಸಂಶೋಧನೆದ ಬೂಕುದ ಲಕ್ಷಣ ಪರಸುರಾಮ ದೇವೆರ್ / ಸೃಷ್ಟಿ / ಈ ತುಳುನಾಡ್ ಬೂಕುಡುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದು ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಸಂಶೋಧನೆ, ಪುರಾಣೊಗು ಪುರಾಣ, ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಕಾದಂಬರಿ. ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ಒರು ಪುರಾಣದ ಉಳಯಿಡ್‌ದ್ ಮುಂಗೆ ಬತ್ತ್‌ದ್, ಇತಿಹಾಸದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಪಗಿತ್‌ದ್ ಕಾದಂಬರಿದ ದಯಿ ಆದ್ ಎಗ್ಗೆ

ಪುಡತ್ತ್‌ದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬಯಿದ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ತೂನಗ ಉಂದು ಒಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ಒರು ಉಪ್ಪುನ ಎಗ್ಗ್ ಎಗ್ಗ್‌ದ ದಯಿ. ಆಂಡ ಪುರಾಣದ ಕಾಲೊಡ್ದು ಇನಿತ ತುಳುನಾಡ್ ಮುಟ್ಟ ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಪರಪು ಉಂಡು. ಅದಿತಿನ ತಪಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಉದಿಪನಾಯಿನ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಮಾಕಾಳಿಪಡ್ಪು ಗೋರಕನ ತಪಸ್ಸ್‌ಡ್ ಅಂತೆರುಂಡು. ಇಂಚ ಪೊಣ್ಣ ತಪಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಆಣ ತಪಸ್ಸ್ ಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕತೆ, ಕಾದಂಬರಿದ ಮೆಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜಿದ್ ಉಂತುದ್ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ಪರಸುರಾಮನ ಸಂಬಂಧ ಒಂಜಿ ಪುರಾಣದ ಕತೆ. ಅಯಿಟ್ ದೇವೆರ್ನಕುಲು ಬರ್ಪೆರ್, ಕ್ಷತ್ರಿಯೆರ್ನಕುಲು ಬರ್ಪೆರ್, ರಾಕ್ಷಸೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪರಸುರಾಮನ ತರ್ಕದ ಕುಡರಿಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ಮೈಮೆದ ರೀತಿಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಉದಿಪನ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಪುಟ್ಟುಕತೆತ್ತ ತರೆ ಬೀಲ, ಕಣ್ಣ್, ಉಡಲ್ ನೆನ್ಲ್ ಮಾತ ವಿಠಲೆರ್ ತೂದು ಅಯಿಕ್ ಕೈಕಾರ್ ಕೂಡ್ಸಾದ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಮೊಡೆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಸೃಷ್ಟಿ ಪನ್ಪುನವು ಒಂಜಿ ಜಾಗೆದ ಒಂಜಿ ನಾಡ್‌ದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಆ ಜಾಗೆದ ಜನೊಕುಲ ಅಕ್ಲೆನ ನಂಬೊಳಿಗೆ ನಡಾವಳಿಲು ಅಕ್ಲೆನ ದೇವೆರ್ ದೈವೊಲು ಉಂದು ಮಾತ ಸೃಷ್ಟಿದವೇ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಎಗ್ಗ್‌ಲು. ಕಡಲ್ ಮೀಪುನ ವಿಧಿ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಆಚಾರೊ ಕುಡಲದ ಕದ್ರದ ಜಾಗೆಡ್, ಜೋಗಿಲು ಬತ್ತ್‌ದ್‌ನ ನಿಲೆ ಊರ್ದುನ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ್‌ನ ಇಂಚ ಸುಮಾರ್ ಜನ ಸನ್ಯಾಸಿಲು ಕದ್ರನ್ ಒಂಜಿ ಜೋಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕತೆಕುಲು ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಉಂಡು. ಮೀನನಾಥೆ, ಚೌರಂಗಿನಾಥೆ, ಗೋರಕನಾಥೆ ಇಂಚ ಜೋಗಿಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ಪೌರುಷೊಲು ಅವು ಇತಿಹಾಸೊಡುಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಕಾದಂಬರಿಗ್ ಬನ್ನಗ ಅವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಟ್ಟುಗೇ ಸೇರ್ದ್ ಬಯಿದ್ಂಡ್.

ಎಂ. ವಿಠಲೆರ್ನ ತುಳು ಬರವುದ ಶೈಲಿಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕನ್ನಡದ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ತುಳು ನೀರ್‌ಡ್ ಮುರ್ಕಾದ್ ಪೊಸ ಒರು ಕೊರ್ಪುನ ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು. ಪೊಸ ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒರ ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಓದುನಗ ಒಂತೆ ಬಂಜ ಆಂಡಲಾ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಸೂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮೋಕೆ ಬರ್ಪುನ ಸಗ್ತಿ ಉಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾದಂಬರಿಲು ಬಜಿ ಓದುನ ಕಾದಂಬರಿಲು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ಅವು ಕೇನುನ ಕಾದಂಬರಿಲಾ ಅಂದ್. ಒಂಜಿ ಪುರಾಣ ವಾಚನದಲೆಕೊ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಕಾದಂಬರಿನ್ ಗಟ್ಟಿ ಸೊರೊಟು ಎರ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್‌ದ ದಾಟಿಡ್ ಓದುನಗನೆ ಅಯಿತ ಮಾಯೊ, ಅಜಕೆ ಗೊತ್ತಾಪುನೆ. ವಿಠಲೆರ್ನ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಒಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ತೂನಗ ಪರಸುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ಲೆಕೊನೆ. ಪಂಡ್ಂಡ, ಪುರಾಣ ಅಲ್ಪ ಉಂಡು, ಕತೆ ಅಲ್ಪ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ತುಳುಟು ಪೊಸ ಕತೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ, ಸುರುಟೂ ಪನ್ಪಿಲೆಕೊ ವಿಠಲೆರ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ಸೃಷ್ಟಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ತುಳು ಓದು ಬರವು ತೆರಿನಕುಲು ಜೋಗಿಲ್ನಕ್ಲ್‌ಲೆಕೊ ನಿಲೆ ಊರೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಯಕುವೆ.

ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು ಆರೆನ 'ಪರಸುರಾಮ ದೇವೆರ್ / ಸೃಷ್ಟಿ / ಈ ತುಳುನಾಡ್', ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ: ೧೮.೮.೧೯೯೮

ತುಳು ನೆಗಪುನಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ ಮೆರೆನ 'ಸತ್ಯ ನೆಗೆಪುನಗ' ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿ ನೆಗಪುನ ನಾಟಕ. ತುಳುವೆರೆ ದೈವೊಳು ಪಂಡ್‌ನ ಸತ್ಯೊಳು. ಸತ್ಯೊ ಧರ್ಮೊದ ಸಾದಿಡ್ ನಡಪುನವೇ ದೈವೊಳೆಗ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೋಲ ನೇಮ. ಆಂಡ ಸೊತ್ತುದ, ಪನವುದ ಮಲ್ಲಾತಿಕೆದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಅನ್ಯಾಯೊದ ಸಾದಿಡ್ ಪೋದ್, ದೈವೊಳೆನ್ ತನಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಯಿಲೆಕೊ ಪಾಪೊದಕುಳೆನ್ ಪೋಡಿ ಕಟ್ಟ್ಯಾಯೆರೆ ಗಳಸುನೆ, ಅಯಿಡ್ದ್ ಆಪಿನ ಅರಿಯೊ ಮುರಿಯೊದ ಕತೆಕ್ಕುಳೆನ್ ಈ ನಾಟಕೊ ಗಿರಿತ್ತೊಂದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಕಡೇಕ್ಕ್‌ಲಾ ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತ್‌ನಾಯಗ್, ಗುರ್ಕಾರಗ್ ಜುಮಾದಿನ ಶಾಪೊ ತಲಿಪುಂಡು ಪನ್ಪುನ ಸತ್ಯೊನು ಈ ನಾಟಕೊಡ್ ಪನ್ತ್ತೆರ್. ಈ ನಾಟಕೊದ ಕತೆತ್ತ ತಿರ್‌ಳ್ ಪೊಸತ್ತ್ ಅತ್ತಾಂಡಲಾ, ಅಯಿನ್ ತುಳುಟ್ಟು ನೆಯಿದ್‌ನ ಕ್ರಮೊಟ್ಟು ಪೊರ್ಲು ಉಂಡು. ಜಯಂತಿಯೆರೆನ ಈ ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಮಲ್ಲ ಶಕ್ತಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ಂಡ ನಾಟಕೊದ ಭಾಷೆ ಶೈಲಿ. ಹಳ್ಳಿದ ಪೊರ್ಲುದ ತುಳುನು ಓಳುಲಾ ಬಣ್ಣಾಟಿಕೆಂದ್ ತೋಜಂದ್‌ನಲೆಕೊ ಮೂಳು ಗಳಸ್‌ದೆರ್. ಪಾತೆರೊದ ತುಳು ಕಬಿತೊದ ತುಳು - ನಾಟಕೊದ ತುಳು ಅದ್ ಪನ್ಪಿ. ಪಾತೆರೊಳೆನ್ ಕಣ್ಣ ಎದುರು ಚಿತ್ರೊದಲೆಕೊ ತೋಜಿಪ್ಪಾವುನವು ಮುಲ್ತ ಮಲ್ಲಾತಿಕೆ. ನಾಟಕೀಯತೆ ಪನ್ಪುನವು ಓಳುಲಾ ಕೃತಕ ಆವಂದೆ ಇಪ್ಪುನವು ಈ ನಾಟಕೊದ ಪೆರ್ಮೆ. ತುಳುತ್ತವೇ ಶಬ್ದೊಳೆನ್, ಅವೆನಲಾ ಕುಡಕುಡ ಒಂಜೇ ರೀತಿ ಕನವಂದೆ ಒರೊರ ಓದುನಗಲಾ ಪೊಸತ್‌ಂದ್ ಎನ್ನಿಲೆಕೊ ಮೊಡೆತ್‌ನವು ಪುಗರ್ತೆದ ಸಂಗತಿ. ಅಂಚಾದೇ ಈ ನಾಟಕೊ ಓದೊಂದು ಪೋಯೆರೆಲಾ ದಿಂಜ

ಕುಸಿ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಗೊಬ್ಬಿಯೆರೆ ಖಂಡಿತ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತ್‌ನವು. ಈ ನಾಟಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹಳ್ಳಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್, ಅಯಿತ್ತ ಪೊರ್ಲುಟು ಮರ್ಲ್‌ನ್, ಬೇನೆ ಬೇಜಾರ್‌ನ್, ಸತ್ಯ ಧರ್ಮೊದ ಬಂಜೊಳೆನ್ ಪೊರ್ಲುದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆದ್ ಕೊರ್ತಿನವು ಜಯಂತಿಯೆರೆನ ಎಡ್ಡೆ ಸಾಧನೆ. ತುಳುಟ್ಟು ಎಲ್ಯ ಕತೆಕ್ಕುಳೆನ್ ಬರೆದ್ ಪುದಾರ್ ದೆತೊನ್ನ ಜಯಂತಿ ನನಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ ಎಡ್ಡೆನೇ ಪೊರ್ಲುದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕುಬೆ. ತುಳುವೆರ್ ಈ ನಾಟಕೊನ್ ಓದ್‌ದ್, ಗೊಬ್ಬುದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸತ್ಯೊನುಲಾ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊನುಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಒರ್ಮೆಲಾ ಕಮ್ಮೆನ ಬರ್ಪಾವೆರ್‌ದ್ ಎನ್ನಿಬೆ.

ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ ಆರೆನ 'ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ' ನಾಟಕೊ, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೮

ತುಳು ಪಾತೆರೊ

ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆನ ಕುಟುಂಬೊಡು ತುಳು ಒಂಜಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಭಾಷೆ. ತುಳುವೆರೆನ ಪಾತೆರಕತೆಟ್ಟೆ ದಿಂಜಿದ್ ಇತ್ತಿನ ತುಳು ಭಾಷೆ, ಅಕ್‌ಲೆನ ಸಂದಿ ಕಬಿತೊಳೆಡ್, ಗಾದೆ ಎದುರು ಕತೆಕ್ಲೆಡ್, ಉರಲ್ ಕತೆಕ್ಕುಳೆಡ್ ಬಗೆಬಗೆಟ್ಟ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಅವು ಅವು ಬರವುಡ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ನೆ ಸುಮಾರ್ 150 ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿದಕುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಕ್ಕೊಂಜಿ ಬರವುದ ಒರುನು ಕೊರಿಬೊಕ್ಕೊನೇ. ಇಂಚ ಬಾಯಿ ಕೆಬಿತ್ತ ಭಾಷೆ ತುಳು ಬರವುದ ಭಾಷೆ ಆವೊಂದು ಬನ್ನಗ, ಮಾತಾ ಭಾಷೆದಲೆಕ್ಕೊನೇ ಅಯಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ವ್ಯಾಕರಣೊ ಕಟ್ಟೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ರೆವರೆಂಡ್ ಜೆ. ಬಿಗ್ರೆಲ್ 1872ಟ್ 'A Grammar of Tulu Language' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣೊ ಬೂಕುನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅವು ಕರಿದ್ 60 ವರ್ಷೊಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಉಡುಪಿದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆನ್ ಸುರುಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಟ್ಟ್ ಆರೇ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುನು ತುಳು ಭಾಷೆಡೇ ಬರೆದ್ 1932ಟ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಾಕ ಜನೊ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬೂಕುಳೆನ್ ಲೇಖನೊಳೆನ್ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಪನ್ಪಿನ ವಿಷಯೊ ಭಾಷೆನೇ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನ ಪೊಸ ನಮೂನೆಳೆನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದೇ ವ್ಯಾಕರಣೊನ್ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೋಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದ ಕೆ. ಶಿವಳ್ಳಿ (1923 - 1982) ಇಂಬೆರ್ ಬರೆಯಿನ ತುಳು ಪಾತೆರೊ ಪನ್ಪಿನ ಬೂಕುದ ಕೈಬರವುದ ಪ್ರತಿನ್ ಅರೆನ ಮಗೆ ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ.ರವೀಂದ್ರೆರ್ ಎನಡ ಕೊರ್‌ನಗ, ಅಯಿನ್ ತೂದು ಎಂಕ್ ಆಶ್ಚರ್ಯೊಲಾ ಸಂತೋಷಲಾ ಆಂಡ್. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮೋಕೆಡ್ ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರ್ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೊನು ಕಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಗು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಿನ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬೂಕುಳೆನ್ ಓದ್‌ದ್, ತನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಒರ್ಮೆಗಾದ್ ಬರೆಯಿನ ಬೂಕು ತುಳು ಭಾಷೆದ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕರಜನ. ನಿಜವಾದ್ ಮೋಕೆ ಇತ್ತಿನ ಒವ್ವೇ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನಕುಳಾಂಡಲಾ ವಿದ್ವತ್ತ್‌ದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಲಿ ಪನ್ಪುನಯಿಕ್ ಈ ಬೂಕು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕೊಡಿಮರ. ಸುಮಾರು 25 ವರ್ಷೊಗು ದುಂಬು ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರ್ ಬರೆತ್ತಿನ ಈ ಬೂಕು ಒವ್ವೇ ಕಾಲೊಗುಲಾ ತುಳುಟ್ಟ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನಕ್‌ಳೆಗ್ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಪೊದಿಕೆ. ತನ್ನ ಮುದೆಲ್ಪಾತೆರೊಡೇ ಬುಧಾನಂದೆರ್ ತುಳುಭಾಷೆದ ವ್ಯಾಕರಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ತಿರ್‌ಲ್‌ನ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್. ಭಾಷೆ-ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪೊಲಬುನು ತುಳುಟ್ಟ್ ಕೊರ್‌ನವು ಮಲ್ಲ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಪಾತೆರೊದ ಇತಿಹಾಸೊನು ಕೊರ್‌ದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆನ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಶಬ್ದ ವ್ಯುತ್ಪತ್ತಿನ್ ಉದಾರ್ನೆಲೆನ್ ಕೊರ್‌ದ್ ವಿವರಿತ್ತ್‌ದೆರ್.

ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡನೆ ಭಾಗೊಡು ಅಕ್ಷರ, ಸಂಧಿ, ಶಬ್ದ, ನಾಮ, ವಿಶೇಷಣ, ಧಾತು, ಕ್ರಿಯಾ ವಿಶೇಷಣ, ಕೃದಂತ-ತದ್ಧಿತಾಂತ, ಅವ್ಯಯ, ಸಮಾಸ, ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ, ವಾಕ್ಯ ಪ್ರಕರಣ ಪನ್ಪಿನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಬೇತೆಬೇತೆ ಉದಾರ್ನೆಳೆನ್ ಕೊರ್‌ದ್ ತುಳಿತ್ತ್‌ದೆರ್. ಪಣಿಯಾಡಿಯೆರೆನ ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊದ, ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನೊದ ತಿಳುವಳಿಕೆದ ಪಾಕೊ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ತುಳು ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಳೆನ್ ತೋಜ್‌ಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರೆನ ಬೂಕುದ ಈ ಭಾಗೊಡು ತುಳು ಪಾತೆರೊದ ಮಾತಾ ಬಗೆಕ್ಕುಳು, ವ್ಯಾಕರಣೊದ ಬೇತೆಬೇತೆ ಸೂತ್ರೊಲು, ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನೊದ ತತ್ವೊಲು

ಬೊಕ್ಕ ಅಯಿನ್ ಮಾತಾ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸಾದ್ ತುಳುತ್ತ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ತೂಪುನ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪೊನುನ ಶಕ್ತಿ ಒರ್ಮೆಲಾ ತೋಜುಂಡು.

ತನ್ನುಳೆ ಬೂಕುದ ಪರಿಶಿಷ್ಟೊ ಭಾಗೊಡು ಆರ್ ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದಿನ ಪಾರಿನುಡಿಕುಳು, ಗಾದೆಲು, ಪಾಡ್ದನೊಲು ತುಳುತ್ತ ಮಲ್ಲ ತುಪ್ಪೆ. ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆದ ಸಾಹಚರ್ಯೆ ಪನ್ಪಿನವು ತುಳು-ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಲೆನ ಸಮ್ಮೊಂದದ ಪೊಸ ದೇಕಿನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅನುಬಂದೊಲೆಡ್ ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರ್ ಕೊರ್‍ತಿನ ಸಂಗತಿಲ್ ದಿಂಜ ಸಂಶೋಧನೆದ ವಿಷಯೊಳು. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲು, ತಮಿಳು ಸಂಸ್ಕೃತೊ ಭಾಷೆಲೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳುತ್ತ ಸಮ್ಮಂದೊ ಇಂಚ ಬೇತೆಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡ್ದ್ ತುಳುನ್ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನ ಬುಧಾನಂದೆರೆನ ಕ್ರಮೊ ಬಾರೀ ಪುಗರ್ತೆದವು. ಆರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ಶಬ್ದೊಲೆನ ಕದಿಕೆ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲವು, ಪೊರ್ಲುದವು. ತುಳು ಶಬ್ದೊಲೆನ ಪೊದಿಕೆ ಕದಿಕೆಲೆನ್ ಆರ್ ಮೂಲು ರಾಶಿ ಪಾಡ್ದೆರ್, ತುಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರ್ ಈ ಇಡೀ ಬೂಕುಡು ಸಂಪಲ್ತಿನ ಸೊತ್ತುಳೆನ್ ದೀವೊಂದು ತುಳುಟ್ಟು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಲಿ.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಾಹಸೊ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ. ರವೀಂದ್ರೆರ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಸಾದಿಡೇ ಪೋವೊಂದಿಪ್ಪುನ ಸಂಶೋಧಕೆ. ಅಮ್ಮೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನಾರಂದ್‌ಂಡ್‌ನ, ಮಗೆ ಡಾ. ರವೀಂದ್ರೆರ್ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್, ಕಲ್ಲ್, ಭೂಮಿಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪುನ ಸಂಶೋಧಕೆ. ಅರೆನ ಸಾಹಸೊ ಮಲ್ಲವು. ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದೆರೆನ ತುಳುತ್ತ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೆನ್ನಿಗ್ ತರೆ ತಗ್ಗಾಬೆ. ಡಾ. ಬಿ.ಎಂ. ರವೀಂದ್ರೆರೆನ ತುಳುತ್ತ ಮೋಕೆದ ಈ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಕೂಟೊದಕುಳು ಈ ಬೂಕುನು ಓದ್‌ದ್ ತೂದ್, ತುಳಿತ್ತ್‌ದ್ ತಂಕುಳೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್‌ಂಡ ತುಳುತ್ತ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಸಾದಿ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಂದ್ ಎನ್ನಿಬೆ.

ಶ್ರೀ ಬುಧಾನಂದ ಶಿವಳ್ಳಿ ಆರೆನ 'ತುಳು ಪಾತೆರೊ' ಮದಿಪು, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ : ೯.೫.೨೦೦೪

'ಮುಗುರ್'ಗೊಂಜಿ ಮದಿಪು

ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲ್ ಮೇರೆನ 'ಮುಗುರ್' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪುನ ಪದೊಕುಲುಲ್ಲೊ. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ಡ್ ಪುಗರುನ ಪದೊಕುಲುಲ್ಲೊ. ಪ್ರಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುನು, ಅಪ್ಪೆನ ತಿರ್ಲ್‌ನ್, ಕಡಲ್‌ದ ರಭಸೊನು, ಸೂರ್ಯನ ಉದಿಪುನು, ಚಂದ್ರನ ಪೊರ್ಲುನ್ ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲೆರ್ ಪದೊತ ರೂಪೊಡು ತುಳುಟು ಕೊರ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಕಬಿತೆಲೆನ ಈ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಡ್ ಬದಿತ ಕೊದಿನ್ ಅಂಗಿಸವುನವು, ಕತ್ತಲೆಗ್ ಪೋಡಿಪಂದೆ ಬದಿಕ್ಯರೆ ಕಲ್ಪುನ ತತ್ವೊಲ್ ಉಂಡು. ಆರೆನ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಏತೋ ಸಂಗತಿ ಮೂಲು ಕಬಿತೆಲೆ ಒರುಟು ತೋಜಿದ್ ಬೈದೊ. ಕೋರ್ದಟ್ಟದಂಚಿನ ಹಳ್ಳಿದ ಗೊಬ್ಬುಲೆ ರಂಗೊಡು ಪದ ಕಟ್ಟ್‌ದೆರ್. ಶ್ಯಾಮ ಗೋಪಾಲೆರೆನ ಪದೊಕುಲೆಡ್ ಪ್ರಾಸ ಉಂಡು. ತುಳುಭಾಷೆದ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೋಕೆ, ತುಳುತ ಕಮ್ಮೆನೊ, ಆಲೊಚನೆ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು. ದೇವೆರ್, ಪ್ರಕೃತಿ, ನಾಡ್, ಪೊಣ್ಣು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಲೋಕೊಲೆಡ್ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ನನಲಾ ಪೊಸ ಪೊಸ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆ ಕಳಕ್ಕ್ ಆರ್ ಕನವಡ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ ಬಯಕುವೆ. ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲೆರೆನ 'ಮುಗುರ್' ಅರಳ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಪೂವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಒರ್ಮೆಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಕಮ್ಮೆನ ಬರಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಬಯಕುಬೆ. ತುಳುವೆರ್ ಆರೆನ ಮುಗುರುನು ಪೆಜಿದ್ ಮಾಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಊರೊರ್ಮೆಲ ಮೆರೆಪವಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೊನ್ವೆ.

ಶ್ಯಾಮಗೋಪಾಲ್ ಆರೆನ 'ಮುಗುರು' ತುಳು ಕಬಿತೆಲು, ಮದಿಪು, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೮

ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯಿನಕುಲೆನ ಬರೆಪುನಕುಲೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊನು ತನ್ನ ಒಂಜಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊ ಆದ್ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟು ಬರೆವೊಂದಿಪ್ಪುನಕುಲೆನ ಬರವುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಪೋತೊ. ಕುಡಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಮೂಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ನ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು ಭಾಸಣೊಲು ನಾಟಕೊಲು ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯೊ ಗಾಳಿಡೇ ಪೋದ್ ಜನೊಕುಲು ಒರ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕೊರ ಮರಪ್ಪುಲೆಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಗಾಳಿದ ಬರವುಲೆನ್ ಅಚ್ಚ್‌ಟ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಯೋಚನೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲೆನ ಈ ಕೋಪೆನ್ ತುಳುವೆರೆ ಜಕ್ಕೆಲ್ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಆಸೆನ್ ನಿಜ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಕುಡಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಿರ್ವಾಹಕೆರಾದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪಿನ ಶ್ರೀ ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಮೇರ್. ಕುಡ್ಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಪತ್ತ್ ವರ್ಸೊದ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ಬಾನೊ ಸೊರೊಟ್ಟು ಕೇಂಡಿನ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲೆಡ್ ಇರ್ವೊನು ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ಪೆಜಿದ್ ಕೋಪೆಡ್ ಸುರಿದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಕತೆ ನಡತ್ ಬತ್ತಿನ ಸಾದಿ, ಪೋವೊಂದುಪ್ಪಿನ ದಿಕ್ಕ್‌ದೆಸೆ ನೆನ್ನ್ ಮಾತ ಸಂಪಲ್ತಿನಾಯನ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊಡು ಆರ್ ಪನ್ತೆರ್. ತುಳುಟು ಕತೆ ಬರೆಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪಿನವು, ಬರೆಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಸಾದಿ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನವು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೆಲಸೊ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೆಲಸೊ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ನೆ ಕುಡಲದ ಆಕಾಶವಾಣಿದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ಕತೆಕ್ಲೆನ್

ಬರೆಯಿನಕುಲು ಈ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊರ್ನೆಡ್ಪಾವರೊ. ಈ ಬೂಕುನು ಜಗತ್ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ದ ಜಗದೀಶ ಅಮ್ಮುಂಜೆ ಪೊರ್ಲುಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ತುಳುವೆರ್ ಈ ಕತೆಕ್ಲೆನ್ ಓದುದು, ತುಳು ಕತೆಗಾರೆರ್ ಎಚ್ಚೆಚ್ಚ ತುಳುಟು ಕತೆ ಬರೆದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ಲಾ ಬುಳೆಪವೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನ್ಪೆ.

ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ ಆರೆನ 'ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು', ಕುಡ್ಲ : ೨೯.೩.೧೯೯೬

ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊನು ತುಳುಟು ಕೊರ್ದು ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕತೆಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಕ್ಕೊಂಜಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತಿನ ಮಹಾಕವಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್ ಮಂದಾರೆರ್, ಅಂಚಾದ್ ಆರೆನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಕಾವ್ಯ 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು'ನು ಬೊಲ್ಪುಗು ಕನವುನ ಪುಣ್ಯ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪುರಾಣೊಡುಪ್ಪುನ ಸಿರಿ ಕೃಷ್ಣನ ಎಲ್ಯೊಪ್ಪುದ ಕತೆನ್ ಕಾವ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮುಲ್ಪ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಮಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೃಷ್ಣೆ ಮಂದಾರ್ದಾರೆನ್ ತುಳುಟು ಜೋಗ ಬರ್ಪಿಲೆಕೊ ಮನ್ಪಾಯಿನ ಪುರಾಣ ಪುರುಷೆ. ಮೂಲು ಕ್ರಿಸ್ನನ ಪುಟ್ಟು ಬಳಕೆ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುಟು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಭೂತದ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದನ ಆಯಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ಇತ್ತೆ ಕ್ರಿಸ್ನನ ಕತೆ ಒಂಜಿ ಪಾಡ್ದನದ ಒರುಟು, ಮೂಲು ತೋಜಿದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಪುರಾಣಂದ್ ಪಂಡ ಅವೊಂಜಿ ಮಾಯದೊ ಲೋಕೊ. ಪಾಡ್ದನ ಕಾವ್ಯೊಂದ್ ಪಂಡ ಅವೊಂಜಿ ಜೋಗೊದ ಲೋಕೊ. ತುಳುಟು ಇತ್ತೆ ಆವೊಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮಾಯೆದ ಲೋಕೊಡ್ದು ಜೋಗೊದ ಲೋಕೊಗು ಬರ್ಪುನಲೆಕೊ ಮಾಯೊಡಿತ್ತಿನಕುಲು ಜೊಗೊಗು ನೆಗಪುಲೆಕೊ ನಮ ತುಳುತ್ತ ಕಬಿತೆಲು ತನ್ಕುಲೆ ಮೆಯಿಟ್ ಒಂಜಿ ದರ್ಸೊನೊನು ಪಡೆವೊಡೆ. ಅಯಿಕ್ ಜಾತಿದ ಕಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಿ, ಪ್ರಾಯದ ಕಟ್ಟ್ ಇಜ್ಜಿ. ಮಂದಾರದಾರ್ನ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಬಾಸೆ ಮರಾಟಿ. ಸುಮಾರು 75 ಒರ್ಸೊ ಕರಿನ ಮಂದಾರದಾರ್ ಪಾತೆರುನ ಶಕ್ತಿನ

ಕಳೆವೊಂದೆರ್. ಆಂಡ ತೂಪುನ ಶಕ್ತಿನ್, ಕೇನುನ ಶಕ್ತಿನ್, ಗೇನ ಮಲ್ಪುನ ಶಕ್ತಿನ್, ಅಯಿನ್ ಮಾತಾ ಸಕ್ತಿನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಬರೆಪ್ಪುನ ಶಕ್ತಿನ್ ಕಳೆವೊಂದುಜೆರ್ ಪನ್ಪುನವು ತುಳುತ್ತ ಬಾಗ್ಯೊ. ಅಂಚಾದೇ 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು' ಜೋಗೊಡು ತೋಜ್ಯೆರೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾನ್ಯಚ್ಚಿ ಆದ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪುನ ಉಲ್ಲಾಸೊದ ಉರ್ಕುಡು ಮಂದಾರದಾರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣೊನು ಓದುದು ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ ಕೈಕೊನ್ನಲೆಕೊನೇ 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು'ನುಲಾ ಓದುನ, ಪದಪನ್ಪುನ ಅಯಿತ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ನಾಡುನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ಮಂದಾರದಾರ್ ನನಲಾ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪುಲೆನ್ ಕಂಡಿತ ಪೊತ್ತಬೆರ್.

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ ಆರೆನ 'ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು' ಕಾವ್ಯ, ಮುನ್ನುಡಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೯೭

ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ

'ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೇ ನನದ ಸಮಾಜೊ'. ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಗು ಒರಿದ್ ಬರೊಡೂಂದಾಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನ ಮೂಲೊ ಶಬ್ದೊಲೆನ್ ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಬಾರಿ ಅಗತ್ಯೊ. ಈ ದಿಟ್ಟಿನ್ ದೀವೊಂದು ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈಕುಲು ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಗೆಡ್ ಮುಡೆತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಂಕೆ ಸಂಕೆಲು, ಮಗ್ಗಿನ್ ತುಳುಟು ಪನ್ಪುನ ರೀತಿ, ಸರೀರೊದ ಅಂಗಾಂಗೊಲೆನ ಪುದರ್, ಮೀನ್‌ಲೆನ ಪುದರ್, ದೈ, ಮರ, ಪರ್‌ಂದ್, ದವಸದಾನ್ಯೊ, ನಟ್ಟಿಕಾಯಿಲೆನ ಪುದರ್, ಮೀನ್‌ಲೆನ ಪುದರ್, ಜೋಕುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲು - ಇಂಚ ತುಳುತ ಜೋಕುಲು ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿದ್ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಪಾಕೊ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರೈಕುಲು ಮೂಲು ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಅಜತ್‌ದ್ ಪಾಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮೇದ್ ಪೋತಿನ ಅಳತೆಮಾನೊಲು, ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದೊಯಿದ ಪುದರ್‌ಲು, ಆರಾಧನೆಗ್ ಪಟ್ಟಿನ ಸಬ್ದೊಲು, ನೀರ್ದನಿಲೆ, ಬೂಸುರ್ಪೊದ ಪುದರುಲು - ಇಂಚಿನ ಮಾತ ಬಳಕೆಡ್ದ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ಪೋತಿನ ಸಬ್ದೊ ಸಂಪತ್ತ್‌ಲೆನ್ ಈ ನೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸೊ ಮೂಲು ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಸಬ್ದೊಲೆನ್ ಸಂಪಲಿಪುನ, ಗಳಸುನ ನನಲಾ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಜೋಕುಲೆಸಂಚಿನ್ ದಿಂಜವುನ ಕೆಲಸೊ ಜೋಕುಲೆನ. ಅಯಿಕ್ ಸಾಯೊ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊ ಹಿರಿಯಾಕುಲೆನ. ನಿಕುಲೆನ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಸಂಪೊತ್ತು ಒಂತೆ ಆಂಡಲಾ, ತೆರಿನಕುಲೆಡ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ಸಂಚಿನ್ ದಿಂಜದ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ತೊನೊಡುಂದು ನಿಕುಲೆಡ ಕೇಂಡೊನ್ವೊ.

ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಆರೆನ 'ಜೋಕ್ಲೆಸಂಚಿ', ಮುನ್ನುಡಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ : ೧೯೯೮

ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆದ್ ಕನ್ನಡದಕ್‌ಲೆನ ಮೋಕೆದ ಸೂಕೆಗ್ ಸೇರಿನಾರ್. ತುಳುವೆ ರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕನ್ನಡೊಡೇ ಮಸ್ತ್ ಕಾದಂಬರಿಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಮಲ್ಲ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಆರ್ ಇಂಚಿಪ 'ಬೊಂಬಾಯಿದ ಇಲ್ಲ್' ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿನ್ ಬರೆದ್ ತುಳುತ್ತ ಕಳಟ್ಟ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಪೂಕರೆ ಪಾಡಿನಾರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ಇತ್ತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದ ಕವಿಕುಲ್ನ ಪದೊಕುಲೆನ್ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದಕ್ಲೆನ ಲವ್‌ನ್ ತುಳುತ್ತಕ್‌ಲೆಗ್ ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟುಲೆಕ ತುಳು ಕಂಡೊಡು ಪೊಸ ಪೊಡಿನೇಜಿನ್ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಡ್ತೆರ್. ಬಿದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ದವು ಆಂಡ ಅಯಿನ್ ನೇಜಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್‌ನೆ ತುಳುತ್ತ ಕಳಟ್. ನಡ್ತ್‌ನೆ ತುಳುತ್ತ ಕಂಡೊಡು.

ಮೋಕೆ ಪನ್ಪುನವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೆ ತುಳುವೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೆ. ಆಂಡ ಅಯಿತ ಸೊರ್ಪ ಮಾತ್ರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ. ಉಡಲ್‌ಡಿತ್ತಿನ ಮೋಕೆ ಕಂಟೆಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾತೆರದ ಪೊರ್ಲುಡು ರಂಗೀತ ಆದ್ ಕೇನುನಲೆಕೊ ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ಈ ಪದೊಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಮೋಕೆದ ಪದೊಕುಲು ಒವ್ವೇ ಬಾಸೆಡಾವಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಮಸ್ತ್ ಜನೊಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಸುಕೊನು ಕೊರೊಂದಿತ್ತ್. ಆಂಡ ಪೊಸ ಕಾಲೊಡು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಮೋಕೆದ ಪದ ಪನ್ಪುನವು ಅವು ಸಿನೆಮದ ಮರ್ಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮಕರ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಉಲ್ಲೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಮೋಕೆದ ಒಂಜಿ ಒಯ್ಪುಗು ತಿಕ್ಕಂದಿನಕ್‌ಲ್ ಏರ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಗ್ ಸಕ್ತಿ ಬರ್ಪುನೆ ಅವು ಉಡ್‌ಲ್‌ದ ಒವ್ವೇ ಸೊರೊನು ಕೇನುನಕ್‌ಲೆನ ಉಡಲ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟಿಯರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆನಗ.

ತಿಗಲೆಲೆಗ್ ಪಾಪು ಪಾಡುನ ಬೇಲೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮೋಕೆದ ಕವಿಕ್‍ಲೆನ. ಅಂಚಾದೇ ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರ್ ಮೂಲು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ನ ಮೋಕೆದ ಪದೊಕುಲು ಆಣುಲು ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಬಯಕುನ, ಬೆಂಗುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಬಿತೆಲು. ಪೊಣ್ಣುಲು ಆಣುಲೆನ್ ತೂಪುನ ದಿಟ್ಟಿ ಎಂಚಿನವು, ಆಕ್‍ಲೆನ ಉಳವುರ್ಗಿಲ್ ದಾದ ಪನ್ಪುನವು ಪೊಣ್ಣುಲು ಬರೆಪೊಡಾಯಿನವು.

ತುಳುಟು ಇಂಚ ಈತ್‍ನೇಟ ಕೇನಂದಿನ ಸೊರೊಕುಲು ಪನಂದಿನ ಪಾತೆರೊಲು ಕೇಂಡ್‍ದ್ ಬರೊಡು. ಅಂಚಾದೇ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರೆನ 'ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು' ಪನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‍ದ ಮೋಕೆ ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬೊಲ್ಪುಗು ಕೊನೊದು ಬರ್ಯೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಸಂತೋಸು ಪಡೆಪುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿಗಾದ್ ಈ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿದ ಕಬಿತೆಲೆ ಕೋಪೆಗ್ ಕೋತು ಕೊರ್ನ ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿಯೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‍ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಕೆ. ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ ಆರೆನ 'ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು' ಕಬಿತೆಲು ಮದಿಪು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕುಡ್ಲ, ೧೯೯೭

'ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯ' ಮದಿಪು

ತುಳುಟು ಬರೆಪುನಕ್‌ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಕಳೊ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪುನ ಬಯಕೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಮದಿಪು' ಪನ್ಪುನ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲಡಿನ್ ತುಳುವೆರೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪನ್ಪುನವು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಬುಳೆವೊಡು, ತುಳುತ ಪೊಸ ಬರವುದಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಡು, ತುಳುಟು ಅಚ್ಚಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿನ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಡು, ತುಳುಟು ಬರೆಪುನ, ಓದುನ ಉಮೇದ್ ಎಚ್ಚಾವೊಡು ಪನ್ಪುನವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಆಸೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ 'ಮದಿಪು' ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯ ಪಾಡೊಂದು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪು ಪನಿಯೆರೆ ಪಿದ್‌ಡ್ದಾಂಡ್. ಕತೆ, ಅನುಬವೊ, ಪರಿಚಯೊ, ಕಬಿತೆ, ಚರ್ಚೆ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುದ್ದಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸುಮಾರ್ ಸಂಗತಿಲು ಈ ಸುರುತ ಮದಿಪುಡು ಉಲ್ಲೊ. ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರ್ರಾಯಿನ ಡಾ. ಎನ್. ಕೆ. ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ ಬೆನ್ಪುನ ಜೋಕುಲುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮೋನೆಲೆನ್ ಕತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರೆ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ನವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ದ ಎಡ್ಡೆ ಲಕ್ಷಣೊ. ಇಂಚನೆ ಕನ್ನಡೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಪುನಕ್‌ಲ್‌ಲ ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರೆ ಸಾದನೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು 'ಮದಿಪು' ನಟ್ಪೊಂದುಂಡು.

ಮದಿಪುನು ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ದಿಂಜಿದ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬರ್ಪುಲೆಕ ಮನ್ಪುನವು ತುಳು ಬರವುದಕ್ಲೆನ ಕಯಿಟ್ ಉಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಮದಿಪು ಸಂಪಾದಕೆ ರಾಯಿನ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೊಕುಲೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆ

ಸಂದಾವೆ. ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರೆರ್ ಈ ಮದಿಪುದ ಅಚ್ಚಿನ್, ಪೊರ್ಲುನ್ ತೂವೊನಿಯೆರೆ ದಿಂಜ ಬೆನ್ತೆರ್, ಕುಡಲದ ಬಲ್ಮಠ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿಂಟಿಂಗ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿದ ನಾಗರಾಜೆರ್‌ಲಾ ಆರ್ನ ಸೇರಿಗೆದಕ್ಲ್‌ಲಾ ಮದಿಪುನು ಅಚ್ಚಿದಿಲ್ಲಲ್ ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಜಗತ್ ಆರ್ಟ್ಸ್‌ದ ಜಗದೀಶೆರ್ ಮದಿಪುದ ಮೋನೆಗ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮಾರಿಪಲ್ಲದ ಎಂ. ಆರ್. ಬಂಗೇರೆರ್‌ಲಾ, ಜಪ್ಪು ಕುದ್ಪಾಡಿದ ಉಷಾ ಕುಮಾರಿಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟುನೆಕ್ಕ್ ದುಂಬೇ ಮದಿಪು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ದೀತೆರ್, ಮೊಕುಲೆಗ್ ಮಾತ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು.

ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯೊಡು ಬುಕ್ಕೊ ಗಗ್ಗರ, ಗಗ್ಗರೊಡ್ದು ಬುಕ್ಕೊ ಆಣೆ, ಅಣೆಡ್‌ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಬಾರಣೆ, ಪಿರ, ಸುರುಡುದು ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯ ಇಂಚ ಮದಿಪು ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಬಯಕಡ್, ತುಳು ಬರವುದ ಮುಡಿ ಏಪೊಲಾ ವರ್ಸಾದಿಡ್ದ್ ವರ್ಸಾದಿಗ್ ಪೆರ್ಚೊಂದು ಪೋವಡ್.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೧, ಪಗ್ಗು-ಬೇಸ-ಕಾರ್ತೆಲ್ ೧೯೯೬, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

‘ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿ’ ಮದಿಪು

ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಬತ್ತಿನ ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿದ ‘ಮದಿಪು’ ತುಳುಬರವುದ ಏರ್ತೆನ್ ತೋಜಿಪಾವೊಂದುಂಡು. ತುಳುಬಾಸೆ, ಕುಡಲದ ಪೇಂಟೆ, ಉಪ್ಪರಿಗೆದಿಲ್ಲ್, ಅಜ್ಜಿನೊಂಜಿ ಕತೆ, ಕಾರ್ನಾಡ್ ಸದಾಶಿವ ರಾಯರೆ ಪುದರ್, ರಾಮಕುಂಜದ ಸಾಲೆ ಇಂಚ ದುಂಬುದ ನೆಂಪುಲು ಇತ್ತೆದ ಸಂಗತಿಲು ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಆಂಜುಲೆಕ ಈ ಮದಿಪು ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಕಬಿತೆದ ಉದಿಪು ಎಂಚ ಆಪುಂಡುಂದು ತುಳುವೆರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಡ್ ಪಂಡೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಅಂಚಾದೆ ಆಟಿಡ್ ತುಳುವೆರ್ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ಅಗೆಲ್ ಪಾಡುನ, ಮದಿಪು ಪನ್ಪುನ ಆಚಾರೊನು ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಇನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ಎಡ್ಡೆನ ಬೆಂದಿನ ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ರ್, ಎಸ್. ಆರ್. ಹೆಗ್ಗಡ್ರ್, ವೆಂಕಟ್ರಾಯಚಾರ್, ದೇವಸ್ಯ ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ ಕಾಯಬುಡುದು ಕೈಲಾಸೊಗ್ ಸಂದ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆನ ನೆಂಪು ತುಳುಟು ಬರೆಯೆರೆ ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬೆನ್ಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಶಕ್ತಿನ್ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪುನ ಆಸೆಡ್ ಆಟಿದ ಅಗೆಲ್‌ದ ಬೆರಿಕ್ಕೇ ನಮ ಸೋಣದ ಪರ್ಬೊನುಲ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ‘ಮದಿಪು’ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಬೊಲ್ಪುದ ತೂಟೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾವುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಈ ತೂಟೆಗ್ ಮಡಲಾದ್ ಸೇರೊಂದುನ ತುಳು ಬರವುದಕ್‌ಲೆಗ್, ಕಬಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಈ ತೂಟೆನ್ ಪೊಲ್ಲುಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಗಗ್ಗರದ ಎಚ್ಚಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಪೊತ್ತದ್ ನೇಮೊಗು ಅನು ಮಲ್ತ್‌ಕೊರ್ನಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಬೆ.

‘ಮದಿಪು’ : ಮುಡಿ -೨, ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ಸಾಲ ೧೯೯೬, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

'ಅಣಿ' ಏರ್ಸಾವುನ ಮದಿಪು

ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿ ಕರೀದ್ ಅಣಿ ಏರ್ಸಾವುನ ಪೊರ್ತುದ ಮದಿಪು ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರೋಂದುಂಡು. ಪರ್ಬಗದ್ದಲದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಏರಿಂಚಿನ ಅಣಿತ ಪೊರ್ಲುನು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ತಿರಿಕ್‌ಲೆನ್ ಮೊಡೆದ್ ಮೂಲು ತೊಯಿಪಾವುನ ಕೆಲಸ ಆತ್ಂಡ್.

ತುಳುನಾಡ್ದ ಮೂರ್ತಿ ಶಿಲ್ಪೊಡು ನಲಿಕೆದ ಒರುನು ತೊಯಿಪಾವುನಲೆಕೊನೇ ತುಳು ಆಟದ ದುತ್ತೈತ ನಲಿಕೆದ ಪೊಣೆಚ್ಚಾಟೊಲೆನ್ ಚರ್ಚೆದ ಕಳಕ್ಕ್ ಕೊನೊದು ಬರ್ಪುನ ಕೆಲಸಲಾ ಮೂಲು ಆತ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿ ಮಾಯಕಾದ್ ತೋಟದ ಜೋಗ ತುಳುವೆರೆ ಮೆಯಿಟ್ ಬತ್ತಿಂಚಿ ಕಾಲೋಡು ಎಲ್ಯ ಆಣಗ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಆಯೆ ರಾವು ಕೊರುಂಗುನು ಬಯಕುನ ಕತೆ, ಬೊಡೆದಿನ ಪದ್ದೆಯಿ ಮಾರ್‌ದ್ ಗಟ್ಟಗ್ ಪೋಯಿನ ಕಂಡನೆ ಒರ್ಸೊಡೊರ ಪುದ್ವಾರ್ ಉಣ್ಪೆರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆಂದ್ ಕಾತೊಂದು ಕುಲ್ಲುದು ಮಾನ ಮರ್ಯಾದಿಗಾದ್ ಜುವ ಕಳೆಯಿನ ಪೊಣ್ಣ ನ ಕತೆ, ಬೀಡಿಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಮೆಗ್ಯೆ ಮೆಗ್ದಿಲೆಗ್ ಬರವು ಕಲ್ಪಾದ್ ತಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವಂದೆನೇ ಒರಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕತೆ, ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಎತೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಕತೆಮಲ್ಪುನ ಬರವುಲು ಮೂಲು ಉಲ್ಲ.

ಮಂದಾರದಾರೆನ ಬೊಲ್ಪುದ ಕಿಟಿ, ಪ್ರಮೋದಕ್ಕನ ಬಿರ್ಸೆದಿ ಪೊಣ್ಣು ತುಳುಟ್ಟು ಕತೆನ್ ಕಬಿತೆ ಮಲ್ಪುನ ರಡ್ಡ್ ಸಾದಿಲು. ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರೆನ ದೈವೊದ ನಡೆ, ನೆಲೆ, ಸಾ. ದಯಾ ಆರೆನ ಪೊನ್ನಕ್ಕ ತಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊಸ ನಿಲೆಕುಲು. ಸುಬ್ರಾಯ ಚೊಕ್ಕಾಡಿದಾರ್ನಂಚಿತ್ತಿ ಕನ್ನಡದ ಪುದರ್ದ ಕಬಿಕುಲು ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತಿನ

ಅಂಚೆನೆ ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್, ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್‌ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸಯೋಚನೆದ ಕಬಿಕ್ಕುಲು ಬರೆತ್ತಿನ ಕಬಿತೆಲು ತುಳು ಕಾವ್ಯೊದ ಪೊಸಮರ್ಗಿಲೆನ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾಬೊ. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ ಪರಿಚಯ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು, ತುಳು ಸುದ್ದಿಲು ಇಂಚ ತುಳು ಬರವುದ, ಬೇಲೆದ ತಿರಿಕ್ಕ್‌ಲ್ ಮಾತ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೊಲ್ಲುದ ಅಣಿ ಒಂಜಿ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುದುಂಡ್. ಈ ಅಣಿತ ತಿರಿತ ಪೊಲ್ಲುಲೆಗ್ ಕಳೆ ಕೊರ್ತಿನ ಮುಲ್ತ ಮಾತ ಬರವುದಕ್ಕ್‌ಲೆಗ್‌ಲಾ ಅಣಿನ್ ಜೋಡ್ಸಾದ್ ಏರ್ಸಾದ್ ಕೊರ್ನಂಚಿನ ಮಾತೇರೆಗ್ಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಅಣಿ ಎರ್ಡ್ವಾಂಡ್, ನಲಿಕೆ ಸುರುವಾತ್‌ಂಡ್ ಬಾರಣೆಗ್ ಪೊರ್ತಾವೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರ್ ಈ 'ಮದಿಪು'ನು ಪೊಲ್ಲುಡು ಕೈಕೊನೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವೆ.

'ಮದಿಪು': ಮುಡಿ-೩, ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ ೧೯೯೬ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

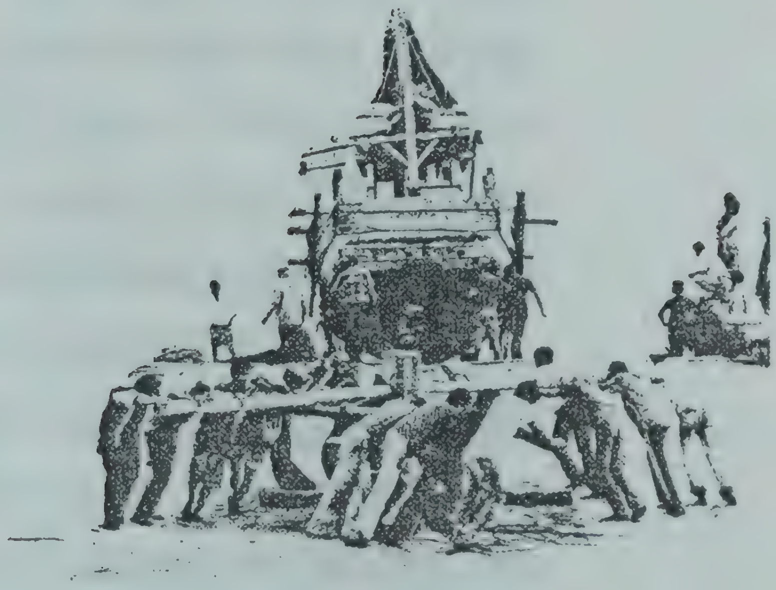

'ಬಾರಣೆ'ದ ಮದಿಪು

ಅಣಿ ಏರ್ಪಾದ್ ನಲಿಕೆ ನಲಿತಂದ್ ಬಾರಣೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಪನ್ಪಿನ ಮದಿಪು ಇತ್ತೆ ನಿಕ್ಲೆ ಕೈಟುಂಡು. ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪನ್ಪುನ ಪಾರ್ದನದ ಸೊರ, ಕುಡ್ತು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ನಲಿಪುನ ಅಣಿತ ನಲಿಕೆ, ತುಳುಸಾಹಿತ್ಯದ ಒರುಟು ತೋಜುನ ಪೊರ್ಲುನು ಈ ಮದಿಪು ಕೇನಾವೊಂದುಂಡು, ತೋಜಾವೊಂದುಂಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆದ ವಿಶೇಷ ಘಟಕದ ಯೋಜನೆ ಬೊಕ್ಕ ಗಿರಿ ಜನ ಉಪಯೋಜನೆ ಇಂದೆಟ್ಟ್ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡಮಿ ಮಲ್ತಿ ಕಜ್ಜೊಲೆ ಉಳಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಸೊರೊಕ್ಕುಲು ಒಟ್ಟುಸೇರ್ದ್ ಈ ಮದಿಪು ಊರೊರ್ಮೆ ಕೇನ್ನಲೆಕಾತ್‌ಂಡ್. ದುಡಿಸಡಗರ, ನಲಿಕೆ -ಕಲಿಕೆ, ಪಾಣಾರ -ನಲಿಕೆ, ಕುಡಿಯೆರ್ನ ಕನ, ಕೊರಗ ಜೋಕುಳೆ ಕಳ -ಉಂದು ಒಂಜೊಂಜಿಲ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಅನುಭವ, ಅಕ್‌ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್.

ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಮಲೆಟ್ಟ್ ಮಲೆತ್ತ ಜೋಕುಲು ಕುಡಿಯೆರೆ, ಪದಪಂಡ್‌ದ್ ನಲಿತೆರ್, ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯರೆ ಸುರುಮಲ್ತಿನ ಕುಡಿಯೆರ್ನ ಜೋಕುಲು ಮಲೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ತುಳುಟು ಕವಿ ಕೂಟ ನಡಪಾಯೆರ್. ಸಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿಗ್ ಪೋಯಿನ ಮುಗೇರೆರ್ನ ಜವಣ್ಯೆರ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ದುಡಿಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಪಿದಯಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಬಾರ್ಪಾದ್, ನಲ್ತ್‌ದ್ ಪೇಂಟೆದ ಮೈ ಕುರ್ಕವುನ ಡ್ಯಾನ್ಸ್‌ದಕುಲು ಬೆಕ್ಕಸಾಪಿಲೆಕೊ ಮಲ್ತೆರ್. ನಲಿಕೆದಕ್ಲೆನ, ಪಾಣಾರೆರ್ನ ಆಣ್‌ಪೊಣ್ಣುಲು, ತನ್ಕುಲೆ ಬೆನ್ಪುನ ಕೆಲಸದೊಟ್ಟುಗೆ ಕಂಗಿಲ್, ಕಂರ್ಗೊಲು, ಚೆನ್ನುನಲ್ಕೆ ನಲ್ತ್‌ದ್ ಬೆನ್ಪಾಟಿಕೆಗ್‌ಪೊಸ ಅರ್ತ ಕೊನೊದು

ಬತ್ತೆರ್. ಪಾಣಾರ ಕೂಟದಕುಲು, ತುಳುಟು ಆಟಗೊಬ್ಬುದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆದ್ ಮೆಯಿತ್ತಲಾ ಮನಸ್‌ದಲಾ ರಡ್ಡ್ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಅಕ್ಲೆ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ತೊಯಿಪಾಯೆರ್. ಕೊರಗೆರ್ನ ಜೋಕುಲು ಅಕ್‌ಲ್ನ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರೆ ಹುಬಾಶಿಕನ ಕತೆನ್ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುದು ಇತ್ತೆಲಾ ಅಕ್ಲೆಗುಪ್ಪುನ ಪಿಸ್‌ರ್‌ನ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟ್ಟು ಕೇನ್ಪಯೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪನ್ಪುನ ಬರೆಪುನ ನಲಿಪುನ ಗೊಬ್ಬುನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಬರವುದ ಒರುಕು ಕೊನೊದು ಬರ್ಪುನ ಬೆನ್ನಿ ಈ ಮದಿಪುಡು ಪೊರ್ಲುಡು ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಸಾರಸಾರ ಒರ್ಸೊಡ್ದು ಇಂಚ ಬಾಯಿಡ್ ಪದಪಂಡ್‌ನ ಕೈಕಾರ್‌ಡ್ ನಲಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಜೋಕುಲು ಇತ್ತೆ ಕೈಟ್ ಪೆನ್ನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಪದಬರೆಯಿನೆನ್, ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿನೆನ್, ತನ್ಕುಲೆ ಬದ್ಕ್‌ನ್ ಉಳದನಿನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಲ್ತ್‌ನೆನ್ ತುಳುವರೆಗ್ ಬಾರಣೆ ಆದ್ ಬಳಸುನ ಕೆಲಸ ನಂಕ್ ಮಾತ ದಿಂಜ ಸಂತೋಸೊದ ಸಂಗತಿ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೪, ಪೊನ್ನಿ-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ ೧೯೯೭, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

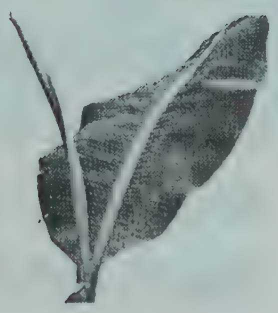

'ಮೂಡಾಯಿ' ಮದಿಪು

ಮೂವೊಡುದ ಬಿಸುಡ್ದು ಈಯೊಡುದ ಬಿಸು ಮುಟ್ಟ ಮದಿಪುದ ಒಂಜಿ ಮಂಡಲ ಪೂರ್ತಿ ಆಂಡ್. ಎಣ್ಣೆಬೂಳ್ಯ, ಗಗ್ಗರ, ಅಣಿ, ಬಾರಣೆ ಪನ್ಪಿ ಬೂತದ ನೇಮದ ನಾಲ್ ಗಳಿಗೆಲ್ ಮುಗಿದ್ ಪುಲ್ಯಕ್ಕೆಲಾದ್ ಪೊಸದಿನ ಪೊಸ ಒರ್ಸೊ ಬೈದ್‍ಂಡ್. ಬಾರಣೆ ಮುಗಿನಗ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್. ಬೊಳ್ಪಾನಗ ಮೂಡಾಯಿ ತೋಜಿಂಡ್. ಮೂಡಾಯಿಡ್ ಬಾನದೇವೆರ್ ನೆಗತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಮುರ್ತ ಗಳಿಗೆಡ್ ಪೊಸ ಒರ್ಸೊದ ಮದಿಪುನು ತುಳುವೆರ್ನ ಕೆಬಿಕ್, ಕಣ್ಣ್‍ಗ್, ಉಡಲ್‍ಗ್ ಕೇನಾವುನ, ತೋಜಾವುನ, ಮುಟ್ಟಾವುನ ಬಯಕೆಡ್ ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮುಡಾಯಿದ ಮದಿಪು ಮೂಡ್ದ್‍ಂಡ್.

ಕರಿವರ್ಸ ತುಳುತ್ತ ಕಬಿಕುಲು, ಕತೆಗಾರೆರ್, ಸಾಹಿತಿಲು ಮದಿಪುನು ದಿಂಜದ್ ಕೊರಿಲೆಕೊನೆ ಈ ವರ್ಸೊಲಾ ಪೊಸ ಪೊಸ ಬರವುದಕುಲು ಮೂಡ್ದು ತುಳುತ್ತ ಪೊಸದನಿ ಕೇನುಲೆಕ್ಕಾವಡ್. ಅಂಚಾದೇ ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್ನ 'ಕಬಿನುಡಿ', ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆರೆನ 'ತುಳುನಾಡ ರಾಣಿ' ಕಬಿತ ಉಂದು ತುಳುಟು ಇತ್ತೆ ಬರೆಪುನಕ್‍ಲೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ಬಾನೊ ಬೊಳ್ಳಿಲೆಕೊ. ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಪೊಸ ಗೇನೊದ ಸಾಹಿತಿಲು ತುಳುಟು ಪೊಸ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಬರೆವೊಡು. ಮದಿಪುದ ಕಳನ್ ದಪ್ಪುನ ಬಿತ್ತ್‌ನ ಬುಳೆದೆಪ್ಪುನ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನ ಸಗ್ತಿ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲ್ನ ಕೈಟ್ ಉಂಡು, ತರೆಟ್ ಉಂಡು. ಮದಿಪುದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮದಿಪುನ್ ದೆತೊನುನ ತುಳುವೆರ್ ಎಚ್ಚಾವೊಂದು ಬೈದೆರ್. ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ತುಳುವೆರ್ ತುಳುತ್ತ ಅಕ್ಷರ ಅಕ್ಷರೊಗು ಲಕ್ಷ ಅತ್ತ್ ನೂದು ಅತ್ತ್ ಬಜಿ ಪತ್ತ್ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ

ಕೊರ್ಡ್ವ ತುಳುವಪ್ಪೆಗ್ ಕಾನಿಗೆ ಸಂದಾವೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುಬೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲ್ನ ಬರವುದ ಬುಳೆಕಾನಿಗೆ, ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆನ ಕಿನ್ಯ ಪಣವುದ ಕಾನಿಗೆ. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾನಿಗೆಲೆನ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಮದಿಪು' ಈ ಒರ್ಸೊ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಮದಿಪು ಕೊರಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕ್‌ಬೆ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೫, ಪಗ್ಗು-ಬೇಶ-ಕಾರ್ತೆಲ್ ೧೯೯೭, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

‘ಪಡ್ದಾಯಿ’ ಮದಿಪು

‘ಮೂಡಾಯಿ ಗಾಳಿ ಬೀಜ್‌ಂಡ್, ಪಡ್ದಾಯಿ ಕಡಲ್ ಕಂತ್‌ಂಡ್’ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಂಡು. ಪಡ್ದಾಯಿ ಕಡಲ್‌ದ ಬರಿತ ತುಳುನಾಡ್, ಮೂಡಾಯಿದಕ್‌ಲ್ನ ಪಾತೆರೊಡು ಪಡ್ದಾಯಿದ ಊರು. ಪಡ್ದಾಯಿದ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಪಡವುದ ಬೇರ ಮಲ್ತೊಂದು ಪರವೂರುಗು ಪೋದ್ ಬೆಂದೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ತುಳುವೆರ್ನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಕತೆ ದಿಂಜ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಮ್ಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮದಿಪುದ ಈ ಪಡ್ದಾಯಿಡ್ ಪೊಸ ಕಾಲೊದು ಪೊರ್ತುಡು ಪರ ಕಾಲದ ನಂಬಿಕೆಲು ಎಂಚ ಬದಲಾವೊಂತು ಪನ್ಪುನ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದೆರ್ನ ಬರವು, ಮರಾಠಿದಕ್ಲೆನ ಬಾಲೆಸಾಂತ್ ನಲಿಕೆ ಇತ್ತೆಲಾ ನಂಕ್ ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸದ ಅನುಭವ ಇಂಚಿತ್ತಿ ವಿಷಯೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಶಂಕರ ಕುಂಜತ್ತೂರುಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸ ಕತೆ ಪನ್ಪುನಕುಲು ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡ್ದು ತುಳುಕು ಬತ್ತ್‌ನವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಡ್ಡೆ ಲಕ್ಷಣ. ತುಳುವೆರೆ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆನ್ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ವಂಚನೆ ಮನ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿ ನಂಬುಗೆದ ಗುಟ್ಟುನು ರಟ್ಟ್ ಮನ್ಪು ಕತೆ ಸಬಿಕು ಆರೆನ ‘ಕಣ್ಣ ಪಂಡಿತೆರ್ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಯೆರ್’.

ತುಳುತ್ತ ಕಬಿತೆದ ಕಳೊಟ್ಟು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪಾಲ್ ದೆತೊನ್ನ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಗಳಿಗೆ ಇತ್ತೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ, ಶಕುಂತಲಾ ಭಟ್ ಲೆಕ್ಕಂತಿ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿ ಕಬಿಕುಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂಬಯಿದ ಕುಸುಮಲೆಕ್ಕಂತಿನ ಪೊಸ ಕಬಿಕುಲು ಕಬಿತೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಳಮರ್ಮೊಳೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್

ಕೊರ್ತೆರ್. ಏಪಲ್ಲಲೆಕೊನೆ ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಉಂಡು, ಪಟ್ಟಿಲಾ ಉಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‍ಲೆಡ್ ಪೊಸಬೆರ್ ಬರೆಪುನ ಸಾದಿ ನೆಗತ್‍ದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಪಡ್ಡಾಯಿದ ಬಾನ ಕಂತ್‍ಜಿ. ಕಂತ್‍ಲೆಕ ತೋಜಿನಗಲ ಕರೆಗಾಲಿ ಪೊಸತಾತ್ ಪಿರ ಬೀಜುಂಡು. ಪಡ್ಡಾಯಿ ಗಾಳಿ ಬೀಜುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊನು ಪಡ್ಡಾಯಿ ಮದಿಪುದ ಪೊಸದನಿ ಪಂಡ್‍ದ್ ತುಳುವೆರ್ ಮೋಕೆಡ್ ಬರ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಕೇಂಡೊನುವೆ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೬, ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ ೧೯೯೭ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

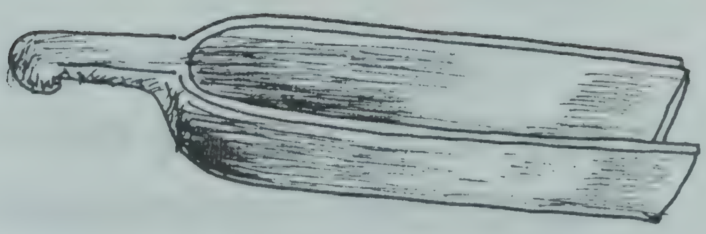

‘ತೆನ್ಕಾಯಿ’ ಮದಿಪು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ - ತೆನ್ಕಾಯಿಡ್ ರಾಮೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಡವುಲು ಕೊಚ್ಚಿಗ್, ಕಲ್ಲಿಕೋಟೆಗ್ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೊ. ತೆನ್ಕಾಯಿದ ನೀಲೇಶ್ವರ ಮುಟ್ಟ ತುಳುವೆರ್ನ ಒಳಸರಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಬೂತೊಳೆನ್ ಪತ್ಯೆರೆ ಕೊನೊಯೆರೆ ನೀಲೇಶ್ವರದ ತಂತ್ರಿಲು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮಲಯಾಳದ ಊರುಡು ತುಳುವೆರ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ನಿಲೆ ಊರುದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುತ್ತ ಲಿಪಿತ ಭಾಗವತೊ, ಕಾವೇರಿ, ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ ಮಾತಾ ತಿಕ್‌ದ್‌ನೆ ತುಳು ಮಲಯಾಲದ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಊರುಲೆಡ್. ಇತ್ತೆ ರಾಜಕೀಯ ಕಾಸರಗೋಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಕಡಿದ್ ಪೋತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಇತ್ತೆಲಾ ತುಳುವೆರ್ನವೇ ಊರು.

ತುಳುವೆರ್ನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ಲಾ ಮಲಯಾಳ ದಕ್ಲೆನ ಮರುಮಕ್ಕತಾಯಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ರಿವಾಜಿಲು. ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆಗ್ ದಿಂಜಿದಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊರ್ಪುನವು ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ. ತುಳುವೆರ್ನ ದೈವೊಲುಲಾ ಕೇರಳದ ತೆಯ್ಯಂಲಾ ಒಂಜೇ ನಮೂನೆದ ಆರಾಧನ ಶಕ್ತಿಲು.

ಅನಂತಶಯನೊ (ತಿರುವನಂತಪುರ) ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಪೂಜೆಗ್ ಪೋಯಿನ ತುಳು ಬ್ರಾಣೆರ್ ದೇವೆರೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಹೋಟೆಲ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಅವುಲೇ ನಿಲೆ ಊರ್ದೆರ್.

ಈ ಸರ್ತಿದ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಮದಿಪುಡು ತೆನ್ಕಾಯಿದಕ್ಲೆನ ಬರವುಲೇ ಜಾಸ್ತಿ ಉಂಡು. ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ, ಗಣಪತಿ ದಿವಾಣೆರ್ ಅನಂತ ಶಯನೊಡು ಇಪ್ಪುನ ರಾಮೆರ್ ಮೊಕುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೂಡಯಿದಕ್ಲ್‌ಲಾ ಸೊರದನಿ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪಡ್ಡಾಯಿದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಬಡಕಯಿದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ, ತೆನ್ಕಾಯಿದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ, ಮೂಡಾಯಿದಕ್ಲ್‌ಲಾ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇನೆಬಲ ಇತ್ತಿಲೆಕೊ.

‘ಮದಿಪು’:ಮುಡಿ-೭, ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ ೧೯೯೭ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

'ಬಡಕಾಯಿ' ಮದಿಪು

'ಬಾಳ್‌ನಾಯಗ್ ಬಡಕಾಯಿ' ಪನ್ಪಿನವು ತುಳುವೆರ್ನ ಬಾರಿ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಪಾತೆರ. ತುಳುವೆರ್ ಊರು ಬುಡುದು ಸುರುಕು ಪೋತುನೆ ಬಡಕಾಯಿಗ್. ಬೇಲೆ ಬೆಂದ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಪುದರ್ ಕೊನತ್‌ನೆ ಪಣವು ಕೊನತ್‌ನೆ ಬಡಕಾಯಿಡ್ದ್. ಬೊಂಬಾಯಿ, ಪೂನಾ, ಬರೋಡಾ, ಮೀರಜ್, ಸಾಂಗ್ಲಿ ಇಂಚ ಬಡಕಾಯಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುಲೆಡ್ ತುಳುವೆರ್ ನಿಲೆ ಊರ್ದೆರ್. ಅಲ್ತಕ್ಲೆಗ್ ಒನಸ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್, ತನ್ಕುಲೆ ಊರುದ ಬಂದುಲೆ ಬಂಜಿನ್ ತಂಪು ಮಲ್ತೆರ್.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ತುಳುನಾಡ್ ಬಡಕಾಯಿಡ್ ಗೋವೆಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ತಿರ್ತ್‌ತಿರ್ತ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆ ಬಡಕಾಯಿದ ಗಡಿ ಭದ್ರಗಿರಿಟ್ ಉಂತುಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಬಡಕಾಯಿದಕ್ಲೆನ ತುಳು ತುಳುತ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ನಮೂನೆ. ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಬ್ರಾಣೆರ್‌ಲಾ ಬಡಕಾಯಿದ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತ್‌ಂದಿನ ತುಳುವೆರ್ನಲಾ ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಸುಮಾರ್ ಒಂಜೇ ರೀತಿದವು. ಅಂಚನೆ ಬಡಕಾಯಿದ ಬ್ರಾಣೆರ್‌ಲಾ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಬ್ರಾಣೆರತ್ತಂದಿನ ತುಳುವೆರ್‌ನಲಾ ಪಾತೆರುನ ತುಳು ಒಂಜೇ ನಮೂನೆದವು. ಅಂಚಾದ್ ಬಡಕಾಯಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪನ್ಪಿ ಬೇದೊ ಅವು ಪ್ರತ್ಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪನ್ಪಿನ ರೀತಿದವತ್ತ್.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಇತ್ತೆ ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಲ್‌ಂದ್ ರಡ್ಡ್ ಆಂಡಲಾ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ ಒಂಜೇ. ಬಡಕಾಯಿದಲಾ ತೆನ್ಕಾಯಿದಲಾ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಮದಿಮೆ ಎಚ್ಚ ಆಯಿನಾತ್ ತುಳುವೆರ್ನ ಪೋಪು ಬರ್ಪಾಟಿಕೆ ಎಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್.

ಪಣೆಯಾಡಿದಾರ್ ಬಡಕಾಯಿಡ್‌ದ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಾರಂತೆರ್ ಬಡಕಾಯಿಡ್‌ದ್ ತೆನ್ಕಾಯಿದ ಪುತ್ತೂರುಗು ಪೋದು ಪಿರ ಬಡಕಾಯಿಡ್ ನಿಲೆ ಉಂತ್ಯೆರ್. ತುಳುತ್ತಲ ಕನ್ನಡದಕ್‌ಲ್ನಲಾ ಪೊರ್ಲುದ ಕೂಡು ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ಡಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಡಕಾಯಿದ ತುಳುಟು ಕನ್ನಡದ ಕಮ್ಮೆನ ಉಂಡು, ತುಳುತ್ತ ಬಲ್ಮೆನ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಬುಡ್ಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅಯಿತ ಸತ್ಪೊನು ಬರವುಡು ಕೊರೊಂದು ಬರೊಡು. ಅಂಚಾದೇ ಮದಿಪುದ ಈ ಸಂಚಿಡ್ ಬಡಕಾಯಿದಕ್ಲೆನ ಬರವುಲೆನ ಒಂತೆ ಮಾದರಿಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ದ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೮, ಪೊನ್ನಿ-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ ೧೯೯೮ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

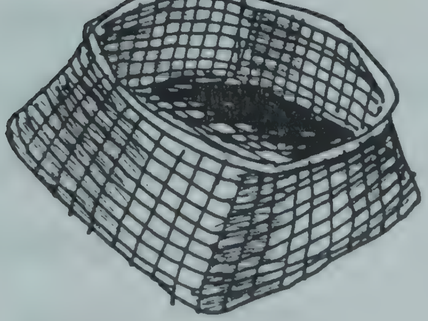

'ಚೌಕಿ' ಮದಿಪು

ಮದಿಪುಗು ರಡ್ಡ್ ಒರ್ಸೊ ಕರಿದ್ ಮೂಜನೆ ಒರ್ಸೊ ಪತ್ತೊಂದುಂಡು. ಸುರುತ ಒರ್ಸೊ ಬೂತದ ನೇಮದ ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯ, ಗಗ್ಗರ, ಅಣಿ, ಬಾರಣೆ ಇಂಚ ಒಂಜಿ ರಾತ್ರೆದ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆನ್ ಸಂದ್ಯೆತ ಮಲ್ತೊ. ರಡ್ಡನೆ ಒರ್ಸೊ ಬೊಳ್ಪಾನಗನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಡಾಯಿ, ಪಡ್ಡಾಯಿ, ತೆನ್ಕಾಯಿ, ಬಡಕಾಯಿ ತೂವೊಂದು ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಲೆಡ್ ನಾಲೂರುಲೆಡ್ ಮದಿಪು ಪಂಡೊಂದು ಪುದರ್ ದೆತೊಂಡ. ಇತ್ತೆ ಮೂಜನೆ ಒರ್ಸೊ ಪತ್ತ್‌ನಗ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಆಟದ ಚೌಕಿಗ್ ಬೈದ. ಈ ಒರ್ಸೊ ಚೌಕಿಡ್ ಬಣ್ಣೊ ಪಾಡ್ದ್ ರಂಗತಳೊಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆ ನಡುಟು ನಾಲಾಟ ಗೊಬ್ಬುದು ಪಿರ ಚೌಕಿಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲೊ.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಚೌಕಿದ ಮದಿಪುಡು ಈತ್‌ನೇಟ ತೋಜಂದಿನ ಮೋನೆಲ್, ಕೇನಂದಿನ ಸೊರೊಕುಲು ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕೆಬಿಕ್ ರಂಗಿತ ಮನ್ಪುನಲೆಕೊಂತಿನ ಏರ್ಪಾಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಾವಡೆರ್ನ ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆ, ತುಳುವೆರ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಂಚಾಂಗೊನು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಖಂಡೇರಿಯೆರ್ನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನದ ಬರವು, ತುಳುವೆರ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಪಿರ ಪೊಲಿಕೆ ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಗಿಚ್ಚಾದ್ ಅಯಿತ ಸೂಕ್ರುಮೊಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ತುಳುವೆರ್ನ ಒವ್ವೇ ಕೆಲಸೊಲೆಗ್ ಜಂಬರೊಲೆಡ್ ಅಟಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಏಪಲಾ ಬೋಡಾಯಿಂಚಿತ್ತಿನ ತಾರಾಯಿನ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್ರ್ ಪಡಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಒಡೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಶಕುನ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮುದ್ಯೆರ್ನ ಪುಲಮರ್ದ್ ಆರ್ನ ಅನುಭವದ ತುಪ್ಪೆನ್ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್. ಸೇಡಿಯಾಪುದಾರ್

ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಕಾನಿಗೆ ಕೊರ್ನ ನೆಂಪುನು ವಿಷ್ಣು ಭಟ್ರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸಂಸಾರದ ಸಂಗತಿಲೆನ್, ಊರುದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ದ ರಂಗ್‌ನ್ ಪನ್ಪುನ ಬರವುಲು ಅಮ್ಮೆಂಬಳ ಬೊಕ್ಕ ಚೊಕ್ಕಾಡಿಯೆರ್ನವು. ತುಳುವೆರೆ ದೈವದ ಒಂಜಿ ಐತಿಹ್ಯೊನು ಸಾಲಿಯಾನ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿಲೆನ ಕೋಪೆಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ಪಿದಯಿ ಬೈದ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ದ್ ತುಳುಕು ಒಂಜಿ ಕತೆನ್ ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳು ಬರವುದ ಕದಿಕೆ ದಿಂಜಾದೆರ್. ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ಕವಿಕುಲು ಪೊಸ ಕವಿಕುಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಅಮೃತೆರ್, ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ, ತಿಲಕನಾಥ ಮಂಜೇಶ್ವರ, ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ನಂದಳಿಕೆ, ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಬೇರಿಕೆ, ವಾಸುದೇವ ಕಾಮತ್ ತುಳು ಕಬಿತೆಲೆಗ್ ಪೊಸ ಸೊರೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಸೇರ್ಸದೆರ್. ಇಂಚ ಪೊಸ ಒರ್ಸೊಡು ತುಳು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಸಂಗತಿಲು ಪಿರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ದ್ ಪಚ್ಚೆ ವರ್ಣೊಡು ಮಿಂಚೊಂದುಲ್ಲೊ. ಪೊಸ ಬುಳೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಮೂಡೊಂದುಲ್ಲ! ಪರಬೇರ್ ಪೊಸ ತೆಗ್‌ಲ್ ಪನ್ಪುನ ಅರ್ತೊಡು ಚೌಕಿದ ಮದಿಪು ಕೇಂಡೊಂದುಂಡು. ಆಟಿಗ್ ದುಂಬು ಈ ಪೊಸ ಮದಿಪು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕಳೆಂಜಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತಿ ಬರ್ಪಿ ಮಾರಿಲೆನ್ ಕಡಪ ರಾಜ್ಯೊಗು ಪಾಡಡ್‌ಂದ್ ಕೇಂಡೊಂಬೆ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೯, ಪಗ್ಗು-ಬೇಸ-ಕಾರ್ತೆಲ್ ೧೯೯೮ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

'ರಂಗಸ್ಥಳ' ಮದಿಪು

ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬರ್ಪುನ, ಮುಚ್ಚಿದಿ ಬಾಯಿನ್ ಒಡೆತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರೊ ಪಾತೆರುನ ನಾಲಾಟ ಗೊಬ್ಬುನ - ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಮಾತ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನಕುಲು ನಮ ಊರ್ದ ಆಂಜೆನಕುಲು. ಪೊಂಜೆನಕುಲೆಗ್ ಉಳಯಿದ ಅದೆಟ್ ಆಟಿಲ್‌ಡ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಕೊಟ್ಯಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್‌ಲ್ನ ಉಳಯೇ ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಪಾತೆರೊಂದು ಚಾವಡಿಗ್‌ಲಾ ಬರ್‍ಯೆರೆ ಆವಂದ್‌ನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಕಾಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪೊಂಜೆನಕ್‌ಲ್ಲಾ ಚಾವಡಿಗ್ ಬಯಿದೆರ್. ಇಲ್ಲ್‌ಡ್‌ದ್ ಪಿದಯಿ ಜತ್ತ್‌ದೆರ್. ಪೊಣ್ಣದನಿನ್ ಆಂಜೆನಕ್ಲೆಗ್ ಕೇನ್ಪದೆರ್. ಆನ್ಜೆನಕ್ಲೆಲೆಕೊನೇ ತನ್ಕುಲೆಗುಪ್ಪುನ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರಂಗಸ್ಥಲೊಕುಲೆಡ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದೇ ಈ ಸರ್ತಿದ ನಮ ಮದಿಪುಡು ರಂಗಸ್ಥಲೊಡು ಪೊಣ್ಣದನಿ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಆಣ ಸೊರತ ಅರಬ್ಬಾಯಿದ ನಡುಟು ದೆಂಗ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ಪೊಣ್ಣದನಿ, ರಂಗಸ್ಥಳ ನಿಲ್ಕೆ ಅವ್ವೇ ಕೇನುಲೆಕ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಯಕೆ ಇತ್ತೆ ಕೈ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್.

ತುಳು ಬರವುದ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಪೊಂಜೆಲೆನ ಬೆನ್ನಿ ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುಡು ಬಗೆಬಗೆಟ್ಟ್ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇರ್ವತ್ತೊಂಜಿ ಜನ ಪೊಂಜೆನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಮದಿಪು ಕೊರ್ತಿನವು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗತಿ. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 9 ಆಗಸ್ಟ್ 1998ನಾನಿ ನಡಪಾಯಿ 'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ಕೂಟ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು ಓದಿನ ಕತೆ ಕಬಿತೊಲು ಕೆಲವು ಮುಲ್ತ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಉಲ್ಲೊ. ಅಕ್ಕೆಸಿರಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ದೇಯಿಬೈದ್ಯೆದಿ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆನಕ್‌ಲೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್, ಉಳ್ಳಾಲದ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುನ ಪೊಣ್ಜೆವುನಕುಲೆನ ಸೊರ ಒರ್ಮೆಲಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬರೊಡು; ಅಕ್ಲೆ ಬರವು ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು. ಚೌಕಿಡ್ ಇತ್ತಿನಕುಲು ಮಾತ ಒಟ್ಟಾದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಕು ಬರೊಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಣ್ಣ ಕೂಟೊಗು ಆಟೊಗು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಮದಿಪುದ ರಂಗಸ್ಥಳೊ ನಿಲೆಮಲ್ತ್ ಕೊರಡ್‌ಂದ್ ಬಯಕ್‌ಬೆ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ - ೧೦, ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ ೧೯೯೮ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

'ಒಡ್ಡೋಲಗ' ಮದಿಪು

ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ದೇಕಿಡ್ ನಮ ಉಲ್ಲೊ. ಆಟದ ಕಳಟ್ ಒಡ್ಡೋಲಗೊಡು ತೋಜಿ ಮದಿಪ್ಪು, ಅವು ಆಟ ಸುರುವಾಪುನ ಸುರುತ ನೋಟ. ನಮ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸದ ಆಟ ಗೊಬ್ಬುದು ತುಳು ಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯೊಲೆನ್ ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಕೊನೊದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗೊಗು ಅನುವು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ನ ಉಲ್ಲಾಸೊಡು ಈ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರೆ ಎಂಕ್ ದಿಂಜ ಸಂತೋಸಾಪುಂಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪೊಸ ಕೂಟೊ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಪ್ರವೇಶ ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೊಂದುಪ್ಪುನ ಈ ಅಮುರ್ತ ಗಳಿಗೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರಿ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊದ ಮಾತ ತೆಲಿಕೆನಲಿಕೆಲೆಗ್ ಪದರಂಗಿತೊಲೆಗ್ ಕೆಬಿ ಕೊರ್ತಿನ ಕಣ್ಣ್ ಅರ್ಲಾದಿನ ಮೆಯಿ ಮರ್ಲಾದಿನ ಮಾತ ತುಳುವೆರೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನೆನೆತೊನುವೆ. ಪೊಳಲಿ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ರೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಪಿದಾಡ್‌ನ ಪದಿನಾಲ್ ಜನತ ಕೂಟೊಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊ ತುಳು ರಂಗಸ್ಥಳೊಟು ಎಡ್ಡೆನಾ ನಲಿತ್‌ದ್ ಊರೊರ್ಮೆ ತಿರ್ಗಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುಬಾಸೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪ್ರಸಂಗೊಲೆಗ್ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ತೋಜಿಪ್ಪಾದ್ ಮದಿಪುನು ಪರಪಿ ನೀರ್‌ದಲೆಕೊ ದುಂಬು ಕೊನೊವೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆ. ನಮ ಮಾತ ಚೌಕಿಡ್ದ್ ರಂಗಸ್ಥಳೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಡ್ಡೋಲಗ ಕೊರ್ದು ಪ್ರಸಂಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮ.ನಮ್ಮ ಮೆಯಿ ಮನಸ್‌ಲೆನ್ ತುಳುಕಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಮದಿಪುನು ಇನಿಕ್ಕತ್ತ್ ಎಲ್ಲೆಗತ್ತ್ ಸಾರ ಕಾಲ ಮುಟ್ಟೊಗು ಬೆಳಗಾವೊಡು.

ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪುಡು ಎಚ್ಚೆ. ಕರ್ಕೇರೆರ್ ಬೊಂಬಯಿಡ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ನಡತ್ತ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿದ ಪಜ್ಜೆ ಗುರ್ತೊಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಗುರುರಾಜ ಮಾರ್ಪಳ್ಳಿದಾರ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ತುಳು ಜಾನಪದ ಪೊಸ ಕಾಲೊಗು ಒಗ್ಗೊಂಡಾಂಡ ಅಯಿತ ಬನ್ನದಿನ್ನೊ ಸೊರದನಿ ಎಂಚ ಬದಲಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಕೆ.ಟಿ. ಭಂಡಾರಿಲು ಎನ್ನ ಊರು ಎನ್ನ ಜನ ಪನ್ಪಿ ಬರವುಡು ಆರೆನ ಊರುದ ಗುರ್ತೊಡು ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಜನಕುಲೆ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ ಇಂದೆನ್ ಪೆಜಿದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಮನೋಹರ ಪ್ರಸಾದೆರೆನ ಮಂಚವು ಕತೆಟ್ ಹಳ್ಳಿ ಪೇಂಟೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಒಂಜಿ ಬೊಕ್ಕೊಂಜೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ತಾಂಟ್‌ನಗ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬದ ಉಳಯಿ ಉದಿಪನ ಆಪಿ ಬೇನೆನ್ ಮಂಚವುದ ಒರುಟು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಪರ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಲಿತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುನ ಪೊರ್ತುಗು ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಳಯಿ ಆಪಿನ ಸಂಕಟ ಮರ್ಕೊನು ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಅಮೃತ ಮಲ್ಲೆರ್ ಕತೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪದೊಲಿನ್ ಬರೆತೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ ಎಂಚ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗುಣೊಕ್ಕುಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು ಪನ್ಪುನವು ಯದುಪತಿ ಗೌಡೆರೆ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿನ ಬರವುಡು ಉಂಡು. ಉಮೇಶ ರಾವ್ ಎಕ್ಕಾರ್ ಆರೆನ ಅಪ್ಪದ ಬರ್ಸ ಬೆಲ್ಲದ ಬರ್ಸ ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲೆಡುಪ್ಪಿ ಕುಸಾಲ್ ಕುಸೆಲ್‌ನ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಇತ್ತೆ ನಮೊಟ್ಟಿಗೆ ಉಪ್ಪುನ ಭೂತೊಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರತಿ ಭೂತ ಸೃಷ್ಟಿ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಯಕೆ ಅಮಿತನ ಬೂತ ಕಬಿತೆಡುಂಡು. ಮಾತ ಬನ್ನೊಲು ಕಡೆಕ್ಕಾಂಡಲಾ ಕೋಡಿ ಎತ್ತುವ ಪನ್ಪುಂಡು ರಾಜಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆರೆನ ಪಡಿಕ್ ಬಾರ್ ಮುಟುದ್‌ಂಡ್ ಕಬಿತೊ. ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ನಾರಾಯಣ ರೈಕುಳೆನ ಪೊಡಿ ಕಬಿತೆಲ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊಡಿಪೊಡಿ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪೊರಿತಲೆಕ್ಕೊ ಅರಳ್ತ್ ಕೊರ್ತ್. ಸಾ. ದಯಾ ಆರೆನ ಬೊಳ್ಳಿಗೆರೆಕುಲೆ ರಾಗ, ಕಬಿತೆಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಎಲ್ಯೆ ಪೋದು ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ಆಳ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಜೋಕ್ಲಾಟಿಕೆದ ಬದ್ಕ್‌ದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಟ್ಟುಲೆಕ ಕೊರ್ತೆರ್. ಕರ್ಕೇರೆರೆ 'ಪುರುಷೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಕಾಲಚಕ್ರ' ಬೂಕುಲೆನ್ ಎಂ.ಆರ್. ಬಂಗೇರ ಮಾರಿಪಳ್ಳ ತುಳಿತ್‌ದ್ ಈ ನಾಟಕೊಲ್ನ ತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಬೊಳ್ನೆಯಿತ ಬರೊಟ್ಟು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್.

'ಒಡ್ಡೋಲಗ' ಮದಿಪುನು ಪೊರ್ಲುಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಂಕುಲು ಮುಗಿತೊಂದುಲ್ಲ. ಕರಿನ ಮೂಜಿ ಒರ್ಸೊಡು ಪತ್ತೊಂಜಿ ಮದಿಪುದ ಸಂಚಿಲೆಗ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ದೇಕಿಲೆಡ್ ಉಳ ಮರ್ಮೊಲೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮುನೆಲೆನ್ ಸಂಪಲಿತ್ತ್ ಕೊರಿನ ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ ಬೊಕ್ಕ ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ ಮೊಕುಳೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಬಲ್ಮನ ಮಲ್ಪುನವು ಎಂಕ್ ದಿಂಜ ಪರ್ಮೆದ ಸಂತೋಸುದ ಉಡಲ್ ದಿಂಜುನ ಸಂಗತಿ. ಪೊಳಲಿದಾರ್‌ಲಾ ನಂದಾವರೆರ್‌ಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಕೂಟೊಡು ಸೇರ್ದ್ ಉಪ್ಪೊನೆದ್ದಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಮದಿಪುದ ಪರಿಪು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ನಡತೊಂದು ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಇಸ್ವಾಸೊ ಎನ್ನವು. ತುಳುವೆರ್ ಮದಿಪುನು ಏಪೊತ್ತುಗುಲಾ ತನ್ಕುಲೆ ನಾಲಯಿ ಆದ್ ಕೆಬಿಯಾದ್ ಕಣ್ಣಾದ್ ಒಪ್ಯಾವೊನೊಡುಂದು ಬಯಕುವೆ.

'ಮದಿಪು' : ಮುಡಿ-೧೧, ಬೊಂತೆಲ್-ಜಾರ್ದೆ-ಪೆರಾರ್ದೆ ೧೯೯೮, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ

ತುಳುನಾಡ್, ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಕುಲೆನ ಸಾದನೆಲೆನ್, ಅಕುಲು ತುಳುಕು ಸಂದಾಯಿನ ಕಾನಿಗೆಲ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಉದ್ದೇಶೊಡು ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಲೆ ಸರಮಾಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳುಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುಳುನಾಡ್ ನೆತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಈ ಹಿರಿಯಕುಲೆಗ್ ಇತ್ತಿ ಮೋಕೆ ಅಭಿಮಾನೊಲೆನ್ ಈ ಬೂಕುಲೆಡ್ದ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. ತುಳುತ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ನನ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ನಮೊ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೊ. ಅಕುಲೆನ ಉಮೇದ್ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸೊಲೆನ್ ಅಕುಲು ನಡತಿ ಸಾದಿಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುನ ತೂಟೆಲು ಈ ಬೂಕುಲು.

ಮದಿಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ (1996-1998) ಬೂಕುಲೆ ಪಿರವು ಪುಟ ಮದಿಪ್ಪು

ಎಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ತುಳು ಚಳವಳಿನ್ ಸುರು ಮಲ್ತಿನಾರ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ವ್ಯಾಕರಣ, ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯಿನಾರ್, ತನ್ನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಡ ತುಳುಟು ಬರೆಪಾದ್ ತನ್ನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪಯಿನಾರ್. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ತನ್ನ ಸರ್ವಸ್ವೊನು ಕಳೆವೊನ್ನಾರ್ ಒಡಿಪುದ ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್. 1997ಕ್ ಆರ್ ಪುಟ್ಟುದು ಸರಿ ನೂದು ವರ್ಸೊ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅವುಂತೆರ್ಲಾ ಗಳಿಗೆಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ವಿಷಯೊಡು ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನ ಶ್ರೀ ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ಪ್ರತಿಮಾ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್‌ದ ಯಜಮಾನಿ ಶ್ರೀ ಜಯರಾಮ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಸೇರಿಗೆದಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಆರೆನ 'ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರ್'
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್-ಅ, 1996 ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟರಾದಿತ್ತೊಂದು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಓದು, ಬರವುದೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಮ್ಮಂದೊಪಟ್ಟಿನಂಚಿನ ನಾಟಕೊ, ಕೈಕಸುಬು, ಪುಲ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಕಮ್ಮನೊ ನಾಲ್ ಕೋಡಿಡೆ ಪರಡುಲೆಕ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್. ಮಾದಿರನ ಗಾದೆ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ಕತೆ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣ್ಣ ಕತೆ ಇಂಚ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ತುಳುವೆರೆನ, ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿಲೆ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನ ಮೇರೆನ ವಿಷಯೊಡು ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ರಾಸಿ ಕೂಟುದು ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಮೇರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಆರೆನ 'ಬಿ. ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್'
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್-೯, 1996, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಟ್ಟಾರ್ ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪಣಿಯಾಡಿದಾರೆನ ಕಾಲೊಡು ತುಳು ಚಳವಳಿಡ್ ಬೆನ್ತಿನಾರ್, ತುಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಾಲೆಡ್ 'ಮದ್‌ಮಾಳತ್ತ್ ಮದಿಮಾಯೆ' ತುಳು ಕತೆನ್ ಬರೆತ್ತಿನಾರ್. ಉಡುಪಿ ನವಯುಗೊದ ತುಳು ಸಂಚಿಕೆಡ್ ತುಳು ಪದೊಕ್ಕುಲೆನ್ ಬರೆತ್ತಿನಾರ್, ಕುಡ್ಲದ 'ನವಭಾರತ' ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಸಂಪಾದಕೆರಾದ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಪೇಪರ್‌ಗ್ ಸಂಪಾದಕೀಯದ ಬರವುಡ್ದ್ ಕನ್ನಡೊದಕುಲೆನ ಪುಗರ್ತೆಗ್ ಸಂದ್‌ನಾರ್ ಮಟ್ಟಾರ್ ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆರ್. ಆರೆನ್ ಮುಟ್ಟಡ್ದ್ ತೂಯಿನಾರ್ ಆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದಿಂಜ ಸಮಯೊ ಬೆಂದ್‌ನಾರ್, ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಪ್ರೀತಿ ಗೌರವೊ ದೀವೊನ್ನಾರ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್. ಆರೆನ ಬದಕ್ಕ್ ಬರಾವುದ ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಆರೆನ 'ಮಟ್ಟಾರ್ ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ'

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೦, 1996, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ

ತುಳುನಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೊಗಾದ್ ಎಡ್ಡೆನಾ ಪೊಣೇದ್, ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯೆರೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೂಕು ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್. ಬಂಗೇರೆರ್‌ನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಗುಟ್ಟು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಾಣಿಕೆ. ಸಂಶೋಧನೆದಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ತುಳುಟು ಪೊರ್ಲುಡು ಬರೆವೊಲಿ ಪನ್ಪುನೆಕ್ಕ್ ಈ ಬೂಕು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾಹರಣೆ. ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರೆನ ಬದ್ಕ್ ಬರವುಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಶೋಧನ ಗ್ರಂಥೊನು ಬರೆಯಿನ ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮೇರೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರೆರ್ನ ಚಿತ್ರ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ನ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕುಮಾರ್ ಮೇರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಆರೆನ 'ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ' ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೧, 1996, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲೆಡ್ ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್‌ನವು ಮಲ್ಲ ಪುದರ್. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಗಾಂಧಿಯೆರೆನ ಪ್ರಭಾವೊಡ್ದು ಅತಿನ ತತ್ವೊಲೆನ ಪ್ರಚಾರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ತುಳುಟು ಬರೆಯಿನಾರ್ ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್. ಅರೆನ 'ಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್' ಬೊಕ್ಕ 'ಅಮಲ್ ದೆಪ್ಪಡೆ' ಪನ್ಪುನವು ರಡ್ಡ್ ಕಬಿತೆಲೆನ ಗೊಂಚಿಲ್‌ದ ವಸ್ತ್, ದಾಟಿ, ಬಾಸೆ ಇಂಚ ವಾ ರೀತಿ ತೂನಗಲಾ ತುಳುವೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ 'ಏಪೊಲಾ ನಲಿಪುನಂಚಿತ್ತಿನ ಪದೊಕುಲು. ತುಳುತ್ತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕತೆ ಮಂಜೊಟ್ಟಿ ಗೋಣನ್ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕಬಿತೆದ ರೂಪೊಡು ಬರೆತೆರ್. ತುಳು ಕನ್ನಡ ಯಕ್ಷಗಾನ, ಜೋಕುಳೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಹವ್ಯಕ ಕನ್ನಡೊಡು ನಾಟಕ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ಲೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತಿನ ನರ್ಕಳದಾರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುಲೆನ್ ಅರೆನ ಮಗೆ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗಾದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಬೂಕುನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ರ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯಿನ ಬರವುನು ತುಳು ಕವಯಿತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕ್ಕೆಡ್ ತುಳುಕು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಶ್ರೀ ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (ಮೂಲ : ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ) ಆರೆನ 'ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್'
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೨, 1997, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ವಿಶುಕುಮಾರ್

ಕನ್ನಡೊಡು ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕೊ, ಸಿನೆಮೊದ ಕಳಟ್ಟ್ ಎಡ್ಡೇನೆ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ತುಳುಕು ಬೋಡಾದ್ ದಿಂಜ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ನಾಟಕೊ ದಿಂಜ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಆರ್ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ ತುಳು ಸಿನೆಮೊ ತುಳು ಜನೊಕುಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಏಪೊಗ್ಲಾ ಒರಿಯೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಮಲ್ಲ ಕಾಣಿಕೆ. ತುಳುಸಿರಿ ಪನ್ಪಿ ತುಳುಪತ್ರಿಕೆಡ್ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಬೆಂಗಳೂರುಡು ತುಳುಕೂಟೊದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ತುಳುವೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊನು ಮಲ್ಪಾದ್ ತುಳುತ ಸೇವೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಆರೆನ ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಲೆಡ್ಲಾ ತುಳುತ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಜನೊಕುಲೆನ ಸುಖೊ ಕಷ್ಟೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾವುನ ಬೆನ್ನಿ ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿತ್‌ನ ವಿಶುಕುಮಾರ್‌ರೆನ ಬದುಕು ಬರವುಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಡಿಡ್ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆಯಿನ ಶ್ರೀ ಬಿ. ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್‌ರೆಗ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಬಿ. ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್ ಆರೆನ 'ವಿಶುಕುಮಾರ್'

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೩, 1997, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಹಾಕಾವ್ಯೊದ ಮಾಧ್ಯಮೊ ಆಪಿನ ಸಾಮರ್ಥಿಕೆ, ಯೋಗ್ಯತೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲೊಡು ಸಾದಿತ್‌ದ್ ಸಾಬೀತ್ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಿಪಾಯಿನ ಮಹಾಕವಿ ವಿದ್ವಾನ್ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಬಟ್ರ್. ರಾಮಾಯಣೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಡೇ ತುಳುವೆರೆ ನಡುಟೇ ನಡತ್ತಿ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊರ್ಪಿನ 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ' ತುಳುತ್ತ ಕೊಂಡಾಟೊದ ಗೆಲವಂದ ಮಾಲೆ, ಗೌರವದ ಗೊಂಡೆ. ಕವಿಯಾದ್, ವಿದ್ವಾಂಸೆಯಾದ್, ಅಧ್ಯಾಪಕೆರಾದ್ ಮಂದಾರೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಕಜ್ಜ ಮಲ್ಲವು. ಮರಾಠಿ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆದ ಮಂದಾರೆರ್ ಕನ್ನಡ ಮಾಸ್ತರಿಕೆದೊಟ್ಟುಗು ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಜಾಗಂಟೆ ಪತ್ತಿನಾರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತೆರಾದ್, ಭಾಗವತೆರಾದ್, ಅರ್ಥದಾರಿಯಾದ್, ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕೆರಾದ್ ಆ ಕಳೊಟು ಎಡ್ಡೆ ಅನುಭವಿಯಾದ್ ದಿಂಜ ಕಾಲೊ ಬೆಂದಿನಾರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ನಾಡಿನರಂಬು ಪತ್ತಿನಾರ್.

ಮಹಾಕಾವ್ಯ 'ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ' ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುಟು ಜಾಗಂಟೆ, 'ಬೀರದ ಬೊಳ್ಪು', 'ಕನತ ಪೊಣ್ಣು', 'ಭರತನ ಮೋಕೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ಮಾಯೊದ ಶೂರ್ಪನಕಿ'. 'ಕನ್ನಡೊಡು ಮಂದಾರ ಮಾಲೆ', 'ಉನ್ಮತ್ತ ರಾಘವ ಪ್ರೇಕ್ಷಾರ್ಣ' ಅತ್ತಂದೆ ಮೇರೆನ ಬೇತೆಲ ಕೆಲವು ಬರವುಲು ಅಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕುಲೆಗಾದ್‌ಲಾ ಮೇರ್ ಕೆಲವು ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್.

ತುಳುತ ಕಾವ್ಯೊದ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಎರ್ತೆ ಪುಟ್ಟಾಯಿನ ಹಿರಿಯ ಕವಿ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಭಾಷಾ ಸಮ್ಮಾನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಬಟ್ರ್ ೧೯೯೭ಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆರೆನ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಪ್ರೀತಿ, ಗೌರವ ದೀವೊನ್ನಾರ್ ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುದ ದಿಂಜ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುದ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತ್ತೆರ್. ಆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ. ಈ ಬೂಕುನು ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತಿನ ದುರ್ಗಾ ಆರ್ಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು ಮುಕುಲೆಗ್ ಅಂಚನೆ ಸೇರಿಗೆದಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ನೆನೆತೊನುಂಡು.

ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಆರೆನ 'ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್' ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೪, 1998, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್

ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚಿಲ್‌ಡ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲ್ನ ಕಾನಿಗೆ ಮಲ್ಲವು. ಮಾಧವ ತಿಂಗಳಾಯೆರೆನ 'ಜನಮರ್ಲ್' ತುಳುಟು ಅಚ್ಚಾಯಿನ ಸುರುತ ನಾಟಕೊ. ಆಂಡ ತುಳುವೆರೆನ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಳಕ್ಕ್ ಒಯಿತ್‌ನ ಮರ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಯಿನ ನಾಟಕೊಲು ಪಂಡ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್‌ನವು. ನಾಟಕೊಂದು ಪಂಡ ಜನೊಕುಲೆನ ನಡುಟು ಪುಟ್ಟುನವು. ಜನಕುಲೆನ ನಡುಕು ಸೇರುನವು ಪನ್ಪಿ ದಿಟ್ಟೆಡ್ ಕನ್ನಡೊಡು ಕೈಲಾಸಂದಾರ್ನ ನಾಟಕೊಲು ಮಲ್ತಿ ಪ್ರಭಾವದಂಚನೆ ಕೆಮ್ತೂರುದಾರ್ನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು, ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿಗ್ ರಂಗ್ ಕೊನತ್ತೊ. ತುಳುವೆರೆನ ಕುಟುಂಬೊದ ಉಳಯಿ ನಡಪುನ ಮೋಕೆದ ರಂಗ್‌ದ ಬೇನೆ ಬೇಜಾರದ ನಂಜಿ ನರಕದ ಕತೆ ಎತೆಕ್ಲೆನ್ ಜನಕುಲೆನ ನಡುಕು ಕೊನೋದು ಪೋದು ನಾಟಕ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್. ಪಿದಯಿದ ತೂಕೆಗ್ ಮಕಾರ್‌ದ ಮರ್ಲ್‌ದ ಪಾತ್ರ ಪಾತೆರೊದಲೆಕೊ ತೋಜಿಂಡಲಾ ತುಳುವೆರ್ನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನೊಕುಲೆನ ಅಯಿಟ್‌ಲಾ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಉಳಯಿದ ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬಂಗೊಲೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುನ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್‌ನ ನಾಟಕೊಲು ಮಲ್ತ್‌ದೊ. 'ಮುತ್ತ್‌ನ ಮದ್ಮೆ', 'ಬೊಂಬಾಯಿದ ಕಂಡನಿ', 'ಕಣ್ಣೀರ್ದ ಕರಿಯುಮಣಿ', 'ಮಾಮಿಗಾವಂದಿ ಮರ್ಮಲ್' - ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಪಾಕೊ ನಾಟಕೊಲು ತುಳುಟು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಸ್ತುದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ರೂಪದ ತುಳು ನಾಟಕೊಲ್ನ ಮಲ್ಲ ಬೊಳ್ಪುಗು ಕಣಿ ತೋಡುದು ಕೊರ್ಯೆ. ವ್ಹಾ ವ್ಹಾರೆ ಕಮ್ಮೆನೊ ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಪದೊಕುಲು ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆಗ್ ಸಂಗೀತದ ಶಕ್ತಿನ್ ಕೊನತ್ತ್ ಕೊರ್ತೆ.

ಈ ಬೂಕುನ್ ಪೊರ್ಲುಡೆ ಬರೆದ್ ಕೊರಿನ ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್ ಅರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್ ಆರೆನ 'ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್'
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೫, 1998, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್

1923ಟ್ಟ್ ಕುಡಲದ ಕೈತಲ್‌ದ ಸಸಿಹಿತ್ಲುಡು ಪುಟ್ಟಿನ ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ನೆರ್ ತನ್ನ ಮೂರ್ತಿನ್ ತಾನೇ ಕೆತ್ತೊನ್ನ ಕಲಾ ಶಿಲ್ಪಿ. ಎಲಿಮೆಂಟ್ರಿ ಸಾಲೆದ ಬರವುನು ಪತ್ತೊಂದು ಟೈಲರ್ ಕೆಲಸೊಡು ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವೊಂದು ತುಳುತ ಬಾಸೆಗ್ ಪೊಲಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆದ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್‌ನಾರ್. ತುಳು ನಾಟಕೊನ್ ನಾಟಕದ ಕಳಟ್ಟ್, ನಾಟಕ ಬರೇದ್, ನಾಟಕ ಗೊಬ್ಬಾದ್, ಗೊಬ್ಬಾಯಿನಾರ್. ಸುಮಾರ್ ಐವೊಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್ ತರತರತ ತುಳು ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್. ಮೆರೆನ 'ಕಾಂಪರನ ಕಟಿಪಿಟಿ', 'ಈ ಪ್ರಾಯೊಡುಲಾ ಬರವಾ', 'ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ' ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಾತೊ. ಆಂಡ ಸುಮಾರ್ ಐವೊದಾತ್ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ಅಚ್ಚಾವಂದೆನೇ ಒರಿದೊ. ಪುರಾಣದ, ಚರಿತ್ರೆದ ಇತ್ತೆದ ಕಾಲದ ನಾಟಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯಿನ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್, ರೇಡಿಯೋಲೆಗಾದ್ ನಾಟಕ ಬರೆತೆರ್. ಕುಡಲದ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಂಗಳೂರ್‌ದ ಆಕಾಶವಾಣಿಡ್ ಸುರುಟು ಪ್ರಸಾರ ಆತ್‌ನ ತುಳು ನಾಟಕೊಲು ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್‌ನ. ತುಳು ಸಿನೆಮದ ಕಳಟ್ಟ್ ಎಡ್ಡೆನಾ ಬೇಲೆ ಬೆಂದಿನ ಕಿರೋಡಿಯನ್ನೆರ್ ಒಟ್ಟು ಆಜಿ ಸಿನೇಮೊಲೆಗ್ ಪದ ಬರೆತೆರ್. 'ಸರ್ಪ ಸಂಕಲೆ' ಸಿನೇಮೊಗು ಕತೆನ್ಲಾ ಬರೆತೆರ್.

ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರೆಗ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1997ಟ್ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಕೊರ್ದು ಸನ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನ ಬಾಗ್ಯೊನು ಪಡೆಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿನ ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ್ ನೆಂಪುದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ನಾಟಕಕಾರೆರೆನಕ್ಲೆ ಗುರು ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನೆರ್ 5-9-1997ನಾನಿ ಕಾಯ ಬುಡುದು ಕೈಲಾಸ ಸಂದಿಯೆರ್. ಆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ದಿಂಜ ಗೌರವ ಪ್ರೀತಿನ್ ದೀವೊನ್ನಾರ್ ಶ್ರೀ ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು. ಆರೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಬರವುದ ದಿಂಜ ಸಂಗತಿನ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪೊರ್ಲುಡ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತೆರ್.

ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು ಆರೆನ 'ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್'
ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್- ೧೬, 1998, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು

ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಸ್ವತಂತ್ರ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಐವ ಒರ್ಸೊ ದಿಂಜಿನ ನೆಂಪುಗು ಊರೊರ್ಮೆ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪರ್ಬೊನು ಆಚರಿತೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳುಟು ಶಾಲೆ ಕಾಲೇಜಿದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಭಾಷಣ, ಪ್ರಬಂಧ, ಕ್ವಿಜ್‌ದ ಪಂತೊಲೆನ್ ನಡಪಾಂಡ್. ಶಾಲೆದ ಜೋಕುಲು ಈ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ಕುಲೆ ಬಾಸೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊಂದು ದೇಶೊಲಾ ಬಾಸೆಲಾ ಒಟ್ಟೊಟ್ಟಿಗೆ ಬುಳೆವೊಡು ಪನ್ಪುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು. ಬಂಗಾರ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು ನಮ ದೇಶೊ, ದೇಶೊಗು ಬೋಡಾದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಜೀವೊಲೆನ್ ಬದ್ಕ್ ಬಾಗ್ಯೊಲೆನ್ ಕಳೆವೊನ್ನ ಮಹಾತ್ಮೆರ್-ಮೊಕ್ಲೆನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪುನ ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ಲೆನ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆನ್ ಮೂಲು ಕಟ್‌ದ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೇಶೊಂದು ಪನ್ನಗ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಅಕ್ಲೆ ದೇಶೋನೇ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಅಕ್ಲೆ ಬಾಸೆನೇ. ಅಂಚಾದ್ ಅಪ್ಪೆ ಭಾರತಿನ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ತುಳುವಪ್ಪೆನ್, ಭಾರತ ದೇಶದೊಟ್ಟಿಗೆ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ನೆನೆತೊನ್ನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ತುಳು ಪದೊಕುಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪರ್ಬೊಗು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿಂಗಾರದ ಸಿಂಗಾರೊನು ಮಲ್ಪುನ ಉರ್ಕು ಉಲ್ಲಾಸದ ಕೆಲಸೊ ಮೂಲು ನಡತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ತುಳುತ ಮಲ್ಲ ಸಾಹಿತಿಲ್ನ ಪದೊಕುಲೆ ನೊಟ್ಟಿಗೆನೇ ನಲ್ಪತ್ತೇಳೇಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊಸ ಜವನ್ಯೆರೆನ ಪೊಸ ಸೊರೊಕ್ಕುಲೆನ ಸೇರಿಗೆ ಮೂಲು ಆತಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಕೋಪೆನ್ ತುಳು ಕವಿಕುಲು ಅಕಲಕ್‌ಲ್ನ ಪದೊಕುಲೆ ತೋರಣೊನು ಕಟ್ಯೆರೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ

ಕೊರ್ನೆಕ್ ಮುಲ್ತ ಮಾತ ಕವಿಕುಲೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಪೆಜ್ಜಿದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೋಪೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂಪತ್ತ್ ಕೊರ್ನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರ್ಲಾ ತುಳುನಾಟಕಕಾರೆ, ಪತ್ರಿಕರ್ತೆರ್‌ಲಾ ಆದಿತ್ತಿನ ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾಯೆರೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ ಆರೆನ 'ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ ಪದೊಕುಲು' ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆನ ಪಾತೆರೊ, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೯೮

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮಾಲೆ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್‌ದಿಂಚಿ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಪಂಡೊಂದು ಬತ್ತಿಂಚಿ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು, ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕುಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆಗ್-ಅಕ್‌ಲ್ನ ಚರಿತ್ರೆನ್ ತೆರಿಪಾಯಿನ ಕಲ್ಪಾಯಿನ ವಿದ್ಯೆಲು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್, ಸಿರಿ, ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ, ದೇವು ಪೂಂಜೆ, ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ, ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ ಇಂಚ ಏತೇತೋ ಆಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವೆಲೆನ ಪುದರ್‌ಲೆನ್ ಕತೆಕ್‌ಲೆನ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಕೇಂಡೊಂದು ಕಲ್ತೊಂದು ಮಲ್ಲೆ ಆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಅಜ್ಜಿ ಅಜ್ಜೆರ್ನಕುಲು ಪುಳ್ಳೆಲ್ಲೆಗ್ ಪನೊಂದಿತ್ತಿನ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ ಕುಸಾಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕುಸೆಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕನಕಟ್ಟುನ, ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವುನ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತೆಲ್ತ್ ತೆಲ್ತ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ಉರ್ಕಾವುನ, ಪೊಸ ವಿದ್ಯೆಲೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್‌ನೆ ಅಕ್ಲೆನ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ದ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕ್ಲೆ, ಪಾಡ್ದನದ ಕತೆಕ್ಲೆ ರುಚಿನ್ ನಮ್ಮ ಪೊಸ ಕಾಲದ ತುಳುವ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪುಟ್ಟವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಆಸೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದವು. ಅಂಚಾದ್ ಈ 20 ತುಳು ಕತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆಡ ಬರೆಪಾದ್ ಕತೆಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾದ್ ಬೂಕುಲೆ ಮೋನೆಲೆಗ್ ರಂಗ್ ಪಾಡ್ಪಾದ್ ತುಳು ಜೋಕುಲೆ ಮಟ್ಟೆಲ್‌ಗ್ ಪಾಡೊಂದುಂಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ 1994ಟ್ಟ್ ಈ ಕತೆ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆಪವುನ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. 20 ಜನ ಸಾಹಿತಿಲ್ನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಚರ್ಚೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುಲೆನ್

ಬರೆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರ್ನಕುಲು ಈ ಬೂಕುಲ್ನ ಮೋನೆದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ನ ಉಳಯಿದ ಚಿತ್ರೊಲೆನ್ನ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆಂಡ 1995ಟ್ಟ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಸ್ತಿತ್ವೊಡು ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ದಾದ್‌ಲಾ, 1996ಟ್ಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಪೊಸ ಜುವ ಕೊರ್ನಗ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಯೋಜನೆ ಉಂತುದು ಪೋಯಿನೆಡ್ದಾದ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪಣವುದ ತಾಪತ್ರಯೊಲೆಡ್ದಾದ್‌ಲಾ ಈ 20 ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊ ದುಂಬು ದುಂಬೇ ಪೋಂಡು. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಎಂಚಲಾ ಮನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸೊನು ಕೋಡಿ ಎತ್ತವೊಡುಂದು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ 20 ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ಈ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಮಾತ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ನಾ, ಅವೆಕ್ಕ್ ಚಿತ್ರ ಬರೆದ್ ಕೊರ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ನಾ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೋಕೆಡ್ ನೆನೆತೊಂದುಂಡು.

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ಕತೆಕ್ಕುಲು ಮಾಲೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿ ೨೦ ಬೂಕುಲೆನ ಬೆರಿಯ ಮದಿಪು :
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕುಡ್ಲ, ೧೬.೩.೧೯೯೮

ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್‌ಡ್ ಜುಮಾದಿ ಮಲರಾಯೆ,
ಬರ್ಲಿನ್‌ಡ್ ಬೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ

ಕರಿವೊರ್ಸೊ 1993ಟ್ ಜೂನ್‌ಡ್ದ್ ಸಪ್ಟಂಬರ್ ಮುಟ್ಟ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಯಾನ್ ಜರ್ಮನಿಡ್ ಇತ್ತಿ ಪೊರ್ತುಡು ಈತ್‌ನೇಟ ಏರ್ಲಾ ತೂವಂದಿನ ತುಳುತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊದ ಕೈಬರವುಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಓದುನ ಅವಕಾಶೊ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಜರ್ಮನಿದ ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ಕನ್ನಡೊದ ಕೈಬರವುಲೆನ ರಾಸಿಡ್ ಒಂಜಿ ತುಳುತ್ತ ಕೈಬರವುದ ಪ್ರತಿಲಾ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಂಡ್. Ma I 818 ನಂಬ್ರೊದ ಈ ಕೈಬರವುನು ಮಲೆಯಾಳಿ ಬಾಸೆದ ಕೈಬರವುಂದು ಅಂಚನೇ ಬುಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಅಯಿನ್ ಓದುದು ತೂನಗ ಅವು ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆ ಆದಿತ್ತ್‌ಡ್. ಕನ್ನಡೊದ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆಯಿನ ಈ ಬರವುದ ಅಕ್ಷರೊ ಸುಮಾರ್ ನೂತ್ತೈವೊ ವೊರ್ಸೊದ ಪಿರಾವುದವು. ಸುರೂತ ಪಾಡ್ದನೊ 'ಕಾಂತಣತಿಕಾರಿ ದೈವೊದ ಪುಟ್ಟು'.

ಕಲ್ಲ ಕಬೆಕೊಂಡಾ ಜನನೊಂದಾ ಚಾವಡಿಡೈ।
ಬೂತೊನ ಸೂಡವೆರೇ ಪಣ್ಂಬೆರ್ೕ
ಬಡಕಾಯಿ ಕೇಪಾಡಿ ಗಂಗೇಗ್ ಪೋವೊಡೂ।
ಯಿನ್ಂಬೆರೇ ಬೂತೊನ ಸೂಡವೆರ್ ।... ಇಂದ್
ಸುರುವಾಪುನ ಈ ಸಂಧಿ -

ಜುಮಾವದಿ ಬಾವನೊಗುಯಾ
ಬಲಿಬಾರಣೆ ಕೊರೊಣು ಬರುವೆರ್ೕಯಾ ।
ಯಡತ್ತುಲಡ್ಡಣೊಗು ಬಲತ್ತ್ ಬಾಲ್‌ಗ್ ।
ಜಯೊ ಆವೆರ್ ಬೂತೊಂಗುಳೂ।

ಕಲ್ಲ್ ಕಬೆಕೊಂಡಾ ಜನನೊಂದ ಚಾವಡೀ ನಂನ್ನ ನಾಯೊದ
ಚಾವಡಿಯಿಂದ್ ಪಣ್‌ಪಾದೆರ್‌ೀ।
ನನ ಯಂಕುಳೆಗ್ ಕೆಂಡರೊ
ಊರು ತೂಪೊ ಬಲಿಬಾರಣೆ ದೆತ್ತೊಣುವೊಯಿಂದ್ ಪಣೆಂಬೆರೇ ।

ಇಂದ್‌ದ್ ಮುಗಿಪ್ಪುಂಡು. ರಡ್ಡನೇ ಪಾಡ್ದನೊಡಿಪ್ಪುನವು ದೇವುಪೂಂಜನ ಕತೆ. ದೇವು ಪೂಂಜೆ ಎಂಚ ಜುಮಾದಿಗ್ ತತ್ತ್‌ದ್ ನೆನೆಪ್ಪಾಂದಿ ಸಾವು ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಆಪುಂಡುಂದ್ ಪನ್ಪಿನ, ಕಡೆಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕೊಡಿದುಕ್ಕೊ ಬುಡ್ಪುನ ಕತೆ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಉಂಡು.

ಮೂಡಾಯೀ ಬಂಗಾಡಿ ನಡುಟೂ ನಂದಾರಾ ದಿವನೊಯೇ।
ನಂದಾರಾಯ ದಿನೊಡೂ ಉಳ್ಳೆರ್‌ಯೇ ಕರ್ತು ಕಮರಾಯ ಬಂಗೇರೇಯೇ।
ಇಂದ್ ಸುರುವಾಪುನ ಈ ಪಾಡ್ದನೊ
ಆವ ಪಂಣಗಾ ಆವ ಜುಮಾವದೀ ಕೇನೊಡೇ
ದೇವತ್ತಿಕಾರಿವಳೆ ಮಿಸೆಕೊಡಿಟ್ಟೇ ದರಿತ್ತೇ ।।
ಇಂಚ ವಿವರವಾದ್ ಕತೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುಂಡು.

ಮೂಜಿನೆದ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಜುಮಾವದಿ ಬೂತೊ ಸಂಕರ ಅತಿಕಾರಿಲೆನ್ ಕೆರ್ನಲ್ತ್‌ಡ್ದ್ ಸುರುವಾಪುನ ಸಂದಿ ಕಡೆಕಾರ್ಲಡ್ ನಿಲೆ ಆಪುನಾಡೆ ಮುಟ್ಟ ಉಂಡು.

ತುಂಬ್ಯದ ಕೋಟೆಗ್ ದಂಡ್‌ಕೊಂಡು ಪಿದಡ್ಯೆರೆ ಆವಾ।
ವೊ ಮಾನ್ಯೆದ ಗುತ್ತುಡುದು..................
.... ಇಂದ್ ಸುರುವಾಪುನ ಸಂದಿ,

ಆತ್ ಕಂನ್‌ಡೇ ಸೊಪ್ಪೊ ಆಯೆ ಜುಮಾವದೀ ಆಯೇ ।
ಆ । ನೆರಡೆ ಲಕ್‌ದೆರೆ ಕಾಂತತಿಕಾರಿವಳ್ ಕೆನೊಡೇ।
ಅತ್ತರ್ಮೆದ ಉಜ್ಜಲ್ ಬೆಗೊ ಮಳ್ಪದೆರ್‌ಯೇ।
ಆ । ಊರೊತ್ತು ವಂರ್ಮೆಡ್ ಕೂಡುಪಾಡದೆರೇ ।
ಆ । ಆವಾ ಜುಮಾವಾದಿಗ್ ಕೆನೊಡೇ।
ಕಡೆಕಾರಳದ ಚಾವಡಿಡೇ ತೂಕುದೀ ಉಜಾಲ್ ಪಾಡದೆರೇ ।।
ಆ । ಆವ ಜೂಮಾವಾದಿಗ್ ಕೆನೊಡೇ ಕೊಪ್ಪರಿಯೆಡ್
ಕುರುದಿ ವಂಜಾ ಕೂಡದೆರೇ ।
ಅತ್ತರೊಡು ಮುದುರೆ ವತ್ತುದೆರೆ ಕಾರಿವಳ್‌ೀ ಬಾರಗೆ

ಕಾಂತತ್ತಿಕಾರಿವಳ್‌ಯೇ ।
ಆ । ಕಡೆ ಕಾರೆಳದ ಗುತ್ತುಡು ಜಮವದಿ ನಂಬೊಂದು ಉಳ್ಳೆರೇ ।
ಬಲಿಯೇ ಬಾರಣೆ ಕೊರೊಂದು ಕಾಂತತಿಕಾರಿವಳೇ ಉಳ್ಳೆರ್‌ಯೇ।

ಇಂದ್‌ದ್ ಮುಗಿಪ್ಪುಂಡು. ಜುಮಾದಿನ ಕಾರ್ನಿಕೊ ದಾಯ್ತವುಂದು ಪನ್ಪುನ ಕಿನ್ಯಕಿನ್ಯ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆಲೆನ ಒಂಜಿ ಕೋಪೆದಲೆಕೊ ಈ ಪಾಡ್ದನೊ ಉಂಡು. ಇಂಚ ಈ ಮೂಜಿ ಪಾಡ್ದನೊಲುಲಾ ಜುಮಾದಿನ ಪುಟ್ಟು, ಬಳಕ್ಕೆ, ಅಂಚನೇ ಕಾರ್ನಿಕೊದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುಂಡು. ನಾಲನೇ ಪಾಡ್ದನೊ ಮಲರಾಯಿ ಬೂತೊದ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಮಲಾರ ಬೂಡುದ ಚಾವಡಿಡ್ ಮಲರಾಯ ಬೂತೊಗು ಉಜ್ಜಾಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸಾನೊಕಟ್ಟ್‌ದ್ ನೇಮೊ ಕೊರ್ಪುನ ಕತೆ ಸಂಧಿಡ್ ಉಂಡು.

ಮಿತ ಮಲರಾ ಬಲಾಕುಳೂ ತಿರ್‌ತಾ ಮಲರಾ ಬಲಾಕುಳೂ।।
ಯೆಕ ಮಜಿರಿಯೇ ಬಲ್ಲಕುಳುಲಾನಾಂ-ದ್ ಸುರುವಾಪುನ ಈ ಪಾಡ್ದನೊ-
ಮಲರಾ ಬಾರಿ ಬಲ್ಲಾಕುಳುಲಾವ । ಗಂಗೆಗ್ ವತ್ತಿಂಚಿ
ಬೂತೊನು ಕೊಂಡತ್ತೆರೇ । ಮಲರಾ ಚಾವಡಿಡ್
ಆವಾ ಬೂತೊಗು ತೂಕುದಿ ಉಜ್ಜಾಲ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್‌ೀ ।
ಆ ನಣಾ ಮಲ್ಲಾರ್‌ಗ್ ದೆಯ್ಯೊಗು ಸಾನೊ
ಆವೊಡುಂದು ನಿಮಿತ್ಯೊಡು ತೋಜಿಂಡೇ ।
ಆ । ಮಿತ್ತ್ ಮಲರ್‌ಡೇ ಪತ್ತ್‌ಮಾನಿ ಬಲ್ಲಾಕುಳು
ಸಾನೊಗು ಪಾನೆ ಪತ್ತಯೆರ್‌ೀ ।
ಆ ಪತ್ತ್‌ದಿ ಪಾಣೆ ಮಂತ್ರಿದಿ ಕಾಯೀ।
ಆವ ಬೆಗೊಂತೆ ಪೊಂಡುಯೇ ।
ಆ ಮಲ್ಲರ್‌ಡ್ ಕೈ ಬೂಡು ಪಾಣೆ ಮಂತ್ರಿದಿ ಕಾಯೊ ನಿಲ್‌ತ್ತ್‌ಂಡ್
ಆ । ದೈಯೊಗು ಸಾನೊ ಕಟ್‌ದೆರ್ ಆವಾ।
ಮಲ್ಲಾರ ಪತ್‌ಮಾನಿ ಬಲ್ಲಾಕುಳೂ ।।
ಆ ಕಟ್ಟಾಯಿ ಸಾನೊಡು ದೈಯ್ಯೊನು ವಕ್ಕೆ ಬಲ್ಲಕುಳು
ಬೆಗೊಂತ್ತೆ ಮಳ್ಪದೆರ್।
ಆ ದೈಯೊಗು ನಮೊ ಮೆಚ್ಚಿ ಮಲ್ಲರಾ ಬಲ್ಲಕುಳು ಕೊರ್ತೆರ್
ಆ ಮಲ್ಲಾರ್‌ಡ್ ಕೈಬೂಡು ಪಾಣೆ ನಿಲ್‌ತ್ತೆನ್‌ಕ್ ಸಾನೊ ಕಟ್ಟಿದೆನ್‌ಕ್
ಆವಾ ದೈಯ್ಯೊ ಮಲ್ಲರಾಯೆಂದ್ ಪಣ್ ಪಾದೆ ।।

- ಇಂಚ ಮುಗಿಪ್ಪುಂಡು.

ಮಲರಾಯೆ ಪೋದು ಮಲಾರ್‌ದ ಬೂಡುಡು ನಿಲೆ ಉಂತ್‌ಬೆ.

ಈ ನಾಲ್ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು ಈತ್‌ನೇಟ ಓಳುಲಾ ಅಚ್ಚಾತ್‌ಜಿ. 1886ಟ್ ರೆವರೆಂಡ್ ಮ್ಯಾನರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ 'ತುಳುಪಾಡ್ದನೊಳು' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕುಡು ಈ ಸಂದಿಲು ಇದ್ಯೊ. ಎ.ಸಿ. ಬರ್ನೆಲ್‌ನ 'Devil worship of Tuluva' - ಇನ್ಪಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೂಕುಡುಲಾ ಸಂದಿಲು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜೊ. ಆ ಬೂಕುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಆರ್.ಸಿ. ಟೆಂಪಲ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ 'ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿ ಮೋಗ್ಲಿಂಗೆರ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ತಿನ ಐನ್ ತುಳು ಸಂದಿಲೆನ್‌ಲಾ ಯಾನ್ ಈ ಬೂಕುಡು ಸೇರ್ಸಾದೆ' ಇಂದ್‌ದ್ ಪಂಡೊಂದೆರ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜಾನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಂಗ್ರಹೊಲೆಡ್‌ಲಾ ಈ ಸಂದಿಲು ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜೊ. ಮಿಶನರಿಯಾದಿತ್ತಿನ ಮೋಗ್ಲಿಂಗೆರ್ ಜರ್ಮನಿದ ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್‌ಡ್ ದಿಂಜ ಸಮಯೊ ಇತ್ತಿನೆಕ್ ದಾಖಲೆಲು ತಿಕ್‌ಬೊ. ಮೋಗ್ಲಿಂಗೆರ್ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ ಕನ್ನಡೊ ಬೂಕುಲುಲಾ ಕೆಲವು ತುಳು ಬೂಕುಲುಲಾ ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿಡ್ ಉಳ್ಳೊ. ಈ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ಮೋಗ್ಲಿಂಗೆರೆನ, ಕಿಟ್ಟೆಲೆರೆನ, ವೈಗ್ಲೆನ, ಅಂಚನೇ ಗುಂಡರ್ಟ್‌ನ ಬೂಕುಲು, ಕಾಗಜಿಲು, ಬರವುಲು, ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಉಂಡು. ಏತೊ ಕಾಕಜಿಲು ಜರ್ಮನ್ ಬಾಸೆಡ್ ಉಂಡು, ಯಾನ್ ನಾಡ್‌ದ ಪತ್ತಿನ ಬುಕ್ಕೊ ಓದಿನ ಈ ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ ಬರವು ಮೋಗ್ಲಿಂಗೆರೆನವೇ ಆದಿಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಕೆಲವು ಆಧಾರೊಲು ತಿಕ್ಕ್‌ಬೊ.

ಈ ನಾಲ್ ತುಳುಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಡ್ದ್ ರೋಮನ್ ಲಿಪಿಕ್ಕ್ ಬರೆದ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗ್ ತರ್ಜಮೆ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸೊ ಕರಿವೊರ್ಸೊ ಜರ್ಮನಿಡ್ ಇಪ್ಪುನಗನೇ ಯಾನ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದೆ. ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್ ಯುನಿವರ್ಸಿಟಿದ ಇಂಡಾಲಜಿ ವಿಭಾಗೊದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕಿ ಪ್ರೊ. ಹೈಡ್ರೂನ್ ಬ್ರೂಕ್‌ನರ್‌ಲಾ ಯಾನ್‌ಲಾ ಈ ತುಳುಪಾಡ್ದನೊದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರ್ಜಮೆದ ಬರಾವುಗು ಟಿಪ್ಪಣಿ, ವಿವರಣೆ ಬರೆದ್ ಈ ವೊರ್ಸೊ ಅಚ್ಚಿಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಯೋಜನೆನ್ ಪಾಡೊಂದೊ.

ಕರಿವೊರ್ಸೊ ಜರ್ಮನಿಡಿತ್ತಿನ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಳುದ ಪೊರ್ತುಡು ಯಾನ್ ಇತ್ತಿನ ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್ ಊರುಡ್ದು ದುಂಬುದ ರಡ್ಡ್ ಜರ್ಮನಿಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರುನ ಬರ್ಲಿನ್‌ಗ್ ಪೋಯೆ. ದುಂಬುದ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಬರ್ಲಿನ್‌ದ ಸ್ಟೇಟ್ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ನಮ್ಮ ದೇಸೊನ್ಲಾ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಏಷ್ಯಾದ ದೇಸೊಲೆನಲಾ ಕೈಬರವುಲೆನ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ವಿಭಾಗೊ ಉಂಡು. ಈ ವಿಭಾಗೊಗು ಪೋದು ಅಲ್ಪ ಇಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡದ ಕೈಬರವುಲೆನ ಶೋಧನೆ ಮಲ್ತೆ. ಅಂಚ ಶೋಧಿಪ್ಪುನಗ ಕನ್ನಡೊಡು ಬರೆಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಕೆಲವು ಕೈಬರವುಲು ಅಲ್ಪ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಈ ಕೈಬರವುಲೆನ ಲಿಪಿ ಕನ್ನಡೊ, ಬಾಸೆ ಕನ್ನಡೊ. ಆಂಡ ಆಯಿತ್ತ ವಿಷಯೊ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ತುಳುಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ. ನಮ್ಮ ಊರುಡಿಪ್ಪುನಗ ಏತ್ ನಾಡ್ಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕಂದಿತ್ತಿನ 'ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿ'ದ ಕೈ ಬರವುದ ಪ್ರತಿ ಬರ್ಲಿನ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ ಜಾತಿ ಬುಕೊ ಕಸುಬು, ಭೂಮಿಲೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿಲು, ಆಡಳಿತೊ, ಕಂದಾಯೊ, ಕಟ್ಟಕಟ್ಟಲೆಳ್ - ಇಂಚ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚರಿತ್ರೆಗ್ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಪರತ್ತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ನ ಸಂಗತಿಲೆನ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯಿನ ಗ್ರಾಮಪದ್ಧತಿ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ಪೊದಿಕ್ಕೆ. ಬರ್ಲಿನ್‌ಡ್ ಬೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯೆ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕ್‌ನವು ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ ಕತೆ. ಬೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯನ ಕತೆ, ತುಳುನಾಡ್ದ ಸುದ್ದಿ, ಆಯೆ ಮಲ್ತಿ ಕಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಳ್,

ಇಂದೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಪರಶುರಾಮಡ್ದ್ ಸುರುವಾಯಿನ ತುಳುನಾಡ್ದ ಅರಸುಲೆನ ಪಟ್ಟಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ ಕೈಬರವು ಬುಕ್ಕೊಂಜಿ. ಅಂಚನೇ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೈಬರವುಡು ಮಯೂರವರ್ಮೆ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕೊತ್ತ್ ಸುರೂತ ಶತಮಾನೊಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ನ ಕತೆ ಉಂಡು.

ಪರಶುರಾಮೆ ಸೃಷ್ಟಿಮಲ್ತಿನ ತುಳುನಾಡ್, ಸುರಮಲ್ತಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲ್ ಇಂದೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನ ನನೊಂಜಿ ಕೈಬರವು ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳ್‌ನ ಬಂಗೆರೆನ ಕೈಫಿಯತ್ತ್ ಅಜಿಲೆರೆನ ಕೈಫಿಯತ್ತ್ ಅಂಚನೇ ಚೌಟೆರೆನ ಕೈಫಿಯತ್ತ್ - ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಕೈಫಿಯತ್ತ್‌ಲೆನ ಕೈಬರವು ಈ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ಉಂಡು. ಕೈಫಿಯತ್ತ್ ಪಂಡ ಒಂಜಿ ಊರುದ, ಮನೆತನೊದ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ದಿಂಜ ಜನಕ್ಕುಳೆಡ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬರೆದ್ ದೀತಿನ ಬರವುಂದು ಪನೊಲಿ. ತುಳುವ ಅರಸು ಮನೆತನೊಲೆನ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ತೆರಿಯೊನಿಯೆರೆ ಇಂಜಿತ್ತಿನ ಕೈಫಿಯತ್ತ್‌ಲೆಡ್ದ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಾರ್ಕೂರುದ ರಾಮಪ್ಪ ಕರಣಿಕೆ ಪನ್ಪಿ ಬರವಣಿಗೆದಾಯೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ದೊರೆ ಸ್ಯಾಮ್ ಪನ್ಪಿನಾಯಗ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಚರಿತ್ರೆ, ಭೂಮಿ, ಭೂವ್ಯವಸ್ಥೆ, ತೀರ್ವೆ, ಜಾತಿಲು, ಕಸುಬುಲು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್ ಸವಾಲ್‌ಗ್ ಜವಾಬುದೆಲೆಕೊ ಪಂಡಿನ ಒಂಜಿ ಕೈಬರವು ಅವುಳು ಉಂಡು.

ಬರ್ಲಿನ್‌ದ ಈ ಲೈಬ್ರೆರಿಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಾರ್ಕೂರು ರಾಜ್ಯೊದ ಕನ್ನಡೊದ ಕಲ್ಲ್ ಬರವುಲೆನ ಕೈಬರವುಲು ಪಾಕೊ ಉಲ್ಲೊ. ಪತ್ತೊಂಜನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದು ಪದಿನೈನನೇ ಶತಮಾನೊ ಮುಟ್ಟ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆಳೊಂದಿಪ್ಪುನಗ ಬಾರ್ಕೂರುಡು ನಡತಿ ಅನೇಕ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್ ದಾಖಲೆ ಮಲ್ತಿ ಕಲ್ಲ್ ಬರವುಲೆನ (ಶಾಸನೊಲೆನ) ಒಟ್ಟು 23 ಕೈಬರವುಲು ಮೂಳು ಉಂಡು. ಈ ಬಾರ್ಕೂರುದ ಇರ್ವತ್ತಮೂಜಿ ಕಲ್ಲ್‌ಬರವುದ ಕೈ ಬರವುಲೆನ ವೊರ್ಸೊಲೆನ್ ಶಕವೊರ್ಸೊಡು ಇಂಚ ಕೊರ್ತೆರ್;

1066, 1355, 1380, 1380, 1374, 1052, 1445, 1280, 1305, 1305, 1438, 1440, 1440, 1444, 1441, 1442, 1380, 1177, 1365, 1385, 1446, 1414, 1414.

ಬರ್ಲಿನ್‌ಡಿಪ್ಪುನ ಈ ಕೈಬರವುಲು ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ಚರಿತ್ರೆ, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಳೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ತೆರಿಪ್ಪಾವುನವು. ಈ ಕೈಬರವುದ ಕಾಕಜಿ ಬರ್ಲಿನ್‌ಗ್ ಎಂಚ ಎತ್ತ್ಯೊ ಪನ್ಪಿನ ಗುಟ್ಟು ಗೊಂತಾಪುಜಿ. ಜರ್ಮನ್ ಮಿಶನರಿಲು ಕೊನೊದು ಪೋಯಿನವೋ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಫೀಸರ್ನಕುಲು ಕೊನೊದು ಪೋಯಿನವೋದು ನನಲಾ ಶೋಧಿಸಾವೊಡಾಯಿ ಸಂಗತಿ. ಏರೇ ಕೊಂಡೋದು ಪೋದಿಪ್ಪಡ್ ತುಳುಕ್ಕು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಸಂದಿಲು, ಚರಿತ್ರೆಲು, ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಲೆಲ್, ಕೈ ಬರವುದ ಒರ್ಪು ಜರ್ಮನಿಡ್ ತಿಕ್ಕ್‌ನಗ ನಮ್ಮ ಊರುಡುಲಾ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಕೈಬರವುಲೆನ್ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ನಾಡುನ, ಹಾಳಾವಂದಿಲೊಕೊ ತೂವೊಣುನವು ನಮೊ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿ ಮಾಮಲ್ಲ ತುಳುಸೇವೆ. ಟ್ಯೂಬಿಂಗನ್‌ಡ್ ಜುಮಾದಿ ಮಲರಾಯೆ, ಬರ್ಲಿನ್‌ಡ್ ಬೂತಾಳಪಾಂಡ್ಯೆ ನನಲಾ ಉಲ್ಲೆರಂದ್ ಪಣ್ಣಗ ನಮ್ಮ ಊರುಡುಲಾ ನಮೊ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗತ್ತಿಲೆನ್ ನಾಡೊಡು ಬುಕೊ ಸಾಂಕೊಡು.

ವಿಶ್ವ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ ಕದಿಕೆದ ಬರವು, ಕುಡ್ಲ, ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೯೪

ಆಫ್ರಿಕಾ ಮಾದರಿಡ್
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ ಅಗತ್ಯ

ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಳು ತುಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್ ನೇಮಕವಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ವಾ ರೀತಿಡ್ ವಾ ರೂಪೊಡು ಕಟ್ಟೊಲಿ ಪನ್ಪಿ ಬಗೆಟ್ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ ಪತ್ರಿಕೆಗಾದ್ ಅಯಿತ ಮಂಗಳೂರು ಭಾತ್ಮೀದಾರೆರಾದಿತ್ತಿ ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್ ಮಲ್ತಿ ಸಂದರ್ಶನದ ಪೊರ್ತು ತನ್ಕುಲೆ ಆಲೋಚನೆಲೆನ್ ಎಂಚ ಪಟ್ಟೊಂಡೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಮುಲ್ಪ ತೆರಿಯೊನೊಲಿ. 26ನೇ ಜೂನ್ 1994ನೇ ದಿನತ್ತ ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ಪುಟ 5ಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿನ ಈ ಸಂದರ್ಶನ ಲೇಖನೊನು ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟಿನಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದು ಮುಲ್ಪ ಗಳಸೊಂದುಲ್ಲ.

ತುಳು ಪಂಡ ಮೆದು, ಸಾದು ಸ್ವಭಾವ ಪನ್ದ್ ಭಾಷಾ ಪಂಡಿತೆರ್ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ದೆರ್. ಏಳ್ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದಿನ್ನೊದ ರಾಜಕುಮಾರಿ ಲೆಕ್ಕಂತಿನ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲುನು ಮಾತಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ಲ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ಪರೆಗಾತ್ರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರೊ ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ತಿನವು ಉಂದುವೇ 'ತುಳು' ಗುಣೊತ ಪ್ರೊ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ್. ಮೆದು ಸ್ವಬಾವೊದೊ ವಿವೇಕ ರೈ ಪೊಸತ್ತಾದ್ ರಚನೆ ಆಯಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸುರುತ್ತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್.

ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪೊರ್ಲ ಸತ್ಯೊನು ತುಳುನಾಡ್ದ ಕಡಲ ಬರಿಡ್ದ್ ಫಿನ್ಲೆಂಡ್ ಮುಟ್ಟೊಲ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ದಿನ ಕೀರ್ತಿ ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ. 'ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯೊ'ದ ಬಗೆಟ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪದವಿ ಗೆತೊಂದಿ ರೈಕುಲು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶೇಷವಾದ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಆರೆನ 'ತುಳು

ಅಧ್ಯಯನ ಕೆಲವು ವಿಚಾರ', 'ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ', 'ಆನ್ವಯಿಕ ಜಾನಪದ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳುತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ತೋಜಿಪಾವೊಂದುಲ್ಲ.

ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಆರಂಭ ಮಲ್ದಿನ 'ತುಳು ಪೀಠೊ'ದ ಸುರುತ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆತ ಸ್ಥಾನೊಲ ನಾಡೊಂದು ಬಯ್ದಿನವು ಪ್ರೊ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನೇ. ತುಳುತ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಗ್ರ ಜ್ಞಾನೊನ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಅಯಿತ ಕಮ್ಮೆನೊನು ಮಾತಾ ಕಡೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಲ್ತೊಂಚಿನ ಸಮರ್ಥ ನಾಯಕತ್ವೊದ ಗುಣೊ ಉಪ್ಪಿನಡ್ಡಾತ್ರ ವಿವೇಕ ರೈಕುಲೆನ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಗುರಿಕಾರ್ಮೆತ ಪದವಿ ನಾಡೊಂದು ಬನ್ನಗ ಏರೆಗ್ಲಾ ಆಚಿರೊ ಆಯಿಜ್ಜಿ. ಉಂದು ಅತ್ತಾಂದೆ ಉಂದೆಡ್ದುಂಬು ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್, ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಚಿಂತನೆಲೆನ್ ಮಾತ ಪಟ್ಟೊಂದಿನಂಚಿನ ರೈಕುಲು ಪೊಸ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ದಿಸೆಟ್ ಕೊನೊಪಿ 'ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್' ಪನ್ಪೇ ಮಾತೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ.

- **ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಚನೆದ ಅಗತ್ಯೊ ಇತ್ತ್ಂಡ?**

  ತುಳುನ್ ಒಂಜಿ ಬಾಸೆಯಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸೆಡ್ ಪ್ರಕಟ ಆಪಿನ ಸಾಹಿತ್ಯೊ ವಾದ್ ತೂಂಡ ಒಂಜಿ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಯಿನ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಆಯಿನ ಬುಳಿಚಿಲ್‌ದ ಬೇಲೆ ತುಳುಟ್ಟು ನಡತಿಜ್ಜಿ. ನಡತಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಆದ್ ವ್ಯಕ್ತಿಲೆನ ಮಟ್ಟೊಡು ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಯಿಕ್ ತಾತ್ವಿಕವಾಯಿನ ಒಂಜಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪೊ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ್ತಂಚಿನ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಡ್ ಸಿರಿವಂತಿಗೆನ್ ಪಡೆವೊನುನಂಚಿನ ಬಾಸೆಗ್ ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರೂಪೊ ಕೊರ್ಪಿನ ದೃಷ್ಟಿಡ್ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡು.

- **ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಅಕಾಡೆಮಿಲೆನ ಕಾರ್ಯ ವಿಧಾನೊಡು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರಂದಿನಂಚಿನ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಒತ್ತು ಕೊರ್ದ್ ಪುನರ್‌ರಚನೆ ಮಲ್ತ್ಂಡ?**

  ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿನ್ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯಾದ್ ದುಂಬುದಕ್ಲು ನಡಪಾವೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ತುಳು ಕೃತಿಕ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊಡ್ದು ಅಕಾಡೆಮಿ ಇನಾಮು ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಇನಾಮು ಕೊರ್ಪುನೆ ಕೃತಿ ರಚನೆ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕನೆ. ಕೃತಿ ರಚನೆದ ಪರಿಸರ ನಿರ್ಮಾಣ ಆವೆರೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪೊಸ ಅಕಾಡೆಮಿಲು ಬೋಡು.

  ಎಂಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಅತ್ತ್ಂಡ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅನನ್ಯತೆದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರ್ನಪಗಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯೊದ ಉಲಯಿ ಉಪ್ಪುನ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಈ ಬಗೆತ ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ ಬಗೆಟ್

ಯೋಜನೆಲೆನ್ ಪಾಡ್ದಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಎಂಕುಲು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿನ ಪಾತೆರೊನು ಮಾತ್ರ ಪನ್ಪ. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇವಲ ತುಳು, ಕೊಡವಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ನಮ್ಮ ಈಶಾನ್ಯ ಭಾಗೊದ ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನಾಂಗೊಲೆತ ಬಾಸೆಗ್ಲಾ ಅನ್ವಯ ಆಪುಂಡು.

■ ತುಳುಟ್ಟು ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಾಯೆಗ್ ಬುಲೆತಿಜ್ಜಿ?

ಕಾರಣ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದುಂಡು. ಲಿಪಿಕ್ರಾಂತಿ ಬಯಿದಿನೆ ಔದ್ಯೋಗೀಕರಣ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗರಿಕತೆಡ್ದ್. ನಾಗರಿಕತೆ ಏಪೊಲಾ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಕೈಟಿತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆನ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೇ ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಹತೋಟಿಡ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪ್ರದೇಶೊನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ದಿನಕುಲು ಕನ್ನಡೊದ ರಾಜೆರಾಯಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ತುಳು ಆಡಳಿತೊದ ಬಾಸೆ ಏಪೊಲ ಆತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ಅವು ವ್ಯವಹಾರೊದ ಬಾಸೆ ಮಾತ್ರ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಮೌಖಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಲಿಖಿತ ಪರಂಪರೆತ ಸಮ್ಮಂದೊಲು ಸಂಕೀರ್ಣ ಆದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ಆಯಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆಗ್ ಅವೆತ್ತವೆ ಆಯಿನ ಕೆಲವು ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷಣೊಲುಲ್ಲ. ಮುಕ್ತವಾದ್ ತನ್ನ ಬಾವನೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಾನಿದ್ಯೊಡು ಸಂಕೋಚನ್/ನಾಚಿಗೆನ್, ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸರ್ತಿ ದೈನ್ಯೊದ ಗುಣೊನು ಪಡೆವೊನುಂಡು. ಲಿಖಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ತನ್ನ ಪ್ರಮಾಣ ಬದ್ಧತೆದ ಕಾರಣೊಡ್ದು ಯಾಜಮಾನ್ಯದ ಗುಣೊ ಸಹಜವಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದುಪ್ಪುಂಡು. ಅವು ಮೌಖಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಟ್ ಎಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣೊಡು ಯಜಮಾನಿಗೆದ ಶಕ್ತಿನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು.

■ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೆ ಪರಿಚ್ಛೇದೊನೇ ರದ್ದು ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನೆತ ಬಗ್ಗೆ ಈರೆನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ?

ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಪಾವುನ ಅತ್ತ್ಂಡ ಬುಡ್ಪುನ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯೊ. ಬೋಡಾವಡ್ ಬೊಡ್ಚಾದುಪ್ಪಡ್ ರಾಜಕೀಯ ನಿರ್ಣಯೊಲೇ ಮಸ್ತ್ ಸರ್ತಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಕಾರಣ ಆಪುಂಡು. ಮಣಿಪುರಿನ್ ಸೇರ್ಪಾದಿನ ಪಿರಾವುಡು ಮಸ್ತ್ ರಾಜಕೀಯ ಹೋರಾಟ ನಡತ್ತ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಸಂವಿಧಾನೊದ ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊನೇ ರದ್ದು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾತ ಬಾಸೆಲು ಸಮಾನ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವು ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ. ಆಂಡ ಆ ರೀತಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಅವು ಆವಂದಿಲೆಕೊ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಡು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಲು ಕೆಲಸ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ.

■ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನನಲಾ ದಾಯೆ ತುಳುಗ್ ಮನ್ನಣೆ ಕೊರ್ತುಜ್ಜಿ?

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಗೌರವೊ ಕೊರ್ಪಿನ, ಅಕಾಡೆಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿದುಲಯಿ ಕನಪಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಇಂಚಿಪ ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸಭೆಟ್ಟ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್. ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ ಕೊರ್ಪುನ ಯೋಜನೆಡ್ದ್ ಈ ಬಾಸೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಂಚಿತ್ತಿ ಬೇತೆ ಬಗೆತ ಪ್ರಕಟಣೆಲೆ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಉಂಡು. ಇನಾಮುಗು ಅರ್ಹವಾಯಿನ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳು ಬಾಸೆಡುಲ್ಲ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತಜ್ಞೆರೆಗ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ಪಾದ್ ಕೊರೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಲಿಖಿತ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ರಚನೆ ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಸಮರ್ಪಕ ರೀತಿಡ್ ನಡಪೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದಕುಲು ಒಂಜಿ ಕೃತಿ ಮಹತ್ವೊದ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದಿಪ್ಪೆರ್. ಬೇತೆ ಬಾಸೆದಕುಲುಲಾ ಅವೆನ್ ಮಹತ್ವೊದ ಕೃತಿ ಪನ್ದ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರೀಕ್ಷೆಗ್ ತಯಾರಾವೊಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಕೆಲವು ಎಡ್ಡೆ ಕೃತಿಕುಲು ಬಯಿದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಬತ್ತಿನ ಕೃತಿಕುಲೆನ ಪ್ರಮಾಣೊ ಬೊಕ್ಕ ಮಟ್ಟ ತೂಂಡ ನನಲಾ ಮಸ್ತ್ ಬುಳೆವೆರೆ ಉಂಡು.

■ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಗಿತ್ತಿ ಸ್ಥಾನಮಾನೊನು ಎಂಚ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪರ್? ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಯೋಜನೆಲು ಒವು?

ಈ ವರ್ಸೊಡ್ದೇ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಕೆಲವು ಅಮೂಲ್ಯ ಕೃತಿಕುಲು ಬೊಲ್ಪುಗು ಬರ್ಯೆರೆ ಬೋಡಾಯಿನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಡಾಪುಂಡು. ತುಳುಟ್ಟು ಬರೆಪಿ ಲೇಖಕೆರ್ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದೊಡು. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಕನ್ನಡೊದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಓದೊಡು. ಕನ್ನಡೊಡು, ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲ್‌ಡ್ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾಯಿನಂಚಿನ ಕೃತಿಕುಲು ಎಂಚ ಉಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಅರ್ತ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನಂಚಿತ್ತಿ ಕಮ್ಮಟೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಡು.

ತುಳು ಮೌಖಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಲೆನ್ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಡು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರ್ಪಿನ ರೂಪೊಡು ಕಮ್ಮಟ ನಡಾಪವೊಡು. ಆಫ್ರಿಕೊಡು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಬೇಲೆ ನಡತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಮೌಖಿಕಡ್ದ್ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಗು ಬನ್ನಗ ಯುರೋಪುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊದ ಪ್ರಕಾರೊಲೆನ್ ದೀವಂದೆ ಆಫ್ರಿಕೊದ ಮೌಖಿಕ ರೂಪೊಲೆನೇ ಲಿಖಿತ ರೂಪೊಗು ಕನತೆರ್. 'ಚಿನುವಾ ಅಚಿಬೆ', ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಮೇರೆನ 'ಕುಸುಮ ಬಾಲೆ' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳುಟು ಬರೊಡು. 'ಅಚಿಬೆ' ಭೂತಾರಾಧನೆದಂಚಿತ್ತಿ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ದೀವೊಂದು ಅಯಿಡ್ದ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆವೊಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಬರೆಯೆ. ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಅಚಿಬೆ, ಸೋಯಂಕಾರ ಸಾಹಿತ್ಯೊನ್ಲಾ ಓದೊಡು.

ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ ಇಂಚಿಪೊಗು ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಬಗೆಟ್ ಪಾತೆರೊಂದು ನಾಟಕ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆನ ವೇಗೊ ಎಡ್ಡೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ತುಳು ನಾಟಕೊದ ಈ ವೇಗೊದ ಗುಣೊಕು ತುಳು ಜಾನಪದ ಕತೆಕುಲೆನ್, ಪಾಡ್ದನೊಲೆನ್ ಸೇರ್ಪಾವೊಲಿ. ಮುಲ್ಪದ ರಂಗ ಚಟುವಟಿಕೆಲು ಆಧುನಿಕ ಬುಳೆಚಿಲುಲೆಡ್ದ್ ಪೂರ್ಣವಾದ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ನಾಟಕ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟೊಲೆನ ಮೂಲಕ ಆಧುನಿಕ ರಂಗಭೂಮಿದ ಬಗ್ಗೆ ಇಪ್ಪಿ ಅಪನಂಬಿಕೆಲೆನ್ ಕಡಮೆ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ತುಳು ಜನಪದೊನು ಕರ್ನಾಟಕ ಬೊಕ್ಕ ಭಾರತೊದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಗೊಲೆಗ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪುನ ಅಕಾಡೆಮಿತ ಕೆಲಸ. ಅಯಿಕಾದ್ ತುಳು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಾಂದೆ ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ಲಾ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆನ್ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ನಡೊಡು ಜೋಕ್ಲೆನ ಬೂಕುಲೆನ ಮಾಲೆ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪಂಜೆ ಮಂಗೇಸ್ರಾಯೆರ್ 'ಬಾಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಲೊ'ಡ್ದ್ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ದೆರ್.

ತುಳು ಕಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಯಿನ ಕೈಪಿಡಿನ್ ಕನವೊಡು. ಭಾಷಾ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಬಾಸೆನ್ ಕಲ್ಪಾವೆರೆ ಧ್ವನಿ ಸುರುಳಿನ್ ಕನವೊಡು.

ಪತ್ರಿಕೆ ಸಂದರ್ಶನ - ಪ್ರಜಾವಾಣಿ, ೨೬ ಜೂನ್ ೧೯೯೪

ಮೂಲ : ಜಿ.ಎನ್. ಮೋಹನ್ ಅನುವಾದ : ಉಷಾಕಿರಣ್

ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಯಿದ ಬಲ್ಮ‌ನ ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು

ಎಂಕ್ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಎನ್ನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರ್ದುನ ಪದೊಕುಲು ತುಳುತ. ಎನ್ನ ನಾಲಯಿ ಪಂದ್‌ನಗ ಪಿದಾಡ್ದ್‌ನ ಶಬ್ದೊಲು ತುಳುತ. ತಡ್ಯೆ ಕಡತ್ ಮುಟ್ಟು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪುಡೆರೊಂದು ಪೋನಗ ಕೇನ್ದ್‌ನ, ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ದ ಕಂಡೊಡು ನಟ್ಟಿ ನಡ್ಪುನ ಪೊಂಜೆನಕ್ಲೆನ ಓಬೇಲೆದಂಚಿತ್ತಿ ಪದೊಕುಲು ತುಳುತ. ರಾತ್ರಿ ಜೆಪ್ಪುನಗ ಈ ಲೋಕೊಡ್ದು ವಾ ವಾ ಲೋಕೊಲೆಗ್ ಎನನ್ ಕೊನೊದು ಪೋತಿನ ಅಜ್ಜಿ ಕತೆಕುಲು ತುಳುತ. ಇಲ್ಲ ಬಿತ್ತಿಲ್‌ಡ್ ಕಂಡದ ಕಟ್ಟ ಪುನಿಟ್ ಆಯೆರೆಡ್ ಈಯೆರೆಡ್ ಪಾತೆರಗೊಂಜಿ ಉದಾರಣೆ ಆದ್ ಪಂಡೊಂದು ಪಂತ ಪಾಡೊಂದು ಇತ್ತಿನ ನುಡಿಕಟ್ಟುಲು ತುಳುತ. ಕೋಲ ನೇಮೊಲೆಗ್ ಪೋದು ಕಣ್ಣ್ ಕೂರೊಂದು ಜೆತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪುನಗ ಕೆಬಿಕ್ ಪೊಗ್ಗುದು ಅಕಲ್‌ನ್ ಅಲೆಂಕಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸಂದಿ ಪಾಡ್ದೊನೊಲು ತುಳುತ. ಇಂಚ ಸುಮಾರು ಐವತ್ತಾಜಿ ವರ್ಸ ತುಳುನು ಪಾತೆರೊಂದು ಕೇನೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಎನನ್ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸಾದಿ ತೋಜಾದಿನ, ಕುಲ್ಲದ್ ಮಣೆ ಪಾಡ್ದ್‌ನ ನಾಲ್ ಜನತ ಎದುರು ತರೆ ದೇರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತುಲೆಕ ಮಲ್ತಿನ ತುಳುತ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಬಲ್ಮ‌ನೊನು ದೆತೊನ್ನಗ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಎಂಕೇ ಸಮ್ಮಾನ ಮಲ್ಪುನಗ ಉಲ್ಲಾಸಲಾ ನಾಚಿಕೆಲಾ ಆವೊಂದುಂಡು.

ಎನ್ನ ಅಪ್ಪ ಅಗ್ರಾಳ ಪುರಂದರ ರೈ ಕಂಡದ ಬೆನ್ನಿದೊಟ್ಟುಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಬೆಂದೊಂದು ಇತ್ತಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಅರೆನ ಬರೆವುದ ಮೆಂಚಿ ಎನ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುಂಡು. ಎನ್ನ ಅಮ್ಮ ಯಮುನಾ ಆರ್ ಕನ್ನಡದ ಭಾರತ ಬೊಕ್ಕ ಜೈಮಿನಿನ್

ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪದ ಪನೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಕಿಲ್ಲೆರೆನ 'ಕಾನಿಗೆ'ದ 'ತೂಂಕುವೆ ತೊಟ್ಟಿಲ್ ಮಾನವೆ ಬಾಲೆ'ದಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಪದಕುಲೆನ್ ರಾಗ ಒಯ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನನ್ ಬುಳೆಪಾಯಿ ನಾರ್. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಂಶೋಧನೆಗ್ ಪರವೂರುದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಅಪ್ಪನ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಭೇಟಿಯಾನಗ ಆರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತಿನ ಅನುಭವದ ನುಡಿಕುಲು ಎನನ್ ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿದ ಕಳಕ್ ಜಪುಡಾಂಡ್.

1968ಟ್ಟ್ ಯಾನ್ ಕುಡ್ಲದ ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಮನ್ಪುನ ಪೊರ್ತುಡು ಎನ್ನ ಗುರುಕುಲಾದಿತ್ತಿನ ಪ್ರೊ. ಎಸ್.ವಿ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ರ್ ತುಳು ಜನಪದ ಕಲೆಕುಳೆನ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯರೆ ಉಮೇದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಎಂ.ಎ. ಕ್ಲಾಸ್‌ದ ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಗ್ ಬರೆಯಿನ ಈ ಪ್ರಬಂಧೊನು 1969ಡ್ ಕುಡ್ಲಡ್ ನಡತಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ರಡ್ಡನೆ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗನೇ ಓದುನ ಭಾಗ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ರೀತಿಗ್ ತುಳು ಜಾನಪದೊದ ಕಳಕ್ಕ್ ಯಾನ್ ಜತ್ತ್‌ನೆ ಈ ಸಮ್ಮೇಳನೊಡ್ಡು. ಕುಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ಲೇಖನೊನು ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗ ಬರೆಯೆ. ಅವು ಪ್ರಬುದ್ಧ ಕರ್ನಾಟಕ ಪತ್ರಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚಾನಗ ಎಂಕ್‌ಲಾ ತುಳು ಸಂಶೋಧಕೆಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಪುದರ್ ಬರ್ಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. 1968ಡ್ ಯಾನ್ ಮಂಗಳ ಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಎಂ.ಎ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾದುಪ್ಪುನಗ ಎನ್ನ ಗುರುಕುಳಾದಿತ್ತಿ ರಾಮೇಗೌಡ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಆರೆನ 'ನಮ್ಮ ಗಾದೆಗಳು' ಪನ್ಪಿ ಕನ್ನಡ ಬೂಕು ಕೊರ್ದು ಈರ್ ನಿಕ್ಲೆನ ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ದಾಯೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡೆರ್. ಆರೆನ ಪಾತೆರದಂಚ ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ 1968ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಯಾನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. 700 ತುಳು ಗಾದೆಲೆನ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 1971ಟ್ 'ಪಲಚಂವಿ ಪ್ರಕಾಶನೊ'ಡು ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆ. ಉಂದು ಎನ್ನ ಸುರುತ ತುಳು ಬೂಕು. ಪ್ರೊ. ಪರಮೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟೆರೆಡ್ವಾದ್ ಈ ಬೂಕು ಅಚ್ಚಾಂಡ್. ಪಿರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವೆರ್ ಉಂದೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನೆತ್ತ ಬೆರಿಕ್ 700 ತುಳು ಎದುರುಕತೆಕ್ಲೆನ್ ತುಳು ಒಗಟುಗಳು ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ತೆ. ಇಂಚ ಸುರುವಾಯಿನ

ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಪಾಕ ಜನ ಕೈ ಸೇರ್ಸಾಯೆರ್. ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕೆರೆನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನೊಡು ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುನಗ ತುಳು ಸಂಧಿ, ಪಾಡ್ದನ, ಕಬಿತ, ಉರಲ್, ಕತೆ ಇಂಚ ಮಾತ ಊರೂರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸದ ಬಜೊಲಾ ಸುಖಲಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಸುರುಟು ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪುನವು ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೆಲಸ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಕಾಲೊಡು ಎನ್ನಾತಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಊರು ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜಾನಪದದೆ ಶಿಸ್ತ್‌ಗ್ ತುಳುನು ಸೇರ್ಸಾಯೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತೆ.

ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಡು ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಎಂ.ಎ. ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಎನ್ನ ಆಸೆಗ್ ಡಾ. ಹಾ.ಮಾ. ನಾಯಕೆರ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಕರಿನ ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ವರ್ಸೊಡು ನೂದುಗಟ್ಲೆ ಜೋಕುಲು ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ.ದೊಟ್ಟುಗು ತುಳುನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಂಡ್. ಇಂಚ ತುಳು ಜಾನಪದದ ಬೆನ್ನಿನ್ ಮಲ್ಪುನ ಪೊಸ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ತಯಾರಾಯೆರ್. ತುಳುಟು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನವು ಮರ್ಯಾದಿದ ಕೆಲಸಾಂದ್ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜರ್ಮನಿದ ಪ್ರೊ. ಹೈದ್ರುನ್ ಬ್ರೂಕನರ್, ಫಿನ್ಲೆಂಡ್‌ದ ಪ್ರೊ. ಲಾರಿ ಹಾಂಕೋ, ಅಮೇರಿಕಾದ ಡಾ. ಪೀಟರ್ ಜೆ. ಕ್ಲಾಸ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ಕುಡಲದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದೊಟ್ಟುಗು ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯೆರ್. ತುಳು ಪಾಡ್ದೊನೊಲೆನ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುತ ಪುದರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಕಡಲ್‌ದ ಆಯೆರೆಗ್ ಪೋಂಡು. ಜರ್ಮನಿಡ್ ಜುಮಾದಿನ ಸೊರ ಕೇಂಡ್. ಫಿನ್ಲೇಂಡ್‌ಡ್ ಸಿರಿನ ಸಂಧಿ ಒರ್ಮೆಲಾ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಒಟ್ಟುಗುಸೇರ್‌ದ್ ಎಂಕ್‌ಲಾ ಪಾಕ ತುಳು ವಿದ್ವಾಂಸೆರೆಗ್‌ಲಾ ತುಳು ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನದ ಪೊಸ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್ ಗೊತ್ತಾಂಡ್. ಇಂಚಿತ್ತಿನ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಒಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ತುಳುವೆರೆನ ಬಯಕೆದ ಒರು ಆದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯೆರೆನ ಜೋಗದ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆಂಡ್. ಅಯಿತ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಆದ್ ಎಂಕ್ ಗಡಿ ಪತ್ತ್‌ನಗ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗಡಿ ಏತ್‌ಂದ್ ಎಂಕ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಾಂಡ್. ತುಳುವೆರೆನ, ಮಾತ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ ಮಾತೆರ್ನ್ಲೆನ ಒಮ್ಮೈತ ಸಹಾಯೊಡ್ದಾದ್ ಒರ ಪುಟ್ಟುನ, ಒರ ಜೂವ ಬುಡ್ನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಿರ ತೆಗ್‌ಲ್‌ಂಡ್. ಕುಡ್ಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಮಾನ್ಯೆಚ್ಚಿಡ್ ಗಗ್ಗರದೆಚ್ಚಿಡ್ ದರ್ಸನ ಕೊರುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಪಗದ ಮಲ್ಲ ಸದಸ್ಯೆರ್ನಕುಲು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಣಿ ಸಿರಿಮುಡಿನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕೊಡೇ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೊಡಿ ಮಿತ್ತಾಂಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ನೂದು ಬಗೆತ್ತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಡು. ತುಳುತ ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುತ ಮಾನ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ನ ಸರಕಾರದೊಟ್ಟುಗೆ ಪುಣೆಯೆರೆ ತುಳು ಕೂಟೊಲು, ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಉಲ್ಲ. ತುಳುಟು ಬರವುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ, ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಬರೆಪುನ ಪರಿಸರೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬರೆಯಿನೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ, ಬರವುಗು ಬೋಡಾಯಿ ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ ಒದಗಿಸಾಯೆರೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಡ್ದ್ ಆಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ತುಳುಟಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ ಕಡಲಾಯೆರೆಡಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತುಳುತಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಿಪಾಯೆರೆ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತನ್ನ ಶಕ್ತಿನ್, ಪೊರ್ತುನು, ಪಣವುನು ಮುಡಿಪಾದ್ ದೀವೊಡು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮುಡಿಪು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀಪುನೆತ ಒಟ್ಟುಗೆನೆ ಅಯಿನ್ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಕಾಲ ಕಾಲೊಗು ಬಿಚ್ಚಾದ್ ಕೊರೊಡು. ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರೊಡು, ದುಂಬುದ ಮೂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಕಾಲಾವಧಿಡ್ ಒಂಜಿ ಮುಪ್ಪ ಜನ ಪೊಸ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲು ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡಲಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೊಡಿ ಎತ್ತರೆತ್ತರ ಏರಡ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಊರು, ಪರವೂರುಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲದ ಕಬಿತ, ಪಾಡ್ದನದಲೆಕ ಬಾಯಿ ಬಾಯಿಡ್ ಪಟ್ಟ್ ಪಸೆರಡ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ೨೦೦೨, ೯ ಮೇ ಪುರಭವನ, ಕುಡ್ಲ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ೨೦೦೧ನ್ ಪಡೆಯಿ ಪೊರ್ತುಡು ಕೊರಿನ ಮದಿಪು

ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ

'ಸುಯಿಲ್'
ಜಪ್ಪು ಕುದ್ಪಾಡಿ ರಸ್ತೆ
ಮಂಗಳೂರು – 575 002

ತುಳುತ್ತ ಬೆನ್ನಿ - ಬರವು

ದೀತಿನ ತುಳುತ್ತ ಪುದರ್ :
ಮಗಳ್ : **ಸೊಲ್ಮೆ**, ೧೯೭೬
ಇಲ್ಲ್ : **ಸುಯಿಲ್**, ೧೯೮೭

ಕೃತಿಕುಲು

- ತುಳು ಗಾದೆಗಳು, ೧೯೭೧
- ತುಳು ಒಗಟುಗಳು, ೧೯೭೧
- ತೌಳವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ೧೯೭೭
- ತುಳುವ ಅಧ್ಯಯನ : ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು, ೧೯೮೦
- ತುಳು ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ (ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಸಂಶೋಧನೆ), ೧೯೮೫
- ಆನ್ವಯಿಕ ಜಾನಪದ, ೧೯೮೫
- ಗಿಳಿಸೂವೆ (ಅಂಕಣ ಲೇಖನೊಲು), ೧೯೯೫
- Siri Epic sung by Gopala Naika (with Lauri Honko, Anneli Honko, K. Chinnappa Gowda) (Two volumes), 1998
  FF Communications Helsinki, Finland

■ **ಸ್ಥಾಪಕೆರ್ :**
ತುಳುವ ಪ್ರಕಾಶನ, ಮಂಗಳೂರು ೧೯೮೦

ಪ್ರಕಟಣೆಲು

- ಕಾನಿಗೆ, ೧೯೮೦, ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ
- ತುಳುವ ಅಧ್ಯಯನ : ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳು, ೧೯೮೦, ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
- ರಾಯ ರಾವುತೆ, ೧೯೮೨, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
- ಜೋಕ್ಲೆ ಪದೊಕ್ಲು, ೧೯೮೬, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್

■ **ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ**

ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

- ೧. ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ೨. ತುಳು ಜಾನಪದ
  ೧೯೭೬ಡ್ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿಡ್ ಕನ್ನಡ ಎಂ.ಎ. ಪಾಟಪಟ್ಟಿಡ್ 'ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ' ಪನ್ಪಿ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯೊಡು ಈ ರಡ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಲೆನ್ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ಪ್ರಕಟಣೆ

- ಪೆರುವಾಯಿ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿಯವರ ತುಳುಗಾದೆಗಳು, ೧೯೮೯

ಸಂಶೋಧನೆ - ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ – ಭೂತಾರಾಧನೆ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ಬಿ. ಶಿವರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ – ತುಳುನಾಡಿನ ಸಸ್ಯ ಜಾನಪದ

ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ – ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ : ಜಾನಪದೀಯ ಅಧ್ಯಯನ

ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ – ತುಳುನಾಡಿನ ಪ್ರಾಣಿ ಜಾನಪದ

ಡಾ. ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ – ಹರಕೆ ಹಾರೈಕೆ ಸಂಬಂಧಿ ಜನಪದ ನುಡಿಕಟ್ಟುಗಳು

ಸಂಯೋಜಕೆರ್ :

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳುಪೀಠ, ೧೯೯೨

ಪ್ರಕಟಣೆಲು

- ಮಲೆ ಕುಡಿಯರು, ೧೯೯೬ (ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡೆರೊಟ್ಟುಗು)
- ತುಳು ಕಬಿತಗಳು, ೧೯೯೬ (ರಾಜಶ್ರೀಯೆರೊಟ್ಟುಗು)
- ಭೂತಾರಾಧನೆಯ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ, ೨೦೦೧
  (ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ ಬೊಕ್ಕ ರಾಜಶ್ರೀಯೆರೊಟ್ಟುಗು)
- ಪುಟ್ಟು ಬಳಕೆಯ ಪಾಡ್ದನಗಳು, ೨೦೦೪ (ರಾಜಶ್ರೀಯೆರೊಟ್ಟುಗು)

■ **ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ :**
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (೧೯೯೪ - ೧೯೯೮)

ಪ್ರಕಟಣೆಲು

- ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು, ೧೯೯೬, (ಸಂ.) ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
- ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು, ೧೯೯೭, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
- ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ, ೧೯೯೭, (ಸಂ.) ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
- ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು ೧೯೯೮, ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
- ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ, ೧೯೯೮, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
- ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು, ೧೯೯೮, (ಸಂ.) ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
- ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
- ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ

ಮದಪ್ಪಿಯೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್ ಮಾಲೆ :

- ರೆವರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್, ೧೯೯೫, ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
- ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗೋತೆರ್, ೧೯೯೫, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
- ಬಡಕ್ಕೆಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯ್ಯೆರ್, ೧೯೯೫, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
- ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್, ೧೯೯೫, ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗೆನ್
- ಎನ್.ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ, ಪೊಳಲಿ, ೧೯೯೫, ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
- ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ, ೧೯೯೫, ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಞ್ಞಣ್ಣ ರೈ
- ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆರ್, ೧೯೯೫, ನಾ. ವುಜಿರೆ

- ಎಸ್.ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ, ೧೯೯೬, ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ ಹಿರಿಯಡ್ಕ
- ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್, ೧೯೯೭, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
- ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ, ೧೯೯೭, ಎಂ. ರತ್ನಕುಮಾರ್
- ಸತ್ಯಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ, ೧೯೯೭, ಡಾ. ಪೀಟರ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
- ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್, ೧೯೯೭, ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
- ವಿಶುಕುಮಾರ್, ೧೯೯೭, ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
- ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
- ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್, ೧೯೯೮, ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
- ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್, ೧೯೯೮, ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು

ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು :

- ಮುಗೇರರು ಜನಾಂಗ-ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ೧೯೯೭, ಡಾ. ಅಭಯಕುಮಾರ್ ಕೌಕ್ರಾಡಿ
- ಡಾ. ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ೧೯೯೭, ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
- ನಿಲೆ, ೧೯೯೭, ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ

ಜೋಕ್ಲೆಗಾದ್ ತುಳು ಕತೆಕ್ಕುಲು :

- ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ, ೧೯೯೮, ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
- ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ, ೧೯೯೮, ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
- ಕೋಡ್ದಬ್ಬು ೧೯೯೮, ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
- ಪರತಿ ಮಂಗನೆ, ೧೯೯೮, ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
- ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚೆ, ೧೯೯೮, ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
- ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ, ೧೯೯೮, ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
- ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೊ, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
- ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ, ೧೯೯೮, ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
- ಮಾಯಂದಾಲ್, ೧೯೯೮, ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
- ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ, ೧೯೯೮, ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
- ಬನ್ನಾಲ್ ೧೯೯೮, ಕ್ಯಾಥರೀನ್ ರೋಡ್ರಿಗಸ್
- ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
- ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್, ೧೯೯೮, ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
- ಆಗೋಳಿ ಮಂಜನೆ, ೧೯೯೮, ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
- ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ, ೧೯೯೮, ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
- ಅಪ್ಪೊಡ್ಯೆ, ೧೯೯೮, ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
- ನಾಗಸಿರಿ, ೧೯೯೮, ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
- ಮಾಯೊದ ಪೊಣ್ಣು, ೧೯೯೮, ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
- ಮುಡಿಪ್ಪೆರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ, ೧೯೯೮, ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
- ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ, ೧೯೯೮, ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

೧೯೯೫-೯೬

- ಸಾಹಿತ್ಯ : ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್

೧೯೯೬-೯೭

- ಸಂಶೋಧನೆ-ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್, ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
- ಯಕ್ಷಗಾನ : ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
- ನಾಟಕ-ಚಲನಚಿತ್ರ : ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್

೧೯೯೭-೯೮

- ಸಾಹಿತ್ಯ : ಡಾ. ಎಂ. ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
- ಸಂಶೋಧನೆ : ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
- ನಾಟಕ-ಚಲನಚಿತ್ರ : ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
- ಯಕ್ಷಗಾನ : ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ

■ ಸಂಪಾದಕ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯೆರ್ :

- ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆ, ರಾ.ಗೋ. ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ೧೯೯೦-೯೮
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ರಂಗಕಲೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ, ಉಡುಪಿ, ೧೯೯೫ಡ್ದ್

■ ಸದಸ್ಯೆರ್ :

- **ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ನವದೆಹಲಿ, ೧೯೯೩-೯೮**
  ಕೇಂದ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರೂತ 'ಭಾಷಾ ಸಮ್ಮಾನ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲಾಯಿನ ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈಕುಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ಂಡ್.

■ ಕುಲಪತಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್, 'ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ', ೨೦೦೭

■ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಮಾನಾದಿಗೆ

- ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೧೯೯೯
- ಸಂದೇಶ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೨೦೦೦ (ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯೊಗಾದ್ ಸಿರಿ ಮಹಾಕಾವ್ಯ ಯೋಜನೆ),
- ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜಾನಪದ ತಜ್ಞ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೧೯೯೬
- ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೨೦೦೩
- ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ೨೦೦೩
- 'ಆನ್ವಯಿಕ ಜಾನಪದ' ಗ್ರಂಥೊಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ, ೧೯೮೫
- ಇಂಡೋ ಜರ್ಮನ್ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಿನಿಮಯ ಯೋಜನೆದ ಫೆಲೋಶಿಫ್, ಟ್ಯುಬಿಂಗನ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಜರ್ಮನಿ, ೧೯೯೩
- ಸಿರಿಸಂದಿದ ಸಂಗ್ರಹ - ದಾಖಲಾತಿ, ತರ್ಜುಮೆದ ಯೋಜನೆ, ತುರ್ಕು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಫಿನ್ಲೆಂಡ್, ೧೯೯೧-೧೯೯೮

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್
ನೂದು ಬಗೆತ್ತ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನೊಡು.
ತುಳುತ ಸಂಶೋಧನೆಗಾದ್
ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯೊಲು ಬೊಕ್ಕ
ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರೊಲು ಉಲ್ಲ.
ತುಳುತ ಮಾನ ಒರಿಪಾಯೆರೆ
ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ
ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ನ ಸರಕಾರದೊಟ್ಟುಗೆ
ಪುಣೆಯೆರೆ ತುಳು ಕೂಟೊಲು,
ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಉಲ್ಲ.
ತುಳುಟು ಬರವುದ ಸಾಹಿತ್ಯೊನು
ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ,
ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಬರೆಪುನ
ಪರಿಸರೊನು ಉಂಡು ಮಲ್ಪೆರೆ,
ಬರೆಯಿನೆನ್ ಅಚ್ಚಿ ಮಲ್ಪೆರೆ,
ಬರವುಗು ಬೋಡಾಯಿ
ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ ಒದಗಿಸಾಯೆರೆ
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಡ್ದ್ ಆಯೆರೆಗ್‌ಲಾ
ತುಳುಟಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್ ತೆರಿಪಾಯೆರೆ
ಕಡಲಾಯೆರೆಡಾಪಿ ಕೆಲಸೊಲೆನ್
ತುಳುತಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಿಪಾಯೆರೆ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತನ್ನ ಶಕ್ತಿನ್, ಪೊರ್ತುನು, ಪಣವುನು
ಮುಡಿಪಾದ್ ದೀವೊಡು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಬರವು ಸರವು : ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು
ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
ಬಿಲೆ : 50 ರುಪಾಯಿ